SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.
Kaina Metams:
Suvienytose Valstijose - - $2.00
Europoje ir kitose šalyse - $3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia kreipties šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - - - $2.00
Foreign Countries - - - $3.00
ADVERTISING RATES ON APLICATION
All Communications and Money Orders must be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS: LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNUJŲ BLAIVININKŲ SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE.

Metai {Vol.} VI. CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 6 D. RUGPJŪČIO (AUGUST) 1914 M. No. 32

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

AUDRAI PAKILUS.

Dar prieš keletą dienų laikraščiai pranašaudami Europos karę, sakė, kad tik stebuklas gali ją sulaikyti. Stebuklas neįvyko. Per ilgus metus Europos valstijos, gražiai apie taiką kalbėdamos, ginklavosi, aukojo milijardus militarizmo dievaičiui, pagaliaus išmušė valanda, kada tas militarizmas užguls Europą visu savo sunkumu, sutraiškys tūkstančių metų civilizacijos vaisius, Europą paplukdys kraujuose ir ašarose... bet ar žus patsai — tai klausimas, į kurį atsakymą bene sulauksime jau artimoje ateityje. Šiandien visas pasaulis išgąsčio perimtas žiūri į Europą ir laukia iš ten žinių, nuo kurių kraujas gyslose šąla ir plaukai ant galvos stoja. Kaip pasaulis pasaulių tokios karės žmonija dar nėra mačiusi. Visos Europos didžiųjų miestų minios tarsi įšėlusios, slankioja gatvėmis, šūkauja; visur girdėti karės šauksmai. Ar šventa ta ugnis, kuri minias uždegė? Ne! tai siaučia žemieji instinktai. Tai žmogūje žvėris atbudo. Vokietys, prancūzas, rusas, serbas, išalkęs būdamas, o pajutęs grobį, blaškosi it liutas, rėkia ir kraujo šaukia. Kiekvienas turi savo nuoskaudas, savo paslėptus geismus. Bet kuomet visi išsinardys kraujuose ir bejėgiai susirinks žaizdų gydytų, ar nepagalvos nors sykį apie tai, kad valstijų pamatan reikia dėti kitokius principus, negu tie, kuriais gyvuota ligšiol: lai bus užtikrintos kiekvienai tautai teisės gyvuoti ir tvarkyties savarankiškai, lai didžiosios tautos išsižada noro engti, išnaudoti ir galabyti mažesniąsias, ir žmonijai nebe bus ko pešties. Tautos ingijusios laisvę ir galę plėtoties savais pamatais, netruks susiartinti, užmegsti broliškus ryšius ir karės virs anachronizmu. Jos bus nebereikalingos. Nebereikės šalims dejuoti po militarizmo sunkia letena.

Tečiau sunku tikėties, kad tai įvyktų jau po šios baisios karės. Tautų savytumo principas dar nepaaiškėjęs, dar nepriimtas, dar vos nesenai teisikurė savo sąjungą Paryžiūje slėgiamosios tautos, (garbė inicijatoriui, mūsų tautiečiui Juozui Gabriui; pasaulio istorijoje jo vardas aukso raidėmis bus įrašytas), dar Kristus neįsigyveno pilnai žmonių širdyse, dar diplomatai nenorės skaityties su tautų savarankumo principu. Taigi gal vėl šiaip taip sulopys skylėtą žiponą. Ir vėl išnaudojimai, vėl bruzdėjimai, karės, iki kol žmonijai visa tai neatsibos iki gyvo kaulo ir neapčiops ji sveikų ir tvirtų sugyvenimo pamatų, pagrįstų Kristaus mokslu.

Kol kas gi žmonijai reikia kentėti už savo klaidas. Kiekvienas prasižengimas prieš Dievo įsakymus yra didžiausia žmonių ir tautų klaida, kuri visada traukia su savimi blogas pasekmes. Liepos mėnuo ir pradžia rugpiūčio šių 1914 metų mums parodo jau dvi tokias klaidas. Jų gi pasekmės neapsakomos. Serbas studentas Principas (kokia keista likimo ironija! Principo vardą nešiojantis pažeidė elementarį principą žmogaus gyvybės vertės) nudėjo Serajeve Austrijos sosto inpėdinį ir jo žmoną. Jis užmiršo Dievo įsakymą "neužmušk". Kokios gi pasekmės? Austrija skelbia karę Serbijai, už Serbiją užstoja Rusija, šiai paskelbia karę Vokietija; prieš vokiečius eina prancūzai, anglai ruošiasi prancūzams į pagalbą ir prieš mūsų akis beveik visos Europos savytarpė žudynė.

Vokiečių Kaizeris Vylius įsako kariumenei eiti per Liuksemburgo šalį, užimti jos geležinkelius, kad galėtų gabenti laisvai savo kariumenę į Pranczuziją. 1867 metais vokiečiai pasirašė po sutartimi, kuria Liussemburgui buvo užtikrinta nepaliečiamybė. Įžengus vokiečių kariumenei į Liuksemburgą, pažeistas jo neitralitetas (nesikišimas į karę).

Vokiečių Kaizeris sulaužė sutartį, pasielgė neteisingai, nusidėjo prieš elementarinį teisingumo principą, parodė, kad vokiečiams šventa tik kumščio teisė. Pasekmės bus tos, kad vokiečių vardą visi dori žmonės su paniekinimu minės.

Bet kas jus su mažute Lietuva? Milijoninė kariumenė galėtų ją beveik nušluoti nuo žemės veido. Vieną nelaimę Dievas pranešė pro šalį. Pirmieji susiėmimai rusų su vokiečiais įvyks vokiečių žemėje. Kas bus toliau — vienas Dievas težino. Lietuvos likimas — vien Dievo rankose. Mes tik viena tenumanome: ar šiek mes nuo tos karės nukentėsime, ar tiek, karei pasibaigus mes tur būt dar neįstengsime išgauti sau to, ko mes norėtume: Lietuvos autonomijos su seimu Vilniuje. Esame dar persilpni. Bet užtat ta karė daug mus galės pamokyti ir naujus kelius mūsų tautai nurodyti. Tad mokykimės nors iš kitų nelaimės ir prašykime To, nuo Kurio tai priguli, kad mūsų tėvynei kuomažiausia vargų ši baisioji karė atneštų.

KO MUSU TAUTA YPAČ REIKALAUJA?

Lietuvos laikraščiai nesenai paskelbė dvi žinuti, kurios vaizdžiai parodo dabartinį mūsų tėvynės stovį.

1) Valstijos Dūmoje M. Yčas nešė pageidavimą, kad taikos teisėjais lietuvių gyvenamosiose vietose, būtent Kauno, Vilniaus gub. ir Gardino gub. dalyje ministerija skirtų žmones, mokančius vietos kalbą. Yčo pageidavimas atmestas 118 balsų prieš 83. Pasak Zamislovskį, kalbėjusį prieš Yčo įnešimą, vietos kalbų vasaros vakarų krašte esą kelios ir negalima esą rasti teisėjų, kurie kalbėtų ir rusiškai, ir lenkiškai, ir lietuviškai, ir žydiškai; taigi Yčo pageidavimas esąs neįvykdomas. ("Vilties" 126 numeryje).

2) "Vilijos" Bendrovė, laimėjusi konkursą Gižuose, kurios plūgai pripažinti geriausiais ir tinkamiausiais mūsų ūkininkams, atenantiems metams rengiasi žymiai padidinti savo fabrikaciją. Jau šįmet nagalėjusi patenkinti visų reikalavimų, savo dirbinių būtų galėjusi parduoti dar kartą tiek, o dabar labiau pagarsėjus jos dirbiniams, jų reikalavimas dar pasididins. Tuo tikslu "Vilija" mananti didinti savo kapitalą, darbininkų skaičių, kad toliaus dar veisingiau rungties su nelietuviais, įsivyravusiais mūsų krašto rinkoje. ("Vilties" 140 numeryje).

Paviršium žiūrint gali pasorodyti, kad tarpe tų dviejų žinių nėra jokio sąryšio. Tečiau, giliau pažvelgus, paaiškės, jog jiedvi arti rišasi tarp savęs. Jos sudaro tartum slenkstį, vadantį iš liūdnos krašto praeities į šviesesnį rytojų.

Tikrasis krašto savininkas — lietuvis ūkininkas per ilgus amžius bijoje pasirodyti viešumon su savo kalba, būdu, papročiais užsidarė savo grįčioje; nebent Lietuvos girios ir pievos, glamonėdamos savo valdoną prisiklausydavo jo sielos balsų. Tuo tarpu krašte šeimininkavo ir savo tvarką vedė vis svetimi: lenkai, rusai, žydai. Užvisdaugiau blėdies Lietuvai padarė lenkai. Jie netik raumenis lietuvių baudžiauninkų sau pavergė, bet per bažnyčias prilindo su savo "polska wiara" ir prie gyvosios sielos, įskiepydami jon paniekinimą savo kalbos, nepasitikėjimą savimi. Rusai mažiau jau buvo pavojingi, tečiau ir jie savo galybe ir durtuvais prislėgė tautos gyvybę, surusino visą krašto paviršių: mokyklas, valsčius, visas viešąsias įstaigas (išskyrus bažnyčią). Lietuvių nutautinimas tik žydams nerūpėjo; užtat jie pasirūpino iščiulpti materijališkos tautos syvus, aprėpę visą Lietuvą savo gešefto tinklu. Ir tie visokios rųšies ponai, čiulpikai, globėjai ir šiandien Lietuvoje tebešeimininkauja: lenkai vis tebevaldo didžiumą dvarų, tvirtai laikosi miestuose; rusai vis tebevykina savo velstybės idėją: teberusina Lietuvą; žydai tebevaro savo gešeftą. Sudėjus juos visus į krūvą — pasirodys daug mažiau, negu tikrųjų krašto gyventojų ir šeimininkų — lietuvių. Tečiau jie, mūsų pirbuišiai, visur ir visada labiau duoda savę matyti negu lietuviai; jų pilni Lietuvos viešKeliai, plentai, pilnos gelžkelių stotis, pilni biurai ir visos viešosios įstaigos. Ir savo kalba ir būdu jie visi priduoda musų krašiui ištikrųjų labai margą išvaizdą. Apskritai imant pirkliai, pramoninkai, įvairus valdininkai net labai nupiešia bykokio krašto fizijonomiją (veidą), negu to krašto ūkinikai, kurie mažiau turi ir laiko, ir pinigų, ir reikalo trankytie viešose vietose. Pagaliaus net ir pačiam mūsų sodžiui pasirupinta užvilkti rusiškus kailinius: parašai ant trobų, ant lentų, ant akmenų visur yra rusiškai, mokyklos steigiamos daugiausiai rusiškos, o kur ne kur net kreivasai kryžius spindi ant cerkvės bokšto. .

Argi tat nuostabu, kad Vilniaus pilietis rusas Zamislovskis taip lengvai nugriovė įnešimą mūsų atstovo Yčo. Lietuva šiandien beveik visa išmarginta tautomis ir kalbomis. Ir tas svetimtatis, kurs turėjo progą pervažiuoti per Lietuvą negalėjo sau išdirbti apie ją kitokios nuomonės, kaip Zamislovskis, būtent, kad tai yra tautų ir kalbų mišinys, kurs neparodo, kuriai iš visų krašto kalbų lemta užimti viešpataujančią vietą.

Delko taip atsitiko? Sakytume, pirmoji priežastis, tai lėtas lietuvio būdas, užleidžiantis vietą kiekvienam, kurs tik nori ją užimti; kalta ta perdidelė nuolaidumo dvasia, pasekmingai per ištisus šimtmečius skiepyta mums mūsų globėjų — lenkų.

Kartais tauta atbusdavo ir stengdavos nusikratyti svetimų rūbų ir globėjų. Taip atsitiko ir 1905 metais. Lietuviai ėmė vyti iš savo krašto rusus raštininkus, mokytojus, atsirado visur daugybė lietuviškų parašų, bet tai buvo tik laikinas upo pakilimas, išsauktas laimėjimu spaudos ir visos Rusijos sukilimu. Pakilęs upas atslugo ir kada į vietą lietuvių mokytojų vyresnybė siuntė vėl rusus, kada prieš porą metų atėjo slaptas cirkuleras iš mokyklų direktoriaus nuimti nuo liaudies mokyklų lietuviškas iškabas, kas, žinoma, buvo išpildyta — niekur nieks nebeprotestavo. Kokie buvome, tokie ir pasilikome: lėti ir nuolaidūs. Tau patinka atsiųsti mano vaikams burlioką mokytoją — gerai, siųsk. Tau patinka nuteplioti mano namus, vartus, mano stulpus įvairiais rusiškais parašais, — gerai tepliok, nors ir kyniškai. Tau patinka, kad aš klausyčiau Dievo žodžio, kad melsčiuos lenkiškai, gerai klausysiu. Juk tu gal geriau žinai, kaip ten Dievulis supranta.

Ta mūsų yda gali išnykti tik per ilgą laiką, su naujomis kartomis, išauklėtomis dvasioje tautiško susipratimo, dvasioje sumaningumo ir savarankumo. Tamsų žmogų by kas išnaudos, jam visada atsiras globėjų tiek kiek nereikia. Išplatinkite mūsų tarpe apšvietimą, išmokykite mus mylėti savo kraštą ir savo kalbą, — mes neatiduosime niekam savo žemės, mes nebėgsime į svetimus kraštus; mes kibsime į amatus, į prekybą, mes netik savo sodžių lietuviškais rūbais užvilksime, bet atlietuvinsime ir miestus. Taigi duokite mums šviesos! Štai šių dienų Lietuvos šauksmas. Tautiškoje dvasioje prasišvietę lietuviai tvers ir rems savo tautinę pramonę ir prekybą. Juk ir dabar kilant tautos susipratimui, atsiranda ir sava prekyba, ir pramonė. Mūsų "Vilijoms", "Birutėms" ir kitoms pramonės ir prekybos įstaigoms jau iš pat pradžių nepaprastai sekasi. Toliau eisis dar geriau. Jau ir šiandien "Vilija" duoda išlaikymą keliolikai inteligentiškų šeimynų, kurios tveria savo tarpą, daro intekmę į kitas tautas; "Vilija" jau ir šiandien duoda darbą kelioms dešimtims lietuvių darbininkų. Nereikia būti pranašu, kad atspėti, jogei "Vilija" netruks išaugti į milžiną, priglaudžiantį šimtus naujų žmonių, kurie būtų dirbę svetimiems. Apsišvietusioji tauta pagamins daugybę tokių "Vilijų".

Taigi kas platina šiendien Lietuvoje apšvietimą, tas dirba naudingiausį darbą. Tad aiški vertė "Saulės", "Žiburio" ir "Ryto".

Tad lai gyvuoja garbingoji Kairiųkščių šeimyna, padavusi gerą sumanymą (100=100,000 rub.).

Lai gyvuoja garbiamieji svečiai, atvažiavusieji pasidarbuoti to sumanymo naudai.

Mūsų tautiškoji priedermė — paremti jų žygį.

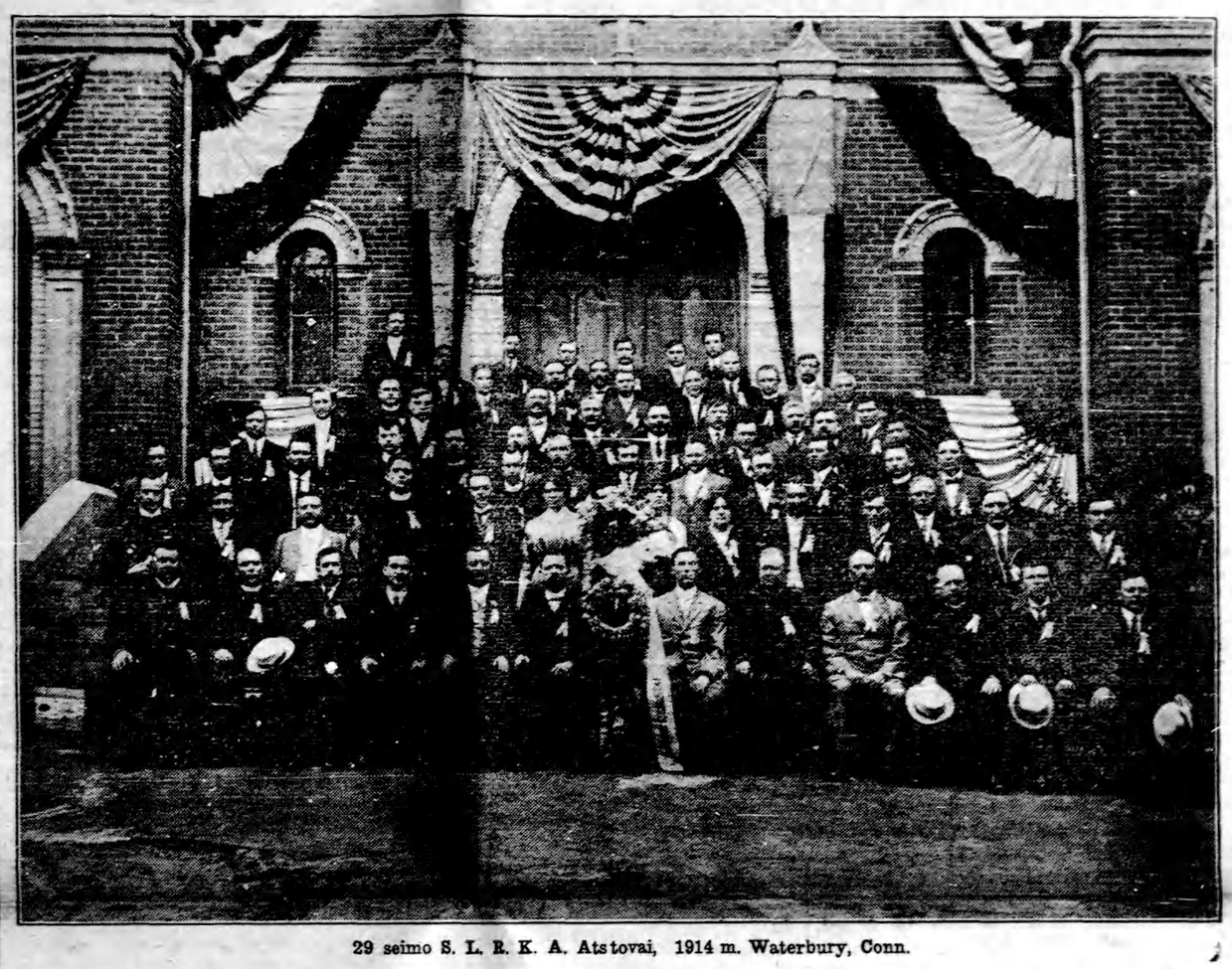

29 seimo S. L. R. K. A. Atstovai, 1914 m. Waterbury, Conn.

PRANEŠIMAS.

Iš gerb. kun. Dr. M. Gustaičio gauname žinią, kad iki 1 d. rugpiūčio, be pirmiaus apskelbtų pasižadėjimų, Pennsylvanijoj gerb. svečiai lietuvių švietimo fondui gavo pažadėjimus 55 šimtinių. Galiama tikėties, kad jiems ir toliau seksies.

IŠ KARES

VĖLIAUSIOS ŽINIOS.

RUSŲ KAREIVIAI UŽĖMĖ EITKŪNUS.

Rusijos kareiviai keliose vietose perėjo Vokietijos rubežių, Užėmė Eitkūnus, kurie yra Prūsų lietuvoj. Vokiečių kareiviai spyrėsi kiek gelėjo, bet buvo atstumti atgal. Mieste randasi buriai pestininkų ir artilerija.

Septyniolika rusų kareivių užmuštų ir penkiasdešimt suimtų susiremimuose ties Hohensalza. Rusai buvo nejučiomis Vokiečių užpulti.

Vokietija visur daro užpuolimus. Rytuose ji eina į Lenkiją, kame užėmė tris miestus, Kališių, Čenstakavą ir Bedziną. Manoma, kad toji užpuolimo šaka eina tiesiai į Varšuvą. Nors gal būti, kad tas lindimas į Lenkiją yra tik noras atkreipti Rusijos atydą, kad Vokietija galėtų pasekmingiau kariauti Prancūzijoj. Nes visos Vokietijos karės spėkos kreipiamos į Prancūziją. Vokiečių kareiviai parėjo Holiandijos rubežių ir užėme provinciją Limburg, kuri guli tarp Vokietijos ir Belgijos. Kaizeris pasiuntė Belgijai antrą reikalavimą, kad leistų jo kareiviams maršuoti prieš prieša. Ant pirmo pareikalavimo Belgija atsakė neprielankiai. Antrasai tebėra svarstomas parlemente. Manoma, kad apskelbs karę prieš Vokietiją. Kareiviai mobilizuojami.

Japonijos valdžia išsiuntė pranešimą, kad jei Anglija apskelbtų karę, Japonija eitų jai padėti.

Prancūzija formališkai apskelbė karę prieš Vokietiją. Oficijales žinios iš Liepojaus, patvirtina žinias, kad Vokietijos laivas paleido iš armatų dvidešimtis bombų, iš jų viena pataikė į karės ligonti. Padaryta nuostolių, nei vienas neužmuštas nei sužeistas.

Vokietijos Parlementas paskyrė karės reikalams 1250000000 dolerių, kad padengti karės išlaidas.

Anglija apskelbė karės stovį visoj šalyje, neišskiriant nei salos Maltos ir Gibralterio. Taip-pat paėmė valdžia į savo rankas visas radioteleğrafines stotis, visus geležinkelius.

Karei prasidėjus sustojo plaukinėti laivai tarp Europos ir Jungtinių Valstijų Daug keleivių ir turistų negali Amerikon sugrįžti. Amerikos valdžia rengiasi siųsti trisdešimt šešius laivus į įvairius Europos uostus, kame randasi Amerikiečių.

Mississippi atstovas Harrison inešė į kongresą bilių, pasak kurio užginama sugrįšti į Ameriką tiems, kurie dabar važiuos į Europą kariauti.

Prezidentas formališkai apskelbė, kad karės dalykuose laikysies neutrališkai, t. y. nepadės nei vienai kariaujančiai pusei.

Visaip buvo manoma kas atsiti. ko su laivu Kronprinzessin Cecilie, kuriame buvo vežama 10 600000 dolerių aukso ir sidabro, vežamų į Anglijos ir Prancūzijos bankus. Laivas sugrįžo į Bar Harbor, Me. Kaip toli laivas buvo nuvažiavęs ir kodel sugrįžo atgal, kapitonas atsisakė duoti atsakymą.

Utarninko vakare Vokietija apskelbė karę Belgijai, o Anglija pasiuntė ultimatą Vokietijai, kuriame reikalaujame atšaukti kareivius iš Belgijos.

*

Panedėlyje, rugp. 3 dieną štai ka mes dasižinome apie karę.

Vokietija apskelbusi karę nelaukė iki kiti prie jos prisirengs. Vienu kartu pradėjo atakuoti kelios skirtingose vietose. Pati prisirengus, ji pasinaudojo savo priešų neprisirengimų ir neturėjimu sumobilizuotos kariumenės. Jos žygis Prancūzijon tyčia buvo paskubintas, kad ineiti į tą šalį dar prieš Rusijai spėsiant sumobilizuoti savo kareivius. Tai padaryta dar formaliai neapskelbus karės su Prancūzija. Iš Petrapilės ateina žinios, kad išeis apie dvi savaiti pakol Rusija tiek susitvarkys, kad galėtų tikrai kariauti.

Vokiečiai užimdami Luxenburgą pasižadėjo atlyginti visus padarytus ten nuostolius. Tuo pačiu laiku jie ramiai rengesi maršuoti į Longwey, vienos iš tvirčiausių Prancūzijos šiaurėje tvirtovių. Longwey ir Cirey pietuose, tikrai pasakius yra vartais į Paryžių. Longwey buvo vokiečių užimtas 1871 m. Cirey yra tik vienuolika mylių nuo rubežiaus. Pranešama, kad Vokietijos kareiviai kurie buvo siųsti prieš Cirey Prancūzams narsiai besigynant turėjo atsitraukti. Tečiau toji žinia dar ligšioliai niekuo nepatvirtinta.

Tuo pačiu laiku pranešama, kad Prancūzų pulkai perėjo vokietijos rubežių, kurie buvo siųsti jnos pasitikti. Kitoj žinia pranešа kad vokiečiai nuveikę ir Prancūzai turėję atsitraukti.

Kitu keliu ateina žinios, kad Vokietija pasiuntė savo kareivius į Šveicariją. Tai rodytų lyg užpuldamas republiką kaizeris norėjo vesti tarybas su Italijos valdžia. Belgija taip-pat atsidarė vokiečių kareivių stovykla ir

viena žinia tvirtina, kad Belgija yra linkusi prie Prancūzijos.

Ar pasirodys kokie tarptautiškieji nesmagumai už užpuolimą Luxemburgo ar ne, sunku ką tikro pasakyti, tiek yra žinoma, kad Kaizeris apsaugoja savo viešpatiją duodamas karės lauko svetimoje viešpatijoj.

Iki iš Rusijos neateis pagelba Prancūzijai tikrai gresia pavojus. Nuo Rusijos ir Vokietijos rubežiaus ateina viena kitai priešingos žinios. Viena buvo, kad trįs divizijos rusų kareivių perėjo rubežių. Viena divizija, sakoma, perėjo rubežių ties Varšuvos ir Vienos geležinkeliu, kita ties Eichenrėda ir trečiai ties Bialla.

Taip-pat pranešama kad daugelis vokiečių kareivių yra jau Rusijoj netoli nuo Kališiaus. Kališius yra Lenkijos miestas turintis į 52,500 gyventojų ir jo geležinkeliai.

Svarbiausia iš visų tai jureivių susitikimas šiaurės marėse Vokietijos su Anglija. Kovoje Vokietija, sakoma pražudžiusi septynius laivus ir Anglija du. Po to atėjo kitos žinios, kurios pranešą, kad Vokiečių laivynas yra visai uždarytas Kieliuje. Toji žinia valdžios nepatvirtinta ir sakoma, kad Anglijos su Vokietija karės dar nėra.

Yra gerai žinoma, kad Rusijos laivynas išplaukė iš Petrapilės į Baltiką o iš čia į Kielių. Prieš keletą dienų Anglijos laivynas išplaukė iš Yarmontho. Laivynas plaukė Havre link, bet plaukimo tikslas užlaikomas slaptoje.

Dalis Rusijos laivyno turėjo apsistoti plaukus ir eiti ginti Rusijos uostą Liepojų, kuris pasak ankstybųjų pranešimų buvo bombarduojamas vokiečių kreiserio Augsberg. Liepojaus uostas nesenai sustiprintas. Jis buvo užimtas laikė Prancūzų su Rusija karės 1812 m. Augsburgo šandymai uždegė miestą ir apie 90000 gyventojų atsidarė dvejopame pavojuje: ugnies ir kulipkų.

Viena. Liepos 29 Pranešama, kad Varšuvos tvirtinėje sprogo viena Austrijos ir Vokietijos viešpatijos parako magazinai ir sprogo kelios bombos krasos stotyje. Buvo pradėję šnekėti, kad lenkai pakėlę revoliuciją, bet vėliau pasirodė, kad tai buvo perkūno trenkta.

Brussels. Belgijos kabinėtas nutarė sušaukti trijų klesų kareivių rezervus.

Viena. Visi serbai, kurie gyvena Austrijojs ir Vengrijos viešpatijoj, ir kurie gali būti kareiviais, areštuojami ir atiduodami kareivijos valdžiai kaipo nelaisviai.

Londonas. Bankų padėjimas visuose Europos didžiuosiose miestuose labai susilpnėjo. Londone bankierių susirinkimai apleidžiami nes nėra ko veikti. Berlyne bursas, nors ir neuždarytas, tečiau bankai nusprendė kitus veikimus sustabdyti. Petrapilės bursai uždaryti. Paryžiūje auksiniai ir sidabriniai pinigai nustojo vaikščioję per rankas,

So. Chicago, Ill. M. Cozayso teisme buvo kaltinamas už girtuokliavimą. Jis teisinosi, kad Serbijoj karei iškilus jis turįs linksminties ir prašėsi teisėjo, kad jį išleistų, eiti į karę. Teisėjas išgavęs iš jo pažadėjimą, kad užmokės 100 dol. jei pėtnyčioj neišvažiuos į Serbiją kariauti už tėvynę, paleido.

Chicagos serbai ir kiti slavai organizuoja kareivius, kurie stotų karėn su Austrija. Jie susirūpinę kaip galės pasiekti savo tėvynę, nes svetimoms šalims iš visų pusių apsupus šalį, bus sunku ten dasiganti.

Chicagos čekai, pritardami serbams, Pilsen svetainėje sudraskė Austrijos vėliavą ir šaukdami šalin su Austrijos ereliu! išreiškė nepasitenkinimą Austrijos valdžia.

Washington, D. C. Austrijos konsulas praneša visiems savo pavaldiniams, kurie randasi Jungtinėse Valstijose apskelbimą, kuriame reikalaujama, visiems Austrijos pavaldiniams, galintiems ginklus grįžti Austrijon ir kariauti už tėvynę.

New York. Milijonierius J. P. Morgan apskelbė, kad Europoje generalės karės nebus, nors visur ir yra didžiausias pajėgų intempimas.

Londonas. Iš Berlyno pranešama, kad Vokietijoj apskelbtas karės stovis visoj viešpatijoj išskyrus Bavarijos karalystę, kuri, jei norės galės pati nuo saves skelbimą išleisti. Apskelbimą patvirtino vokietijos ciesorius.

Londonas. Liep. 31. Oficijaliai pranešama, kad Austrijos ir Rusijos valdžia turėjo pasišnekėjimus.

Iš Paryžiaus praneša, kad komunikacija tarp Prancūzijos ir Vokietijos sutraukta jau nuo liepos. 31 d.

Berlynas. Liepos 31 d. Rusijos kareiviai suardė Varšavos ir vienos geležinkelio tiltą, kuris buvo ant Austrijos rubežiaus. Vakar suardytas tiltas ties Virbalium, Lietuvoje.

San Francisco, Cal St. Paul Marine Insuranse Co. atstovas Llayd praneša, kad asekuracijos ant išeinančių laivų daugiau nebepriimtų. Plaukinėjimas laivais pavojingas.

Berlynas. Iš Vokietijos augštųjų mokyklų išvarinėjami visi svetimtaučiai studentai. Manoma, kad mokyklos ir universitetai bus reikalui esant perdirbti į ligonbučius. Tūkstančiai studentų važiuoja iš Vokietijos.

Londonas. Austrijos užrubežinių dalykų biūras pasiuntė Vokietijai notą, kuria pranešama, kad Anglija mato jog Europos karė neišvengiama ir kad Anglija kiek galėdama žiūrės vien tik savo reikalus ir stengsies į karės reikalus nesikišti.

New York. Atėjo traukinys prikrautas auksu, kuris priguli Jungtinių Valstijų Valdžiai. Auksas siunčiamas iš Philadelphijos į New Yorką, kad pripildyti vietą praėjusią savaitę išsiųstųjų pinigų. Traukinyje buvo apie 10,000,000 dol. vertės to brangaus metalo. Jį saugojo tvirta policijos sargyba.

Peterburgas. Rusija dirba plenus padėti Serbijai. Caras visame Europo judėjime mato vien paskutinį surėmimą slavų ir teutonų. Apskelbta mobilizacija, kurioje manoma sušaukti 1,280,000 kareivių, dvidešimt trijose gubernijose. Karės tiesos apskelbtos Dauguvos intakoje, Rygos mieste ir apielinkese. Tai daromu kad atsispirti, Vokiečių užpuolimą. Vokiečių jureiviai stovi Wilhelmshavene ir manoma kad karei prasidėjus jie užpuls ant Rygos.

Berlynas. Alzas valstijoj didžiausis rengimasi į karę. Gyventojai perka maisto dalykus. Pinigai iš bankų atimami. Kainos ant visų dalykų augštai pakilo. Popieriniai pinigai pradeda nustoti vertės.

Rymas. Tautiškoji Italijos spauda reikalauja siųsti kareivius ant Prancūzijos ir Italijos rubežiaus. Italija nori perkalbėti Juodkalnijos valdžią nesikišti į karę Bet tai jai nesiseka, nes jei Austrijos valdžia darys užpuolimus, tai nei Italija nei Juodkalnija tylėti negalės.

Viena Liepos 31. Visuotina kareivių ir Jureivių mobilizacija apskelbta, kaip atsakymas į Rusijos mobilizaciją.

Londonas. Rugp. 1. pradėjo rodyties šiek tiek vilties, kad Europos karės šmėkla gal praeiti. Žmonės nieko tikro dar nežino. karė ar santaika tebėra dar klausimas. Ant visų žinių uždėta aštri cenzūra. Tarimasis tarp Austrijos ir Rusijos vienoje išrodo lyg ant ramybės. Anglija ir Prancūzija yra žinoma, kad karės nenori ir bando įniršusias šalis sutaikinti. Bet viskas laikoma slapta. Vokietijos ciesorius pareikalavo, kad jo kaimynai sustabdytų mobilizaciją. Viskas tebėra supainiota taip, kad tik tris didieji Europos valdovai žino tikrą dalykų padėjimą. Žmonės laukia jų žodžio.

Peterburgas. Laivų komunikacija tarp Peterburgo ir Anglijos sutraukyta.

Rymas. Čia gauta žinių, kad vokiečių valdžia išleidus Prancūzijai ultimatą, kuriame reikalaujama, kad Prancūzija į 12 valandų laiko duotų prižadėjimą užlaikyti neutrališkumą. Taip-pat Vokietija padavusi ultimatą ir Rusijai. Jame reikalaujama sustabdyti mobilizaciją.

Peterburgas. Caras išleido prisakymą sumobilizuoti reservistus ir apskelbė karės stovį Finlandijoj ir apielinkės vandenyse.

Copenhagen. Visi redaktoriai daniškų laikraščių Haderslebene, Prūsijos uoste, Šlesvige, prisakymu Vokietijos vyriausybės suareštuoti ir uždaryti tvirtovėn. Danijos — Vokietijos rubežius saugiai sergstamas Vokietijos kareivių.

Berne. Sveicarijos valdžia 1 d. rugp. išsiuntė prisakymą sumobilizuoti antros ir trečios eilės atsarginius kareivius. Tokių kareivių skaitoma į 70,000 vyrų. Tikrųjų kareivių esama apie 140,000 vyrų.

Telegramos iš Ničos praneša, kad subatoje prasidėjo bambardavimas Belgrado miesto. Graikija ligšioliai nepasirodė ką mano veikti.

Brussels Tarptautinis taikos komitetas išsiuntė prezidentui Wilsonui užkvietimą taikinti Europos viešpatijas. Tas pats komitetas išsiuntinėjo atsišaukimus į Vokietijos, Prancūzijos, Rusijos valdovus ir į popiežių Pių X.

Praėjusią subatą Vokietija apskelbė karę prieš Rusiją. Visi laukia kada Prancūzija apskelbs karę prieš Vokietiją. Prancūzų valdžia apskelbė generalę mobilizaciją, apimančią apie 4000000 žmonių ir apreiškė Belgijai kad į karę nesikištų.

Ciesorius Wilhelmas atšaukė savo ambasadorius iš Paryžiaus ir Peterburgo. Antrasai skyrius japonų jureivių vakar sumobilizuotas Saseboj ir prirengtas kiekvienai atsitikusiai progai.

Kovoje ties Lešnicu ant Bosnijos rubežiaus keli šimtai serbų pakovojo su keliais tūkstančiais austrijiečių. Kova tęsesi penkias valandas. Priešams pridirbta daug nuostolių.

Austrija slepia nuo žmonių visas žinias del karės dalykų. Ji skelbia net kad Belgradas esąs neužimtas. Kovojama parubežiais.

Panedėly pasklido privatinės žinios kad užmuštas Austrijos ciesorius Pranciškus Juozapas. Vokietija siunčia dvi save kareivių armiji iš 100,000 žmonių į Luxemburgą, kame suimti visi geležinkeliai ir telegrafų linijos. Antroji kareivių dalis perėjo Prancūzijos rubežių netoli Cirey miesto. Tečiau formališkoji karė dar neapskelbta. Kaip Anglija, taip ir Prancūzija išmetinėja Vokietijai už sulaužymą neutrališkumo ir užpuolimą ant Luxemburgo. Didžiausis neramumas Anglijos visuomenės tarpe. Nedėlioj kabinėtas turėjo posėdžius kuriuose tartasi ar skelbti karę. Rusija pradeda užpulti ant Vokietijos. Po karštų susirėmimų ties Erchenreidu turėjo pasitraukti. Kitas rusų su vokiečiais susirėmimas buvo ties Miloslavo geležinkelio stotimi. Daugelis Rusijos kareivių su arliterija užpakalyje perėjo rubežių ties Švinden. Kazokų burys eina į Wohanirisburg. Rusų kareiviai įėjo į Vokietiją keliose vietose. Netoli Eitkūnų suardė krasos stotį.

Holiandija ligšiol buvusi neutrališka, bet matydama, kad iš visų pusių apsupta kovojančiomis pradėjo taip-pat mobilizuoti savo kareivius.

Penėdėly, Vokietijos kareiviai pradėjo eiti į Rusiją. Pirmasai batalijonas pėstininkų užėmė parubežinį lenkų miestą Kališių.

Iš Liepojos praneša, kad mažas kreiseris Augsburg bambarduoja miestą. Miestas liepsnose. Ant kreiserio esama tik 400 vyrų.

Prancūzų aviatorius Roland Garros pamatęs vokiečų orlaivį su 25 oficieriais, beskrindant Prancūzijos linkui, suardė.

Altenstein Rytinėje Prūsijoj kova ant Rusijos rubežiaus tęsėsi iki 6 val. nedėlios. Geležinkelis nuo Johannisburgo iki Lyck ant Rusijos rubežiaus nukirstas. Rusijos kareivių žuvę apie 20. Vokiečių keletas sužeistų.

Laivas Kronprinzessin Cecilia kuriame vežama 13,000,000 dol. auksu ir sidabru apstotas keturiais Britanijos kreiseriais. Auksas gabenamas iš New Yorko Anglijos ir Prancūzijos bankieriams. Taipgi Anglijos valdžia žiūri, kad niekas su tais pinigais blogo neatsitiktų.

Iš Stockholmo praneša, kad pirmoji kova ant marių tarp Rusijos ir Vokietijos laivynų, prasidėjo nedėlioj, rugpiūčio 2 d. Kova buvo ties Alan sala. Rusai nuveikti. Pasitraukusieji laivai pasislėpė Somijos inlankoje.

Londonas. Išvažiavus iš čia Rusijos ciesorienė Marija užgriebta Berlyne. Jai duota prisakymas arba grįžti į Londoną arba keliauti į Copenhageną.

Bevieliniu telegrafu pranešama, kad apie 20000 vokiečių kareivių buvo atmušta atgal beeinant per Prancūzijos rubežių ties Nancy.

Japonijos imperatorius sušaukė privatišką susirinkimą, kuriame sprendžiama kokiame padėjime užsilaikyti dabartinėje Europos karėje.

Prancūzijos laivynas susidedantis iš 12 laivų perėjo Gibralterio persmaugą ir eina rytų link.

Paryžius. Garsi Figaro redaktoriaus Calmette užmušėja Caillaux angščiausiame teisme atrasta nekalta. Užmušimas atsitiko iš susipainiojusių politikos ir meilės dalykų. Kaip priešai taip ir užtarytojai ją išteisinus pakėlė nemaža trukšmo.

Paryžius Visame pasaulyje garsus socijalistų vadas Jean Leon Jaurės užmuštas bevalgant restorante pietus. Užmušėjas suimtas, bet atsisakė pasakyti savo pavardę. Tečiau vėliau susekta, kad jis esąs Raoln Villain, 29 metų.

Iki Jaurės paspėjo iš vietos pasijudinti jo galvą pervėrė dvi kulki. Nespėjo nei žodžio pratarti ir mirė. Nušautas delto, kad buvęs karštas antimilitarizmo šalininkas.

Wheaton, Ill. Praėjusį rudenį iškilo skandalingas atsitikimas. Mat koksai tai lenkas Skarupa pasivadinęs Henry Spencer užmušė tango šokių mokytoją M. A. Rexroat, kuri jį mokino šokti ir į kurią jis buvo įsimylėjęs. Po kai-kurio laiko užmušėjas suimtas. Teisme jis gyrės užmušęs net 23 žmones. Dauguma tų užmušimų pasirodė netiesa. Bet pastarasai užmušimas šokių mokytojos pasirodė jo atliktas. Po ilgų tyrinėjimų nuteistas pakarti. Kas ir atliktai 31 dieną liepos, Wheaton, Ill.

Pastebėtinas dalykas, kad kaltininkas vietoj slėpties visu laiku džiaugėsi, kad jis bus pakartu. Tik paskutinioje valandoje išsitarė, kad esąs nekaltas.

Europos valdovai, turintieji reikalus dabartinėje karėje: 1. Nikalojus II, Rusijos caras. 2. Petras, Serbijos karalius, 3. Vilius, Vokietijos ciesorius. 4. Konstantinas, Graikijos karalius. 5. Viktoras Emmanuelius Italijos karalius. 6. Pranciškus-Juozapas, Austrijos ciesorius. 7. Jurgis, Didžiosios Britanijos karalius. 8. Poincare, Prancūzijos prezidentas.

Katalikiškos Žinios

Rusija. Vidaus reikalų ministerija, praneše arkivyskupui Kliučinskui, kad jeigu ir toliaus bus laikomos pamaldos rytų apeigomis, kunigai būsią prašalinti ir atiduodami teisman, o bažnyčios uždaromos.

Seinai, Suv. gub. Marijampolėje 6 birželio atsibuvo Seinų vyskupijos lietuvių kunigų rekolekcijos. Tai pirmos čia lietuviškai vedamos viešosios rekolekcijos.

Kun. P. Kraujalis, Vilniaus seminarijos profesorius ir "Aušros" redaktorius lankosi dabar Ryme. Buvo pas Šv. Tėvą privatinėje audijencijoje, gavo palaiminimą, taip-pat ir lietuvių spaudai.

Austrija. Šįmet per Sekmines Marijataferle, stebuklingoje vietoje ant Dunojaus upės krantų, buvo teologijos profesorių susivažiavimas. Atvažiavę buvo 25 profesoriai.

Šveicarija. Viename Alpų sodžiuje pasimirė garsus prancūzų pamokslininkas tėvas Gaffre. Tėvas Gaffre važinėjo Amerikon Dievo žodžio skelbtų.

Rymas. Buvusis miesto galva žydas Natanas, kurs anuomet savo kalbomis įžeidė šv. Tėvą, neteko savo vietos.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE.

PEACOCK, MICH. N

Iš lietuvių ūkininkų gyvenimo.

Kad lengviau ir drąsiau būtų kibti prie ūkės, lietuviai privalo spiesties kuopomis arba sudaryti korporacijas, tada turėdami didesnę vienybę užsilaikys geriau ant ūkės. Tą turbūt suprato Michigano valstijos ūkininkai sukviesdami susirinkimą ant "Big Boss Ežero". Tai bus lyg piknikas, kuriame bus visokių smagumų, net ir įvairiausia programa. Tas susirinkimas visiems geistinas, kad įvyktų taigi jau ir diena paskirta 16 d. rugp. (August). Tai dienai važioti svečiams yra nusamdyti 4 automobiliai, kurie patarnaus nuo Peacock, Mich. stoties ligi vietai susirinkimo. Susirinkimas prasidės nuo 12 v. dieną ir tęsis ligi vėlybai nakčiai. Kas norės sugrįžti tuos pavėžisime, kas nesiskubis ras nakvynę pas vietinius ūkininkus. Programa bus pranešta ant susirinkimo. Bus maždaug tokių įvairumų: 1) prakalba apie žemdirbystę, 2). Kaip pagerintį ūkį, 3) Mūsų reikalai, 4) deklemacijos ir šokiai, 5) lenktiniavimas, 6) persitraukimas miesčionių su ūkininkais kanapinė virve, 7) važinėjimasis gėlių, žodžiu pasistengsime suautomobiliais ir kitokių pramoteikti kuogeriausią pramogėlę ir duosime geriausią patarnavimą.

Taipgi visi lietuviai, be skirtumo malonėkitė dalyvauti mūsų iškilmėje.

Walter V. Strygas.

BETLEYVILLE, PA.

Mus cicilikučiai nesykį yra tvirtinę, kad ten apšvietimas platinas, lietuviai organizuojasi, veikia, kur nėra lietuvio kunigo, kur nėra lietuvių parapijos. Štai Bentleyville's arba Elsworth'o lietuviai per septynius metus neturėjo savo tautos kunigo, tečiau ar toli jie nužengė apšvietoje, kuo pasižymėjo, nuveikė?... Palyginus Bentleyvillės lietuvius su lietuviais kitų kolionijų, kur gyvuoja lietuviškos parapijos, kur veikia jau keletą metų kunigas, tai net gaila pasidaro Ellsworthiškių. Išėmus keletą susipratusių vyrukų, visi kiti arba nieko neskaito, arba savo mokslą semia iš Keleivių, Laisvių ir Šakių. Nėra tatai ko stebėties, kad patys tampa purvini. kaip ir 'Šakė'. Su tais ponaičiais susikalbėti jokiu būdu negalima. Girtuoklystė žydi Bentleyville, kaip niekur kitur. Po "pedei" išėjęs pasivaikščioti matai tiek ištuštintų bačkučių, kiek girdrojo naktyje ant dangaus žvaigždžių. Visai neįstabu, kad miestelio Betuviai dažnai važinėja su purvinomis kaktomis, [illegible] nosimis ir užtinusiomis akimis. Štai kuo Bentleyvillės lietuviai atsižymi. Yra čia neva Keistučio kliubas, bet kas iš to, kad, anot išsitarimo tūlo lietavio yra vedamas purvinomis rankomis... Bet ar vis taip bus? Yra vilties, kad ateis geresni laikai... Jau kalbama apie vienybę ir darbavimosi.

Lygumų Jonas.

ATHOL, MASS.

Liepos 23, 24, 25, 26 dienomis Atholio Mass lietuviai, paraginti savo klebono, atliko pamaldas prie Šv. Panos Marijos, kad išprašyti per Jos užtarimą sau ir savo tėvynei reikalingų Dievo malonių. Prie šių pamaldų paragino ta aplinkybė, kad Liurde, kur apsireiškė šv. Pana Marija mergelei Bernadetai, šiais metais ir tomis dienomis atsiliko 25 jubilėjinis šv. Sakramento garbintojų kongresas. Į tą kongresą šimtai tūkstančių katalikų iš visų kraštų, visokių luomų ir užsiėmimų skubinos pagarbinti V. Jėzų Šv. Sakramente ir pagarbinti šv. Paną Mariją ir išprašyti Jos užtarimu visokių Dievo malonių. Šventasis Tėvas ragino visus krikščionis dalyvauti tose pamaldose, jei ne Liurde, tai bent visur, kur tiktai gyvena. Taigi ir lietuviai Atholyje dalivavo tose pamaldose. Vainikais aprėdė šv. Panos Marijos Liurdiškės stovylą, rytais susirinkdavo šv. mišių išklausyti, o vakarais išklausyti pamokslų. ir ražančių atkalbėti. Dangelis atliko išpažintį ir kasdieną eidavo prie šv. Sakramento. Pamoksluose klebonas aiškino, kokios yra šiandieną didžiausios lietuvių ydos, kurios kaip kirminai arba vėžys ėda mūsų tautos kūną; tai tos: kai-kurių palinkimas prie bedieviško socijalizmo, girtybės ir pasileidimo. Sakė apie tų ydų kenksmingumą ir kaip reikia pasitaisyti. Ypatingai ragino, kad nesidraugauti su bedieviais, nepriguleti prie jų draugijų, nešelpti jų reikalus savo centais, kaip jie boikotuoja katalikų reikalus. Ragino prie blaivybės, o jaunimą prie skaistybės, kuria nuo senovės Lietuvos berneliai ir mergelės atsižymėjo, apie ką ir senovės dainos liūdija. Kad gerą intekmę padarė tie pamokslai į katalikus, tai liūdija ir tas: sekmadienį liepos 26 dieną pirmeiviai padarė pikniką su pasilinksminimais, kuriuose katalikai jau nedalyvavo, tiktai keleta desėtkų jų buvo ir tai daugelis atvažiavo iš Gardnero.

Atholetis.

GARDNER, MASS.

Gardnero šv. Petro ir Povilo draugija žada surengti prakalbas liepos liepos 9 d. vakare. Lietuvių Gardner, Mass yra apie 5 šimtai, bet tarp jų labai yra prasiplatinęs socijalizmas, taip sako kaip kibždėti kibždo. Katalikams pamokslus sakyti atvažiuoja kun. Pr. Meškauskis iš Atholio, Mass. sykį į mėnesį. Buvo pradėjęs važinėti kas antrą, trečią šventę, bet katalikai taip atšalę bažnyčia, kad susirinkdavo tiktai po 20, 30, tai rečiau pradėjo važiuoti. Laikas jau ir lietuviams katalikams sukrusti, pamesti tą snaudulį, kuriame iki šioliai miegojo ir miega. Kada pirmeiviai socijalistai dažnai rengia prakalbas, kuriose išniekina tikėjimą, ir viską, kas su tikėjimu turi sąryšį, o katalikai iki šioliai nieko nedarė, kad atgaivinti savo dvasią. Gal šios prakalbos įves ir į katalikų tarpą šiokį-tokį judėjimą, kas labai pageidaujama.

Pakeleivis.

CICERO, ILL.

37-oji Pilnųjų Blaivininkų kuopa, nedėlioj, liepos 19 d. turėjo savo mėnesinį susirinkimą.

Buvo svarstyta daug svarbių reikalų, nutarta prisirašyti prie R. K. Federacijos. Tolesnei nutarta rugpiūčio mėnesyje parengti pasilinksminimą tyrame ore (basket pienic) ir parengti dailų vakarą su programa. Šioji blaivininkų kuopa gyvuoja jau devintas mėnuo turi 60 narių ir apie $45.00 turto.

P.

(Suka ant 7 pusl.)

DAILĖ ❦ POEZIJA ❦ LITERATURA ❦ MUZIKA ❦ DRAMA

• ŠITAS SKYRIUS BUS DEDAMAS SYKĮ MĖNESYJE. AUTORIAI IR LEIDĖJAI, KURIE NORĖ SUSILAUKTI PAMINĖJIMO ŠITAME SKYRIUJE, PRIVALO PRISIŲSTI "DRAUGUI" *DU* SAVO RAŠTŲ EGZEMPL.

POEZIJA.

DELKO?

Delko tavę jie skriaudžia, vargdieni ramus?
Per šimtmečius tau nugarą taip engia?
Tau iš nagų jie veržia padarus, namus?
Nes užmiršai tėvynę savo brangią!
Tau iš burnos jau traukiamas liežuvis,
Kad užmirštum, jog esi Lietuvis!...
O tu dar vis tyli, tyli, tyli,
Nes spinduliai šviesos toli, toli, toli...
Kankintojų sustoję ilgos eilės
Su ilgamoms drauge jie pina tau tinklus,
O tu, toks lėtas, toks ramus, toks pilnas meilės,
Kad savo nugarai tik gamini ginklus.
Tu jiems rankas laižai, kaip tikras vergas,
Nes jungą nešti išmokino — vargas.
Jie kalbą svetimą tau bruka, — tau vis tiek.
Na, ne! tau svetima geriau dar tinka!
Savaip atsiliepi, jie sako tau: tylėk!
Ir į vežimą savo kinko.
Tu dirbai jiems per amžius, tautai jų pakelti,
Ir dar nesupranti, kame čia tavo kaltė?!...

J. K.

SUDIEV.

(Atminčiai a. a. Kun. Kaupo)

Sudiev tėveli,
Sudiev močiute,
Sudiev broleli,
Sudiev sesute.
Sudiev genteliai,
Sudiev kaimynai,
Sudiev draugeliai,
Sudiev tau miniai.
Sudiev senieji,
Kurie mokinot,
Sudiev jaunieji,
Kurie raminot.
Sudiev Lietuva
Ir Nemunėli,
Sudiev Dauguva
Ir Šešupėle.
Sudiev laukeliai,
Laukų lygumai,
Kalnai, kalneliai,
Girios ir krūmai.
Sudiev paukšteli,
Kursai ten čiulbi,
Anksti rytelį
Giesmelę ulbi.
Ak, kad galėčiau
Pas jus sugrįžti!
Gal dar nemirčiau,
Nereiktų skursti.
O jeigu reiktų
Pas jus ir mirti,
Man linksma būtų
Tenai atgulti.
Tu paukštužėli —
Visad giedotum,
Linksmą dainelę —
Visad kartotum.
Sudiev širdingi
Tautos meilumai
Sudiev jus brangūs
Gamtos gražumai.
Sudiev augštybės,
Erdvės platumai,
Žvaigždžių daugybės
Ir jų gražumai.
Sudiev šviesybės
Saulės spinduli,
Nakties tamsybės
Ir tu mėnuli.
Kodel nenorit
Del manęs šviesti,
Ar-gi jau norit
Pas save kviesti.
Dangaus kometa
Nesiliauk šviesti,
Kas jau pradėta
Daleisk išvesti.
...Sudiev, norėjau
Del visų tarti,
Bet nesuspėjau
Reikėjo mirti.
Dieve, brangiausias,
Tau pasiduodu
Tu, teisingiausias
Visa Tau atduodu.

.....

Sudiev, mes visi
Del taves siunčiam,
Ilsėkis, didvyri,
Po didžioms kančioms

J. D. Žitkevičius.

NIEKUR ANT ŠVIETO!

Niekur ant švieto nėra gražesnės
Šalies, kaip mūsų Lietuva.
Nei-gi dainelės už jos garsesnės,
Nei gamtos, kokią tur ana.
Nors nuo priešų daug iškentėjo
Pusšimtį metų prispausta.
Naštą jos nešti nieks nepadėjo
Ėjo retežiais apkalta.
Silpną jos kūną priešai nedori,
Varžė retežiais, kankino.
Su kalavijais varžė krutinę,
Tamsų jai karstą gamino.
Mylinčius sūnus nuo jos išplėšė,
Toli į šiaurę išgrūdo,
Spaudą ir raštą nuo jos atėmė,
Likusieji tamsoj užsnudo.
Daug buvo tokių, kurie ir vardo
Išsižadėjo Lietuvos,
Prisiragavę lenkiško raugo —
Pastojo išgamos tautos.
Šiandien Lietuva jau naują rūbą
Ant pečių savo uždėjo,
Ilgai miegojus kįla ir auga,
Nauja gadynė atėjo.
Laikraščiai plaukia, kaip vanduo upės
Lygiai pas turčius ir prastus vargšus;
Nyksta dirvonai, dagiai ir usnės
Saulutė išblaškys ūkus.
Tik, broliai, sesers, daugiau drąsumo,
Kėlės tėvynė, Kelkim ir mes
Gana miegoti, reik mums darbštumo
Arkim dirvonus, raukim usnis.

Kar—ras J—čia.

MANO TROŠKIMAS.

Norėčiau aš dainą jaunuoliams nupinti
Iš rožių, nastartų, lelijų puikių,
Norėčiau galvužes jaunas padabinti
Vainikais linksmybės ir laimių visų.
Norėčiau inkvėpti į jautrias širdeles
Broliškos meilės skaisčiausius jausmus,
Norėčiau sukelti karštose galvelėse
Mintis teisingas ir siekius kiltus:
Žadinčiau juose meilę tėvynės,
Kuri per amžius šaukias vaikų, —
Jie gi išsklydę po svieto platybes,
Dažnai pamiršta jai nešę aukų.
Kviesčiau juos grįžti prie savo kiemelių,
Kur laukia jų tėvai, broliai seselės
Kur tiek malonių, puikių vaizdelių
Ir skamba jautrios lakštutės dainelės.
Augščiausio malonės jiems aš prašyčiau
Atverti jų širdis tėvynės darbams,
Kad gyvenimo pugos, audros ir vėjai
Nepakirstų jiegų jaunučiams sparnams.

Kar—s.

SENA PASAKA.

Tyliuose, lygiuose
Tėvynės laukuose
Lieknoji pušelė
Viena sau rymoja.
Galvelę jos gobia
Balta sniegų drobė;
Pro ją skųjų kekės
Kur-ne-kur žaliuoja.
Šakelės nusvirę,
Vėjelį patyrę,
Lengvai suplasnoja
Ir vėlei sau snaudžia.
Sapnuoja kalnuose
Toli vakaruose
Svyruojantį beržą,
Kurs dainą jai audžia.
Linguoja jis, stiebias,
Šakomis ją siekia,
Vėltui, bet... tik gailiai
Rasa apsiverkia.
Išsiilgusiai porai
Nebūt, rodos, noro
Be vilties tikėti,
Vienok juodu rengias...
Bet ša! štai atskrieja
Žiaurus šiaurės vėjas...
Suvirpo pušelė,
Nelaimę pajutus.
Vaitoja ir blaškos
Bet ...nėr kas apsaugos,
Nuskynė viršunę
Jai vėtra pasiutus.
Lyg nuotaka liko
Jiji be vainiko
Stovėti, liūdėti;
Drave dar vadinas.
Jos grožė pranyko,
Viltis tik ar liko?
Ar beržas baltasis
Jai vis dar vaidinas?

J. V.

ILGĖJIMOS.

Pasiilgau aš tėvynės
Brangios Lietuvėlės,
Pasiilgau aš gimtynės
Ramios pastogėlės.
Pasiilgau aš pievelių
Gėlėms išmargintų,
Plačiųjų laukelių
Javais padabintų.
Pasiilgau aš giružių,
Žaliųjų berželių,
Skaisčiųjų mergužių
Skambančių dainelių,
Pasiilgau aš lakštutės
Dyvinos giesmelės,
Raibosios gegutės
Graudingos raudelės.
Pasiilgau aš sodnelio
Malonaus užimo,
Sesučių darželio
Rūtelių gražumo.
Liūdna man be galo
Tarp svetimų yra,
Širdelę smarkiai gelia
Ašarėlės byra...

Kar—s.

PAUKŠČIŲ KELIU.

Svajonė.

Ei ten, ton beribėn žvaigždėton erdvėn
Vis kilkim augštyn ant aušrelės sparnų.
Ei ten, toms liepsnotoms padangių gatvėms
Vis žengkim tolyn karalijon sapnų.
Ei ten, kur krutinė kvėpuoja laisvai,
Kur akys nekliudomos skraido žaibu,
Kur širdis plezdena meilingoj kalboj,
Eime ton sritin — ten ramu, nuostabu.
Ten žydi pavasario amžina grožė,
Erškėčio diglių nematyti visai,
Nei ašarų tvano, nei skausmo nežymu,
Tik pergalės giesmę girdi ištisai.
Ten rūmą statykim dorybės gėlių.
Audrų nebijokim — jos liko žemai.
Vainiką nupinkim šviesos spindulių,
Ir ateičiai žvelgkim akysna ramiai.

J. V.

NUODĖMKLAUSIO GEISMAS

Prislėgs akis šalta žemelė man,
Bet kur, kuomet? tik Diev's žino tai.
Širdies audras mirties nuvys kapan,
Nurims jautri krutinė amžinai.
Tada paliks man vienas geismas dar,
Kad du ateitų kapą atlankyt,
"Sveika Marija" pamaldžiai ištart,
Ir manę Dievo tarną atsimint.
Dėkotie viens, kad perspėta laiku
Išliko jo siela gryna, tyra;
O kitas laimintie tyliu balsu,
Kad gailesčio rasa širdyj' yra.
Tuomet kape ilsėsiu ramiau.
Žymu mat bus, kodel aš gyvenau,
Pasaulį metęs, Kristų pasekiau,
Ir dangun rodžiau kelią nevienam.

Vertė **K. J. V.**

BERNAJORKO "CICILIKAI".

I

Ar pažįstate Lietuvos mužiką? tik ne by kokį, bet tą akląjį vergą Raulą? Nelaimingas tai ir pasigailėjimo vertas sutvėrimas. Prievaizdų ir valdininkų botagai bei kumščios išdirbo jame nuožmų šiurkštų būdą. Amžiais ponų išnaudojamas ir niekinamas kietu savymeilės kevalu užsidarė jisai nuo viso pasaulio. Pats inpratęs skųsti ponui savo draugus, kad pačiam tektų mažiau botagų, mano, kad ir kiti tykoja jam inkąsti. Taigi niekuo neužsitiki, o ypač tuo, kurs turi šiokią panybės dėmę, šiokią tokią viršenybę. Kas blogiau! Jisai dargi pats save liovėsi išmintingai mylėjęs. Priverstas nuolatos dirbti kitų naudai, jisai taip neapkenčia darbo, kad išryto tingi nusiprausti murziną veidą. Tai ką bekalbėti apie sunkesnes pastangas savo dvasios ir kūno gerovei! Sunkybės ir skriaudos kelias jam atrodo tikriausias. Degtinė ir neįmtos gyvenimo aplinkybės pribaigė jam visus kilnesnius jausmus, tik neapykantos jausmą labai su kurti jojo širdyje. Visų mūsų Raulas neapkenčia ir apie Dievą, kaip geriausiąjį visų žmonių tėvą, tu jam nekalbėk. Jam labiau patinka Dievas — nuožmus baudikas. Delto ir taip vadinamas peklines knygas mūsų Raulas užvis noriau skaito. Dievo jisai vien bijosi ir tai tik tol, kol neįsitikrina kad Dievas nesiskubina bausti girtuoklių, paleistuvių, burnotojų. Štai tau iš Raulo ir pasidarė "cicilikas".

Visų, sakau, neapkenčia mūsų Raulas, tik vieną žydelį mėgsta. Kaip tas zuikis besirengiąs skandyties, nudžiugo užėjęs dar nelaimingesnį už save sutvėrimą — varlę, Taip mūsų Raulas džiaugiasi susitikęs su visų niekinamu žydeliu. Ne vien prekybos reikalai, bet likimo panašumas surišo Raulą su Jankelmaušku prietelybės mazgu. O gudrus žydelis, niekad nejuoks Raulo, tik tyčia žeminasi prieš ir pataikauja. Smuklėje tat žydelio švelniais žodžiais paglamonėtas ir rudžio apsvaigintas mūsų Raulas atveria širdį, išlenda lyg tasai turklys iš savo lukšto. Čia tai geriausia pažįsi mūsų Raulą. Čia jisai pasidaro iškalbingas politikierius, drąsus pilietis, meilus drauginikas. Čia jisai išsipasakoja savo vargus ir džiaugsmus, daro naujus sumanymus ir praleidžia visą atliekamą laiką. Be smuklės (karčemos) mūsų Raulas nepragyventų ir poros dienų, kaip toji žuvytė be vandens. Kur gyvena Raulas ten būtinai turi būti smuklė. Ir Amerikoje vos atsirado Raulas, atsiro ir "lietuviška" smuklė. Iš tolimiausias Lietuvos lengviau, rodosi, buvo atsivežti klumpės, pypkė ar lapinę, bet ne! mūsų Raulas atkuprino ant savo pakumpusių pečių smuklę. Ir jeigu nori sužinoti kiek kuriame mieste lietuvių, tai pereik gatvėmis ir suskaityk kiek "lietuviškų" smuklių, paskui daugink jas ant dešimtį, tai ir turėsi to miesto lietuvių apskritai, ar bent Raunų skaičių.

Turiu tečiaus Raulo garbei pridurti, kad šviesioje Amerikoje jisai perėjo savo mokytoją Jankelmaušių ir jau pats daug apsukriau "kypina biznį". Tas atsitiko nuo tos dienos, kai Raulas patyrė, kad Amerikoje galima gauti degtinės neatskiestos vandeniu ir alaus nepriteršto kitokiomis biaurybėmis, kaip tai darydavo Jankelmaušius. Dabar mūsų Raulas paliko žydeliui vien štorų biznį, o smuklę pasiėmė po savo ypatinga globa. Pakrikštijo ją "saliūno" vardu, padabino sienas kaip mokėdamas dovanai gautais kalendoriais, parioglino kampe katarinką ir stato bestato lazdeles, kryželius ir ritinėlius ties savo bargininkų pavardėmis.

Dovanok, tečiaus, malonus skaitytojau, kad aš taip nuklydau į laukus. Norėjau tau atpasakoti porą atsitikimų iš mūsų miesto "cicilikų" gyvenimo, o pradėjau nuo mandragalviavimų. Mat aš dar nuo a. a. savo seno klebono esmi išmokęs, kad be įžangos negalima pasakyti pamokslo. Gana to, kad man gaila išbraukti tai kas parašyta. Pagaliaus aš ligi šiol kalbėjau apie Raulą ir smuklę, arba saliūną, tai bus visai pakeliui prie mano pasakojimo, nes mūsų mieste Raulų ir saliūnų yra daugiau, kaip reikia. Taigi pradėkime.

Į Bernajorką atvažiavau aš... Skaitytojau, gal sakysi, kad aš kalbu apie nebūtą miestą ir delto netikėsi visai mano pasakai? Taigi atsimink, meldžiamasai, kad Amerikoje miestai dygsta, kaip grybai po lietaus. Jeigu sveikas mokinaisi geografijos prieš porą metų, tai gali visai nežinoti, kad dabar Amerikoje yra didelis Bernajorko miestas, vienų beveik lietuvių gyvenamas. Atvažiavęs į Bernajorką išėjau miesto pasidairyti.

Būta nedėldienio. Žmonelės vieni slinko į bažnytėlę, kiti šnekučiavosi susistoję ant križkelių. Jauni vaikinai šipitavo iš praeivių, ypač ir merginų. Pamatę mane besidairantį, tuoj ėmė alkūnėmis baksnoties ir mirkščioties.

— Žiūrėkite, žiūrėkite, grinorius!

— Ar matote kokios siauros kelinės, visai kaip garnys! o čeverykai tai tikros vyžos!

— Pakratykime kišenius ar neišsiris šutyta bulvė.

Ausis suglaudęs sprūkau pro tuos nenuoramas. Toliau stovėjo suaugesnių žmonių kruvelė, bet ir šie nepraleido manes neužkabinę.

— Sveikas, tautieti! Kas gero girdėti tėvynėje?

— Trumpai neišpasakosi, o laikas štai į bažnytėlę, atsakiau.

— Tik nesibijok! Į bažnyčią dar paspėsime! pirmą užeikime štai į Lašo kopyčią! Turi juk sveikas išsipirkti žąsiną.

Aš beveik blaivininkas, bet mėgstu pasėdėti smuklėje, kur išgirsti tai, ko niekad neišgirstum blaivininkų tarpe. Taigi nelabai spyriausi už rankovės tempiamas.

— Sveikas, Maik! štai atvedėme tau naują kustumierių! bus trinksas! — sušuko nauji mano draugai vos peržengę saliūno slenkstį.

Saliūnininkas Mikas Lašas riebaus, bet truputį gelsvo ir apdribusiais žandais veido stovėjo rankoves pasikaisojęs už baro ir šypsojosi, it mėnulis pilnatyje.

— Labai man malonu, labai malonu! jeigu naujas mūsų draugas nespėjo dar prasigyventi, tai mielu noru pabarguosiu.

— Kad žinotumėte, aš blaivininkas, atsiliepiau.

— Na, na, ar tik ne klebonas suspėjo įrašyti tave į blaivybę? paklausė vienas.

— Ne, neįstabu būtų, juk jis kasnedėl iš sakyklos keikia gėrimus ir saliūnus, patėmijo kitas.

— Klebonėlis turbūt nenumano, kad nebūk tu man saliūnų, tai nebūtų nė bažnyčios, pomokinančiai tarė šeimininkas.

— Kaip tai? sušukau.

— Ugi labai prastai. Kai dar nebuvo pas mus bažnyčios, tai mes saliūnininkai pirmutiniai rūpinomės jos pastatymu. Čia šitoje vietoje susirinkdavo žmonės pasitarti, čia gausiausiai pasipildavo aukos.

— Bažnyčios reikalas ypač sparčiai pažengė pirmyn, kai judu su Skytimaičiu susiginčijote, ties katro saliūnu turi stovėti bažnyčia, pajuokiančiai patėmijo vienas žemas, liesas geltonais taškais ant veido svečias.

— Pons advokate, neužgaulioki manes! atsikirto saliūnininkas, neseniai daviau šimtinę bažnyčios langams, o jei mane išrinktų parapijos prezidentu, tai penkias šimtines paguldyčiau. Kokia gi čia man nauda?.

— Su šimtinėmis tiek to, bet kas teisybė, tai ne melas, ėmė kalbėti žmogutis pavadintas advokatu, — dabartinė parapijos tvarka nepakenčiama. Klebonas suima visus pinigus ir šeimininkauja, kaip tinkamas. Ant dabartinių komitetninkų nėra ko atsidėti, — tai kunigo bernai. Kaip jie jam prieštaraus, kad kasnedėl išeina iš klebonijos įkaitę su cigarais dantyse? Aš čia nesakau, saugok, Dieve, kad klebonas suktų, bet Amerika, vyručiai, tai ne Lietuva. Čia kiekvienas lygus: kunigas, ne kunigas. Kodelgi mūsų klebonas negalėtų klausyti parapijonų, kaip kad, sakysime, protestonų kunigai? Vyrai, mes turime numesti dabartinį kuniginę komitetę, o išrinkti savo žmones.

— Lengva pasakyti išsirinkime, bet kaip tu priversi kleboną klausyti naujo komiteto? Patėmijo kažikas.

— Šito nesibijokite. Amerikos įstatymai stoja parapijonų daugumos pusėje. Tik rinkite komitetą.

— Ką-gi rinksime?

— Ugi štai misterį Maik, Joną Verpetą ir tt.; ar maža gerų žmonių.

— Aš, vyručiai nesiveržių, bet jei mane išrinktų į viršininkus, tai penkšimtę tuoj pakločiau parapijos naudai. Žinotum žmogus, kad tavo skatikas nenueitų ant niekų, kukliai pratarė šeimininkas Lašas.

— Šur, kad Maikį rinksime, bet žinai, sauso niekas neklauso, tarė vienas senyvas papurtusia nosia žmogelis.

— Aš maniau, kad jūs ir užmiršite apie savo gerkles: taip užsipolitikavote, kalbėjo saliūninnikas ,prileisdamas svečiams po stiklinę alaus.

— Lai gyvuoja naujas prezidentas, suriko vyrai, susimušdami stiklais.

Skruzdė.

(Toliau bus)

KRITIKA.

"Jaunoji Lietuva", iliustruotas literatūros, mokslo, visuomenės mėnesinis laikraštis už Birželio mėnesį, 1914.

Pasirodė jau ketvirtas iš eilės "Jaunosios Lietuvos" numeris. Šio laikraščio atsiradimo motivai bene bus tik tie patys, kurie Lietuvoje pagimdė "Vairą". Tiesa, reikalas turėti laikraštį, skyriamą inteligentijai ir šiaip labiau prasitrinusioms ypatoms, davėsi jausties nebe nuo šiandien "Jaunoji Lietuva" tą skylę bandė užkimšti, bet, deja, neatitaikė kamščių. Kada Lietuvoje "Vairas" stodamas ant krikščioniškų pamatų daug žada prisidėti prie bendro sielos tobulinimo, "Jaunoji Lietuva" taip garsiai šuktelėjusi apie žmogiškumą, lyg tyčia tą žmoniškumą kuo toliau tuo labiau pradeda užmiršti ir, berods, nei kiek toliau nežada tame dalyke eiti, kaip kad "Laisvoji Mintis".Ypač tai davėsi jausti paėmus "J. L." redagavimą p. Laukiui.

Originalių straipsnių ketvirtajame numery visai maža, daugiausia vertimai. Iš originalių raštų pažymėtini Karolio Vairo ir paties redaktoriaus p. Laukio. Judviejų rašynėliais užpildytas visas ketvirtasis numeris, neskaitant vieno mažo K. Barono vertimėlio.

Viename iš redakcijos straipsnių, naujasai "J. L." redaktorius bando ginti pirmesnių jos redaktorių obalsį — žmoniškumą. Reikia patėmyti, kad visai nenusisekusiai. Kada "Draugijos" redaktorius teikėsi pastebėti, kad "J. L." žmoniškumas nėra visai aiškus, kad žmogaus kultūrinimuisi daugiausia jis tėra tik skambiu pasakymu ir tiek, — ką-gi naujasai "J. L." redaktorius į tai atsako? Šiuo sykiu jis paseka pasenusią laisvamanių dainelę. Gieda apie dogmas, kurių nesupranta, traukia apie inkviziciją, įmaišo prietarų žiupsnį, prideda kitokių "macnumų" ir tuo visu stengiasi paugštinti savotiškąjį žmoniškumą, ne, nuženminti tikėjimą. Nors dalykų supainiojimui "J. L." redaktorius prie žodžio "tikėjimas" prikergia budvardį "aklas", vis vien pasivelysiu sau apie tikėjimą ir menamąjį žmoniškumą pakalbėti kiek plačiau:

Visupirma, "J. L." redaktorius, tikrinu, nesuras žmoniškesnio dalyko, kaip tikėjimas. Tikėjimu, Augštesnės Esybės pripažinimu ir supratimu žmogus yra išskiriamas iš gyvulių ir žemesnių sutvėrimų tarpo. Prieg tam su tikėjimu yra angštai surišta kas gera, kas dora, kas žmogų padaro kiltesniu, augštesniu. Ką blogo, nedoro, žemo atras "J. L." redaktorius tikinčiųjų maldose, apeigose, kaip esmėje, taip ir žodžiuose? Ką negero, žmoniškumui priešingo ras tikintiems prisakymuose, krikščioniškame moksle? Tas visas tik gali žmogų pakelti, padaryti jį žmogumi koks jis privalo būti, o ne koks jis šiendieną yra. O tečiaus "J. L." redaktorius šneka apie tamsumą, prietarus, inkviziciją ir kitus dalykus vien tuo tikslu, kad įskiepijus prietaringą tikėjimo baimę. Jei kas negero buvo daryta tikėjimo vardan, tai čia nekaltas Kristaus mokslas, bet žmogus, tas žmogus, kurį "J. L." redaktorius nori paleisti ant savo valios. Kam ir kokiuo tikslu "J. L." redaktorius platina tą apie tikėjimą prietarą? Nemanau, kad to reikalautų jo savotiškas suprastas žmoniškumas. Nes, kada jis bando surasti savajam žmoniškumui pamatą, jis drąsiai eina ir pasiskolina tikėjimo skelbiamąją artimo meilę. Krikščionijai ėmė apie 2 tūkstančių metų skelbimo, kol "J. L." redaktorius supranto artimo meilės reikalingumą! O vienok jis pasmerkia tas tikėjimą aplamai, tuo pačiu pasmerkia krikščionišką mokslą.

(Seka ant 6-to pusl.)

PASTABOS.

MĘS — IR LIETUVIŲ ŠVIETIMO FONDAS.

Gerbiamųjų svečių kun. Gustaičio ir p. J. Gabrio atsilankymas davė progą Amerikos lietuviams parodyti aiškiau savo nuomones, krypsnius: kaip jie žiūri į Lietuvos ateitį į jos kultūros reikalus. Cicilikai, bekoliodami svečius, paskubėjo parodyti savo juodą, nešvarią, išsigimusią sielą ir vienkart jie galėjo pasidžiaugti, konstatuodami faktą, kad jų intekmė išaugo ir sustiprėjo. Didžiausios tautininkų organizacijos S. L. A. organas "Tėvynė", cicilikų užpulta, pasiskubino paskelbti, kad ji nieko bendro neturinti su svečių kelione ir net pavarė agitaciją prieš Kairiūkščių sumanymą, primindama vieton jo vietinius Amerikos reikalus. Indomus buvo momentas, kaip pasielgs kiti tautininkų laikraščiai. Anot "Lietuvos" šiuo žygiu tautininkai nutarę laikyties indiferentiškai, vadinasi nei už, nei prieš sumanymą.

Tečiau peržiūrėję šios savaitės laikraščius, męs įsitikiname, kad šiame atsitikime tautininkai neišlaikė tarp savęs vienybės. "Vien. Liet.", "Ateitis" gal geriausiai išlaiko nesikišimo taktiką, nes tyli, savo žodžio nepasako. Indomu, kad ir "Katalikas" (pramintas tautininku tautiškai-klerikališku) jų taktiką palaiko.

Tečiau kituodu intekmingu tautininkų laikraščiu "Lietuva" ir "Tėvynė" negali nutylėti apie svarbų šių dienų klausimą (ir nenuostabu) ir nemaža rašo apie svečius ir jų kelionės tikslą. Kalbant gi apie tai norom nenorom reikia pasakyti šiek tiek ir savo tikrosios nuomonės. Taip ir atsitiko. "Tėvynė" pasijuto priversta eiti aiškiai prieš Kairiūkščių sumanymą, pripažindama jį ne tautos reikalu, bet "klerikalų" politikos rėmimu. "Lietuva" visai kitoniškai pažvelgė į šį reikalą. Ji principe pripažįsta, kad "Saulė", "Žiburys" ir "Rytas" yra naudingos draugijos, nes, pasak "Lietuvos" —

> Jeigu turime šiandien kokius svarbius reikalus, tai iš jų svarbiausiu, be abejonės, yra pirmiausiai tas, kad kiekvienas lietuvis mokėtų bent skaityti ir rašyti, — o antra vėl, kad mūsų ištautėję broliai, ypač Vilniaus gubernijoje, pažintų, kuomi jie buvo ir kuomi jie yra.
>
> Mums nesvarbu, kas tuos darbus atlieka — kunigai laisvamaniai, socijalistai, ar kas kitas — geras darbas lieka geru darbu ir jam priešinties vien todel, kad jį atlieka "jie", o ne "mes", būtų paikios saumylystės ir pavydėjimo darbas.

"Lietuva" ir Kairiūkščių sumanytąjį fondą 100 r.=100,000 r. pripažįsta naudingu, tik prikiša sumanymui tai, kad be reikalo buvusi išskirta iš sumanymo L. Mokslo Draugija: tuo buvęs parodytas klerikališkas sumanymo pamušalas, perdidelis nukrypimas į aiškią "kariaujančiojo" klerikalizmo pusę.

Tuo pasiremdama "Lietuva" stengiasi pateisinti tautininkų nerėmimą svečių žygio, jų tylėjimą ir net priešingą poziciją, kurią užėmė "Tėvynė".

Žinoma, toks naudingumo pripažinimas (teorijoje) ir sumanymo išpeikimas (praktikoje) Kairiūkščio sumanytojo fondo nesušildys. Vis delto šis "Lietuvos" balsas yra džiuginantis: jisai duoda viltį, kad su mūsų kai-kuriais tautininkais galėsime šen-ten susitarti ir rasti bendro kultūros darbo. Męs tik norėtume nurodyti, kad tas "Lietuvos" priekaištas, kam, girdi, neįndėję L. Mokslo draugijos — neturi po savimi rimto pamato. Sumanytojų tikslas buvo parūpinti išteklius toms organizacijoms, kurios atidaro plačiausioms minioms vartus į šviesą: mokina skaityti, rašyti, steigia knygynėlius, taiso vakarus — žodžiu sakant varo žmonių švietimo darbą. Tokių draugijų šiandieną lietuviai turi tris: "Saulę", "Žiburį" ir "Rytą". Ar jos yra klerikališkos draugijos? Anaiptol. Jos varo švietimo darbą ne klerikališkais, bet tautiškai-katalikiškais pamatais. O čia didelis skirtumas. Jose darbuojasi ne tik kunigai, (tie be abejonės yra aiškus konfesijonalistai) bet ir daugelis tautininkų svietiškių, žinomų mūsų tautos veikėjų, apie kurių katalikystę visuomenė mažai težino, tečiau, kurių veikimas visų yra gerbiamas. Ar, sakysime, Kauno dr. Šliupas, Vilniaus daktarai Basanavičius, Bagdonas, "Vairo" redaktorius A. Smetona, dirbantieji minėtųjų draugijų valdybose — neparodo aiškiai, kad toms draugijoms rūpi visų-pirma platus švietimo darbas. Nuopelnus panelės M. Pečkauskaitės, auklėjančios "Žiburio" gimnazijoje visą kartą lietuvaičių inteligenčių (krikščioniškoje dvasioje) pripažįsta visi lietuviai. Ir nevienas tų, kurie vadina savę pirmeiviu, savo dukterį bevelija induoti auklėti ne kitur, o tik "Žiburio" gimnazijon.

Nėsant kitų švietimo draugijų, kurios, sakysime, nesilaikytų tikybinių pamatų, anos trįs draugijos šiandien atstovauja ir varo visos Lietuvos švietimo darbą. Ar buvo reikalas dėti į tą skaičių L. Mokslo Draugiją? Ne! Tos draugijos tikslu nėra liaudies švietimas, o tik lietuvių mokslo kėlimas: tai draugija mokslo vyrų ir šiaip jau inteligentų. Plačioms minioms ji neprieinama. Prie Kairiūkščio sumanytojo tikslo ji nelabai tepritiktų. Pagaliaus priskyrus ją, būtinai būtų reikėję priskirti ir L. Dailės draugiją, vien lietuvių daile besirūpinančia. Būtų atsiradę ir daugiau naudingų įstaigų ir draugijų prie sumanytojo fondo. Sakysime lietuvių "Blaivybės" draugija arčiausiai priėjusi į liaudį, varantį plačiai žmonių blaivinimo ir švietimo darbą: mūsų šv. Kazimiero vienuolija, išlaikanti, panašiai "Saulei" mokytojų seminariją, L. K. Federacija, sumaniusi kurti lietuviškąją kolegiją ir tt.

Ir kasgi galūtinai būtų išėję? Visi lietuviai, visiems savo kultūros reikalams būtų panorėję surinkti per porą metų 100,000 rub. Gražus sumanymas bereikalingai būtų buvęs praskiestas mūsų reikalų juroje. Juk ir be to sumanymo lietuviai kasmet daugiau surenka savo kultūros reikalams, negu 100,000. Štai pernai metais Mokslo ir Dailės draugijų namams surinkta apie 50,000 r.; "Blaivybė" lietuvių blaivinimui surinko apie 40,000 r., o ineigos mūsų švietimo draugijų? o mūsų Amerikos mokyklos? Taigi su savo praskiestu sumanymu mes nei kitiems, nei sau nieko nauja nebūtume parodę. Dabar-gi, įvykus šiam sumanymui, mes ir patys imsime savę labiau gerbti, kad štai vien lietuvių švietimo draugijoms sugebėjome trumpu laiku sumesti net 100,000 r. ir be abejonės ir svetimtaučių didesnės pagarbos užsitarnausime. Ir, rodos, sumanymas, ačiū Dievui, įvyks. Jau šeštoji šimtinė pasižadėjimų baigiama rinkti. O juk tik tūkstančio pasižadėjimų (po 100 r.) tereikia. Amerikiečiai lietuviai-katalikai sumanymą ir svečių žygį gyvai remia. Nejuokais kruta ir Lietuvoje. Viename tik 146-ame "Vilties" numeryje paskelbtos naujai pažadėtos 38 šimtinės.

Visa tai regint linksma darosi ir žmogus drąsiai imi į ateitį žiūrėti.

MĘS — IR MŪSŲ SVEČIAI.

"Lietuvos' redakcija savo pastaboje "apie mūsų svečius" (N. 31) daro du skaudžiu užmetimu Europos lietuviams: 1) kad jie siunčią savo atstovus aukų rinktų tuomet, kada

> amerikiečiai jau begalo pailsę nuo tų nesiliaujančių aukų, kuriomis Lietuva ne tik, kad alsina amerikiečius, bet alsina juos be paliovos, neduodama jiems nei progos atsikvėpti,

2) kad europiečiai skaitosi ne su amerikiečiais, o tik su jų doleriais: važiuoją nepasiklausę amerikiečių, ar patogus būtų laikas važiuoti (net ir nepranešą išanksto, kaip tai padarę ir dabartinieji svečiai). Dabartinis stovis amerikiečių esąs sunkus, bet tai nerūpį europiečiams, kurie to nežiūrėdami vykstą čia su milžiniškiausiais projektais.

"Lietuva" visa tai apsvarsčiusi, štai kaip rauda:

> Amerikiečia myli savo tėvynę ir delei jos gerovės nepasigailėtų ir savo kraujo, bet męs manome, kad yra jau laikas pasakyti, jog amerikiečiai nenori toliaus indiferentiškai žiūrėti į brolių europiečių beceremoniškumą, kuris prieina net prie to, kad męs, sulyg jų nuomonės, privalome svečius priimdinėti ne tik giedroje bet ir audros laiku; kad mes, amerikiečiai, patįs bedarbėmis ir kriziais, kaip tuo drugiu, sirgdami, maitintume daug sveikesnį šiuom laiku už mus kūną. Męs žinome, kad motina Lietuva to nuo mus reikalauti negali ir nereikalauja ir kad mūsų vyresnieji broliai — broliai europiečiai — panašiu būdu elgdamiesi daro mums skriaudą.
>
> Męs manome, kad męs turime pilną tiesą už tai nusiskųsti ir tiems broliams pasakyti: "Jųs negeri ėsate broliai, jeigu žiurite į mus ne kaipo į brolius, bet kaipo į kokius, nelyginant, vergus, — jeigu jųs neatsižvelgiat į mūsų gerbuvį, o vien tik į tai, kiek męs galime jums duoti..."

Vienų ir pirmiausių kultūringo elgimosi sąlygų yra būtį mandagiu su savo svečiu. Męs kartais prišnekame nemalonių dalykų tokiam svečiui, kurs atėjęs į mūsų namus pats nemandagiai elgiasi.

Tečiau "Lietuva" prišnekėjo nemandagumų dar beviešintiems svečiams, kuriems negalima užmetinėti nei kokio nors nepadorumo, nei nemandagumo. Męs gerai žinome, kad gg. svečiai kaikuriems savo geresniesiems pažįstamiems pranešė išanksto apie savo atvažiavimą ir kiek žinome, iš jų protesto nesusilaukė. Klausti nuomonės visų redakcijų ir įstaigų atstovaujančių žmonių opiniją nėra tai taip lengvai įvykdoma kaip lengva patarti: redakcijų, didelių organizacijų yra daugybė, tokių gi organizacijų, kurios atstovautų rinktinę visų Amerikos lietuvių (bent pripažįstančių tautybės reikalą) opiniją — kol kas dar nėra. Pagaliaus negi važiuoja tie svečiai užkrauti mums kokių mokesnių. Važiuoja nereikalaudami maitinti Lietuvą, bet prašydami aukų svarbiausiam šių dienų tėvynės reikalui. Kas nori aukoja, kas nenori ne; ir aukoja tiek, kiek jisai nori, niekas nepaskiria kiek aukoti ir niekas neišmetinėja už neaukojimą, ar už mažas aukas. Antai Shenandoriečiai sumetė vos 3 dolerius su centais, ačiū jiems ir už tai. (Tik gerb. klebonas pavadovo parapijonis, aukaudamas 1000 rublių). Tikri esame, kad svečiai jiems neišmetinėjo, deiko jie taip mažai sumetė. Taigi čia ir kalbos negali būti apie kokį nors priverstinų tėvynės reikalavimą, ir tas "Lietuvos" išsižodimas išrodo lyg nuduotas, netikras.

Šiame atvėjūje Lietuva turėjo netik teisę, bet ir priedermę pasiųsti atstovus į savo kolioniją. Vykinamas didžiausios svarbos tautos darbas. Kairiūkščių sumanyto fondo laikas baigiasi jau po keleto mėnesių. Išvienos pusės prieš akis vaizdelis Lietuvos pakeitu ūpu, gausiai sušelptos svarbiausiame jos reikale, ingijusios daug naujų jėgų, pasitikėjimo savimi, pagarbos iš pusės kitataučių, — iš antros gi pusės — nusiminimas, apatija, daug sugriautų vilčių, pasityčiojimas svetimtaučių. Argi nuostabu, kad rinktieji tautos vaikai, pajutę sąžinės priedermę eina klabinti į tautiečių širdis?

Argi jau pas mus taip bloga? Ne! po senovei žmonės gyvena, puošiasi, moka ištikimai savo mokesnius į salitnus. Bedarbių ne taip jau labai daug. O kadangi laikai ištikrųjų prastesni, negu kitais metais, tai ir aukų tėvynės reikalams bus mažiau. Lai aukoja tie, kurie lengvai gali aukoti ir tik tiek, kiek jie be jokio sunkumo gali paaukoti ir tai jau daug susirinks. Tų aukų neprašius, jos pasiliks kišeniūje ir gal bus apverstos net ir nelabai reikalingiems dalykams. O esti momentai tautos gyvenime, kada reikia šiek tiek nutraukti net ir nuo savęs, nuo savo malonumų ir sušelpti tėvynės reikalą. Toks momentas be abejonės yra dabar.

Beto kiekvienas atsilankymas tokių svečių iš Lietuvos ne vien iš mūsų šį-tą paimą, bet ir mums nemaža duoda. Jie mums pranešą žinių iš mūsų tėvynės, jie gaivina ir stiprina mūsų dvasią. O kadangi jų tas važinėjimas yra beabejonės pasišventimo darbas, nes jie aukoja savo ir laiką, ir sveikatą, — tai ir jų pavyzdys yra mums naudingas, nes skatina ir mus prie darbų tėvynės naudai. Ypač naudingas yra toksai svečių atsilankymas, jeigu jų tarpe pasitaiko gerų kalbėtojų. Dabartinieji mūsų svečiai abudu geri kalbėtojai. Sakysime kun. M. Gustaičio kalba, pasakyta "Vyčiams" Brocktone per "Vyčių" vakarą yra beabejonės viena iš svarbiausių kalbų, kurias kuomet nors lietuviai yra sakę. Jos svarba ir intekmė Amerikiečių gyvenime bus begalinė*). Arba vėl p. Gabrio iškilmingi išvedžiojimai apie mūsų tautos nuoskaudas praeityje, jos reikalus dabartyje ir uždavinius ateityje — kiekvieną ensusipratėlį daro susipratusiu tautiečiu, kalusytoją jie tiesiai žavėte žavėja.

Taigi ne papeikimais ir priekaištais tokius svečius turime lydėti, bet su meile ir dėkingumu.

Ar męs ištikrųjų jau labai pailsę nuo aukų? Ar pails net darbininkas, jeigu jis net ir kasmet tolimiesiems iš tėvynės svečiams po pusdolerį numes, neapleisdamas žinoma vietinių savo reikalų?

Indomu, kodel męs nepaklausiame: ar nepailsta Amerikos lietuviai broliai darbininkai, kasmet suaukodami alkolio pramonei dešimtimis milijonų dolerių? Ar nepailsta ir mūsų inteligentiški skilviai nuo kasdien užduodamų jiems alkolio, nikotino nuodų? O juk ir tie nuodai kaštuoja. Ar nepailsta dora, sveikata ir kišenius daugelio mūsų patvirkusių jaunikaičių, besitrankančių po paleistuvystės namus? O juk ir tai kaštuoja. Štai kur męs ištikrųjų ilstame. Ir štai kur mums reikėtų griaudžias ašaras lieti.

Tautos gi darbininkai, rašytojai, veikėjai, lankantieji mus tėvynės reikalais visuomet bus mūsų maloniai priimami ir ramiami.

Be abejonės tokia tvarka, kokia dabar yra su dažnu važinėjimu ir aukų rinkimu nėra pavyzdinga, ideali. Nemalonu nei ranką atkišus prašynėti, negi kartais ir duoti auką. Susipratusieji visuomenės nariai galės užsidėt sau nuolatinius nedidelius mokesnius tautiškiems reikalams. Kuomet mūsų Tautos Fondas turės bent kelias dešimtis tūkstančių narių, mokančių savo metinį mokesnį, tuomet klausimas bus jau išrištas. Svečiai tuomet iš Lietuvos bevažinės vien su paskaitomis, be rinkimo aukų. Svarbieji gi Lietuvos reikalai bus šelpiami tiesiai iš Tautos Iždo. Tečiau kol tai įvyks — dabar kito išėjimo nėra, kaip tik dažnas klabinimas į lietuvių širdis ir aukų rinkimas.

*) Bus spauzdinama 'Dr.'. Netrukus išeis atskiroje knygutėje.

NEDORI "PIRMEIVIŲ" INPROČIAI.

Rimtą polemika paprastai veda prie tiesos pažinimo. Prie tos išeigos maloniai kviečiau p. Dvasviekį, kuris ("V. L." No. 29) parašė straipsnį: "Iš jų darbų vaisių pažinkite juos".

Žmonių tarpe pagyvenus bei įsiskaičius literatūroj, aiškiai gyvenime patirsime dvi srovi: viena bus tikybinė, kita laisva, nesilaikančia tvirtos pasaulėžvalgos. Tiedvi srovi, savaimi aišku, teka savais keliais stengdamos viena kitą užlieti.

Gyvenimo prietikiai bei literatūra aiškų-aiškiausiai liūdija, kaip laisvosios srovės pasekėjai, išmetę iš savo širdies Augščiausios Esybės pažinimą, del tariamosios laisvės iškrikę po partijų partijėles, kurios dažnai užsiaugina geltonai raudonus ragus, jog ir patiems laisvosios pasaulėžvalgos šalininkams nuo jų karšta darosi, ir nekartą šaukiama: "draugai, bene jau perdaug—tai buliganų darbai" — Prieg to laisviečiai kiek įmanydami rūpinas padidinti savo glitas. Tam tikslui pasirodė aibės knygų priėštikybinio turinio: Šliupų, Dembskių, Šventmikų et Co. veikalai šimtais paplito lietuvių katalikų tarpe; prieg to buriai kalbėtojų gyvu žodžiu ir po šiai dienai dar tebenešioja laisvosios minties žiedus platindami prieš Dievą, prieš tikėjimą šmeižtus. Pasekmė to visa buvo, kad kunigai bei katalikai ingijo vardą tamsunų, atžagareivių, juodašimčių,—ir taip jau priprasta mus pirmeivių, — štai kad net p. Liberty (Liet. N. 30) sako: "kunigai ir tamsus žmonės, — na, ir jų dievai! Juk mes jau juos papratę atžagareiviais, juodašimčiais vadinti".

Reikia dar stebėties, kad netik geltonoji socijalistų spauda plėtoja Šliupo užmegstą geltonąją literatūrą, bet ir taip vadinami bepartiviai laikraščiai ala "Vienybė Lietuvninkų" palaiko tą tradiciją. Priminsiu p. Žuraulį (N. 39 ""Vien. Liet." 1913), kuris mūsų jaunuomenę, iškėlė į padanges, o kunigus išvadino "negramotna šviesuomene". Arba vėl toj pačioj "V. Liet." p. Binatas Katalikų Bažnyčią vadina atgyvenusia savo amžių instituciją*).

Žodžiu, kur tik nepažvelgsi į pirmeivių raštus ir bus užkliudyta Dievas, tikėjimas, kunigas, — tai patėmisime, kad be užgaunančio paniekos žodžio neapsieinama, visados pasipiktinama — toks jau mat anot "Lietuvos" paprotys pas mus: kunigus vadinti juodašimčiais.

Ir p. Dvasviekis nuo to nelemto papročio nepasiliko liucsas. Kai "Drauge" No. 27 pakelta klausimas, kad visuomenės gyvenime privalo dalyvauti taip-pat dvasiškiai — ir tie ir svietiškiai neprivalo vieni kitų drovėties, tai p. Dvasviekis išėjo priešais su savo straipsniu: "Iš jų vaisių..." ir lietuvių visuomenei dar sykį paskelbė, juk:

> Kunigai tai "apgailėtini dvasios "dvasiški" vadovai, viskupų vergai". "Taigi, klausia p. Dvasviekis, kas dėsis ten, kur toks vergas įsiskverbs nors kokios draugijos valdybon? Kas nepatėmijo, kad beveik visos draugijos, kuriose dalyvauja kunigai, virsta į draugijas kryžiams statyti, varpams pirkti...

Baisus kriminalas, baisi dėmė, kurios, regis, sunkiai kunigams benusikratyti, taip gal ma-

*) "Drauge" No. 10, 1914 jam buvo duotas atsakymas.

no p. Dvasviekis — Bet aš jam, [illegible] patariu, taip nesikarščiuoti ir kūdikiškai nesampratauti, o geriau draug nesipiktinti iš gerų darbų katalikų draugyščių. P. Dvasviekis lai sau ant visados įsideda į širdį, ir žino, kad kunigai, kaipo veikėjai Kristaus bažnyčioj laikės ir laikysies savo pastovumo principų, jie žino, kad vienybėj — galybė ir nesviruos visomis pusėmis panašiai laisvosios minties šalininkams. Nereikia taip-pat pavydėti, jei koki draugija, kunigui paprašius intaiso į bažnyčią ar tai kryžių, ar varpus — Bažnyčiai to vis juk reikia, kas vis ateina ankos pavydale iš draugysčių bei pavienių asmenų. Aš bučiau per visą pilvą kvailas, jei pasipiktinčiau iš S. L. A., kuris paaukavo $250.00 imigrantams šelpti, kuris taip-pat šelpia, regis, moksleivius, tveria nešlaičių fondus. Taigi manau, juk ir p. Dvasviekis daugiau iš gerų darbų nebesipiktįs, kad tokiu pat nepalikus.

P. Tiesos Mylėtojas toj pačioj "Vien. Liet." N. 28 pasipiktino iš Wilkes-Barre lietuvių katalikų, kam jie rengia pasilinksminimą Chicagos vienuolyno naudai, kur užlaikoma gauja "aptingusių ir meile nusiminusių panelių". Broliai, šaukia tas pats ponas, ar jau mes taip žemai nupuolėme, kad net pradedame remti vienuolynus, kurių istorija piina įvairios rūšies tamsių darbų? Griebkimės už tikro darbo. Meskime prietarus į šalį. Napataikaukime dvasiškiems tėveliams ar netikriems darbininkų švietėjams".

Taigi, kaip saulėtoj dienoj aišku, kad tie pirmeiviai tikrais kryžiaus nepriteliais tapo, pavydo pilnos jų širdis, gatavos sprogti, kai mato, jei dar esama žmonių, kurie remia Kristaus bažnyčią ir nesigaili jos palaikymui skatiko. Aišku, juk visa kompanija yra susitvėrusi, kad šmeižtais išgriovus Kristaus bažnyčią. Tuos raštus sulyg jų turinio ir pilnus neapykantos' mudu p. Dvasviekiu turiva pavadinti šmeižto raštais, o jų autorius šmeižikais, kurie net įsiskverbė ir seniai jau viešpatauja "Vienybėj Liet." nekalbant jau apie kitus žemesnės doros laikraščius. Visai nedoras inpratimas.

K. Landaila.

PROGRESAS.

Feljetonas.

Lietuvius giria už jų svetingumą. Sako lietuviai svečius myli ir stengiasi juos atsakančiai priimti ir pavaišinti.

Taip, tas tiesa, bet tą tiesą galima labiau pritaikinti prie atskiros dalies lietuvių. Va Lietuvoje, tas paprotys yra visur gerbiamas. Nueik pas sodietį pasikieminėti, už stalo pasodina ir dar garbingiausioje vietoje. Prikrauna ant stalo visokių gardumynų, tiktai spėk valgyti. Užsukk pas dvarininką, — katlietų,

ŽVAIGŽDUTĖ, ARBA PAAIŠKĖJĘS GINČAS.

Vaizdelis artistams scenos mylėtojams,

Pavestas lietuvių mokyklų vaikučiams.

Parašė J. V. KOVAS.

VEIKIANTIEJI ASMENĮS:

Petrukas, 7 metų ūkininko vaikiukas.
Tamukas, 8 metų kaimo vaikiukas.
Juozukas, 14 metų kaimo vaikinas lankąs aukštesnę mokyklą.

SCENA: Kiemas, arba laukas. Vakaras. Vakacijų laikas.

Petrukas. Kaip gražu stebėties ir gėrėties Dievo surėdimu; Saulutė šviečia dieną, mėnulis, žvaigždelės naktį, ir jų yra nesuskaitoma daugybė.

Tamukas. Mokytojas aiškino mokykloje, kad žvaigždių taip daug yra, kad niekas dar negali įstengti suskaityti; ir tik viens Dievas težino kiek jų yra, nebeto, jos visos didelės, kaip mūsų saulė ar žemė, tik ką nuo mus labai toli tai išrodo mažos.

Petrukas. Kaip smagu yra į jas žiūrėti, kada giedra naktis, tarsi jos visos į tavę žiūri, visos mirgsi; visos skelbia Dievo neapimamą galybę.

Tamukas. Tiesa, viena spindi gražiai, kita dar gražiau, trečioji tarsi sukasi apie save, mirga, kita nusidriekia per dangaus skliautą palikdama šviesią-spindančią vėžę.

Petrukas. O mėnulis, tikrai atrodo jų valdovas, skriedamas per dangaus erdvę, tarsi visoms tvarką daro.

Tamukas. Mokytojas aiškino, kad žvaigdžės daug didesnės yra už mūsų žemę ir mėnulį, kaip-gi jau jis galėtų būti jų valdovu?...

Petrukas. O, aš taip-pat žinau tai, bet jei žmogus įsivaizdini kaip to laiko reginį, tai išteisybės taip atrodo, kad mėnulis lyg būtų visų žvaigždžių valdonu.

Tamukas.. Na, gana apie tai kalbėti, kaip pasimokysiva daugiau, tai apie tai ir daugiau suprasiva, ir galėsiva pilniau pagalvoti. Bet dabar, pasakyk man, kuri tau žvaižduté yra gražiausia, iš tų visų, kurias tik matai dangaus erdvėje?

Petrukas. Aš manau "Rytmetinė Aušrinė" yra gražiausia, nes ji sviesiai šviečia, ypatingai, tarsi ji pranašauja, kaip tik pasirodo, kad veikiai bus diena.

Tamukas. .Tiesa, graži Rytmetinė, bet sulyginus su Vakarine, tai toli gražumu pasilieka.

Petrukas. Ar tau taip atrodo?...

Tamukas. Be abejonės. Žiūrėk, saulutei vos nusileidus, ant žemės lieka lyg liūdnas reginys: nei vieno dangiško žiburėlio nematyti, ir tuoj, štai, saulėleidžiams beblykstant, "Vakarinė žvaigždutė" plykst ir užžiba; pirmutinė nakties suramytoja.

Petrukas. Gražu paklausyti. Kaip pasakoji, tai jau ir rodos, kad vakarinė gražesnė ir naudingesnė, o aš sakau, kad ne!...

Tamukas. Gerai, užginčyk, bet nurodyk kuo geriau atsižymėjus arba gražesnė rytmetinė žvaigždė.

Petrukas. Taip yra Tamuk, už aušrinę žvaigždę nėra gražesnės, nei prakilnesnės ant viso dangiško skliausto žvaigždžės... Kad iš po naktės liūdno laiko, Aušrinė apreiškia, kad bus veikiai diena, ir tuoj aušra pradeda aušti, šviesyn, ir diena brėkšti, o po tamsiai nakčiai, dienos auštant, visi meilingai laukia, ir trokšta, ir širdingai sveikina.

Tamukas. Nieko tikro nenurodei. Ar-gi po nusileidimui saulutės nėra daug ramiau išvysti pirmą žvaigždutę, negu matyti beveik ją vieną, truputį už kitas šviesesnę, kurių rytui auštant dar tebėra pilnas dangaus skliaustas.

Petrukas. Palauk, dar neviską pasakiau apie aušrinę žvaigždę. Argi nežinai, kad aušrinė žvaigždutė, išreiškia asmenį Dangaus Karalienės, Šv. Panelės Marijos, sako: "Sveika Aušros Žvaigždė sviesi!"

Tamukas. Nevien tik prie Aušrinės, bet ir prie vakarinės taip-pat išreiškia asmenį Šv. Panelės Marijos ir sako: "Sveika Žvaigždė marių, Panelė Marija".

Petrukas. Dabar mudu ginčijavos, o gal bus, kad mudu abudu mažai dar apie tas žvaigždutes tesuprantava.

Tamukas. Sakyk sau kaip nori, bet aš sakau, kad vakarinė gražesnė ir prakilnesnė.

Petrukas. O aš sakau, kad ne vakarinė, bet rytmetinė aušrinė gražesnė ir prakilnesnė.

Tamukas. Aš sakau vakarinė.

Petrukas. O aš sakau rytmetinė.

Tamukas. Vakarinė.

Petrukas. Rytmetinė.

Tamukas. Tu tikrai nežinai.

Petrukas. Ir tu nežinai.

Tamukas. (Pašiepdamas) Birrrr ir nežinai.

Petrukas. (Užpykęs) Piššš ir tu nežinai.

Tamukas. Kas tau į galvą, kad aš nežinau.

Petrukas. Ir tau ne galvoj, kad aš nežinau.

Tamukas. Na, ir abudu nežinova...

Petrukas. Tai ir tylėk.

Petrukas. Aš netylėsiu. Antai ateina Šimų Juozukas, aš ir paklausiu tuojau, jis visgi geriau žino kaip mudu, ir pasakys ką jis mano apie tuodvi žvaigžduti. (Ineina Šimų Juozukas, augštesnės mokyklos mokinys). Juozuk aikš į mudviejų ginčų tarpą.

Juozukas. Na, kas-gi judviejų tarpe toks nesutikimas; ateidamas girdėjau panašiai į barnį.

Tamukas. Nė tai barnis nė peštynės; nei už šį, nei už tą, smarkiai susiginčijova.

Juozukas. Na, sakykita, už ką-gi?

Petrukas. Tamukas nori užginti, kad vakarinė žvaigždutė esanti gražesnė ir prakilnesnė už rytinę-aušrinę. O aš sakau, kad ne.

Juozukas. Na, ir ant ko užbaigėta?

Tamukas. Pradėjova ginčytis, ir neužbaigėva, nes gal tikrai taip yra, kad nei vienas apie tai gerai nežinova.

Juozukas. Tikrai yra, kad nežinota,i r bereikalingai ginčus tarp savęs susikėlėta, už vieną tą patį.

Petrukas. Kaip už vieną tą patį?...

Juozukas. Na, taip. Kad ta žvaigždė ta pati, ir rytmetinė, ir vakarinė; ji mums šviečia ir rytą ir vakarą; Mokslinčiai jai davė vardą "Venera", ką reiškia "grožybės dievė" ar "Dangaus Karalienė". Venera yra tai antra planeta nuo saulės, o mūsų žemė iš eilės trečia. Venerą matome saulei nusileidus. Stebėtina tai žvaigždė, spindanti baltai ir aiškiau negu kitos žvaigždės, ir taip išrodo kiekvienam maloni; ji sau mirgsi dangaus erdvėje iki vėlių išvakarų, tarsi besididžiuodama savo grožybe. Rytą prieš aušrą ir vėl ji pasirodo, tarsi kokia prakilni dievė, blaškydama nakties tamsą nuo apsnudusios žemės, lyg kviesdama saulės spindulius, pabudinti žemės miegančius gyventojus. Apie ją daugiau norint dažinoti, skaitykita knygutes, kur yra aprašoma dangaus plenetos. Manau užteksiant dabar judviejų užbaigimo ginčams tiek paaiškinimo, ir suprasita maž kiek plačiau apie tą žvaigždę.

Tamukas. Suprasiva, kaip-gi nesuprasti taip aiškiai paaiškinus; tik mudu būtuva likę žiopliai, tikrai nepatyrę, už tuščią maišę taip smarkiai ginčuose susirėmėva.

Petrukas. Mat kad žiopliai, kad tik dar biskį, gal būtuva ir į plaukus susikibę. Bet jau praėjo, tegu lieka užmiršta. Ačiū tau Juozuk sveikas paaiškinęs, o tu, Tamuk, duok ranką

[illegible] vėl valios. Papuš-ai į [illegible], — viščiuko šlaunį apgriaušti, arbatos su citrinu išgerti, o kad kunigėlis geros širdies, — narzono stiklelį, kitą, taip kaip priguli. O kad tenka tau apsilankyti Kaune arba Vilniuje pas kokį gerai gyvuojantį inteligentą, tai buk tikras, kad be šampano anei iš vietos. Palaiminta šalis!

Mūsų gi amerikiečiai nori tą brangų palikimą mūsų bočių — probočių išnaikinti. Tai laikai. Nors paimk ir prisigirdyk, tiktai nelaimė, žiemą vanduo peršaltas, vasarą per daug "čerepakų" gali nelabasias ingnybti.

Bet pažiūrėkim ištikrųjų amerikiečiai lietuviai keičiasi. Gal taip, o gal ne. Vieni keičiasi, kiti paslieka po senovei, tiktai daugybė iš jų pradėjo ieškoti kokio ten progreso. Esą progresas tai mada. Europa su madų karaliumi Paryžiumi per daug nosį riečia, tai Amerika irgi nenori visai pasilikti užpakalyj. Ar nėra pas mus Bostonė, Chicagos. Ar nėra pas mus senovės liekanų. Dar ir kiek. Na kad taip, tai prie darbo. Lai progresas-mada parodo ką gali.

Ir vyrai progresuojasi, laikydami apart pačios dar tris, keturias meilužes, moters ant keršto labai myli šunyčius, kaip tuos rėksnius vaikučius. Mergelės progresuojasi gerklės, ausų, ir veido srityje. Vaikinai labiau mankština kojas, kaip galvą. Katės ir šunes susilaukė Amerikoj lygių tiesų su dvikojais.

Mūsų lietuviai kaip ir visi kiti progresuojasi, bet kad atsižymėjus ypatingu būdu pradėjo galvoti, kaip geriau atsižymėti ant tautiškos dirvos. Ir pradėta ieškoti iš kurio galo geriau sutverti tas progresas-mada. Sunkiai eina darbas išpradžių, ir gal vėjais būtų nuėjęs visas sumanymas, kad ne: vampt: kunigai Tumas ir Alšauskas atvažiuoja Amerikon svečiuosna. Nei jokių svečių nežinome sušuko sargyba ant niekados nemiegančio posto. Tai senovės liekanos — svečių priiminėjimas, tai tikras ženklas "drevnich vremen poganstva". Lauk juos vyti! Nutarta vyti. Pradėta šaudyti raudonomis kulkomis, perkunuota, griausta, visgi nieko gero nesusilaukta. Atsirado išgamų, kurie tiems kunigužiams ir būtus parengė ir arbatos išvirė, pirago iškepė, o kas aršiausia, nepasigailėta jiems dovanų. Net kelius maišus skambučių įvelta į jų vežimėlį.

"Niedobže panie", ale bus gerai. Reikia laukti.

Džen, džen, džen suskambėjo varpelis. Sargyba galveles kišt pro langą.

"Veizėk, broly, ar tiktai tas seniukas ne Besenavičius, o tas antras tai tikras bus laidokas Yčas, sako vienas.

"Kaip-gi ne, jie".

"Karaul! Už kardų! Nepraleisti! Nereik svečių! Ir dui vyties reformacijos sargyba paskui tuos vyrus. Prakaituoja nabagai, liežuvius iškišę bėga, porą kapitonų, net su vežimu trenkia. Bet kur tu juos pavysi. Jų karietą traukia aštuoni gerai nupenėti eržilai, o reformacija vos ant vienos reformuotos kumelaitės styp, styp, styp. Ir kaip jie nerėkė, ir kaip jie nešaukė, nieko neišėjo. Basanavičius su Yču ramiai sau valgo pietus, gerdami "sodės". O mūsų gvardija alkana staugia ant tyro lauko. Ir vėl sveteliai dovanėles veža ir vėl širdies skausmus ingyja mūsų gvardijonai.

Dar laiko daug. Gal vėl kas...

"Mulkis", "Apkvaišėli", rusčiai pravardžiuojasi posto kareiviai. Pykš, pykš, pykš, viens kitam per žandus. Išbėga ponas "blagorodie načalnikas. "Daloi šapki, duraki! Kas per trukšmas?" klausia piktai.

"Ponuli, verkia vienas, aš nuėjau gulti, jį palikau ant sargybos. Atsikeliu, žiūriu mano "frendas" miega, o čia toks kvapas nemalonus. Paryžiumi ir Suvalkomis atsiduoda. Pradėjau smarkiau traukti kvapą, pajutau Gabrio ir Gustaičio dvasias. Supykęs, kad nepulsiu ant savo "kamrato", jis vietoj man nusilenkti, pykš, man per snukį.

"Skotina", susiraukė kapitonas. "Žiopliai. Užtai dabar pastatykite čion kulkasvaidžius ir per dienas, naktis leiskite kulkas į tą pusę, kur tie juodvarniai nuskrido. Ir kilo triūkšmas. Kulka kulką veja, bet ligšiol dar nežinia ar pataikė į plunksnas Gabrio ir Gustaičio, ar ne.

Gal jūs draugai juos pamatysite, taigi, gerbiamieji, pasveikinkit juos nuo manes ir užklauskite, ar neteko jiems paragauti raudonosios kulkos. Man pranešite ant Veneros planetos, kur aš neužilgo manau apsigyventi.

Kar—s.

MOTERŲ DIRVA.

REDAKCIJOS. ŽODIS.

Kaip pavasarį, gamtai atbudus, džiaugiasi visi, kas gyvas iš jos atbudimo, nes iš gamtos atbudusiųjų jėgų kiekvienas laukia sau daug malonių, — taip ir mes, lietuviai katalikai, turime dabar progą nudžiugti: į mūsų visuomenės gyvenimą eina nauja pajėga, eina lietuvė katalikė moteris. Naujų kartų auklėtoja, šeimynos, taigi ir visuomenės ramstis, tautos, doros parama, grožės nešiotoja, gyvenimo švelnintoja prakilnių minčių ir jausmų inkvepėja — ji, lietuvė moteris, rodėsi ligšiol nebylė, kitų visų tarnaitė, savę pačią tarsi užmiršusi. Bet kolei ji savęs neatminė, kol savo teisių nežinojo, tai ir priedermių, ir prakilnių uždavinių aiškiai nematė. Ir iš to apsnūdimo tos mūsų prakilniosios ir gražiosios pusės buvo tik didžiausias nuostolis mūsų tautai. Taigi valio naujoji jėga! Eik į mūsų užžėlusius dirvonus, rauk iš jo usnis ir dilgeles, skiepyk grožę, tvarką, dorą. Čia rasi ir plačią, bet ligšiol užleistą "Moterų Dirvą". Išpurenkitė ją — ir tautos atgijimas, dora ir gerovė daug greičiau ims kilti. Pamylėkite tą savo "Moterų Dirvą". Šelpkite ją savo raštais, savo išmonės ir širdies balsais, savo sumanymais.

Pradžiai dedame vieną balsą mūsų bendradarbės sfinkso.

SESUTĖS, LAIKAS ATBUSTI!

Kiek laiko atgal "Drauge" buvo pajudintas moterų klausimas. Redakcija buvo užklausta apie įvedimą moterų skyriaus; užklausimas tapo entuziastiškai sutiktas ir sumanymas paremtas. Vien tik reikalavo kad moters pačios atsilieptų pirma.

Praskambėjo pajudinti klausimai, praėjo viena savaitė, praėjo ir kita, bet jokio atbalsio nuo lietuvių katalikių kaip negirdėti, tai negirdėti.

Kas per priežastis to tylėjimo? Argi joms nerūpi jų ir sekančių gentkarčių gerovė — ateitis? Sesutės, jau laikas atbusti! Laikas pakilti iš to gilaus miego kur tiek amžių gludėjome! Laikas susiprasti kuomi esame, ir atminti, kad gyvename XX-tame amžiūje, o ne XVIII.

Gyvenimo sąlygos verste verčia mus prie didesnės vienybės, solidariškumo, negu iki šiol tarp mūsų buvo. Yra šimtai reikalų, kurie mus visas apeina, yra klausimai, kuriuos visos bendrai turime svarstyti. Negalime visos Amerikos lietuvės susivažiuoti del aptarimo savo reikalų, bet galime atsiliepti apie tai savo skyriuje.

Taigi, sesutės, tegul tas mūsų skyrius netruksta medžiagos, naudokimės ta dirva del geresnio susiartinimo. Vienas iš svarbiausių šiandien mums klausimų, man regis, yra tai susiorganizavimas visų lietuvių katalikių, kaip pavienių, taip ir draugijų į vieną milžinišką moterų sąjungą.

"Lietuvių Rymo Katalikų Federacijos" kongrese, laikytame 1913 m. Pitsburg, Pa., buvo išrinkta komisija sustatymui "Lietuvių Rymo Katalikių Moterų Sąjungos Amerikoje" konstitucijos projekto. Kaip teko patirti ta konstitucija greitu laiku bus atspauzdinta "Drauge". Labai būtų pageidaujama, kad moters ir draugijos išreikštų savo nuomones apie tą konstituciją ir imtųs darbo—tvėrimo Moterų Sąjungos. Taigi moters, o ypač draugijos į darbą!

Sfinksas.

KOMISIJOS ŽODIS.

Komisija nuskirta kongrese, Pittsburge, Lietuvių Rymo Katalikų Federacijos Amerikoje, apdirbti projektą. Lietuvių Katalikių Moterų Sąjungai Amerikoje spaudina savo patarimus minėtai sąjungai, formoje projekto. Komisija išmėgino įvairius būdus ir sėmė medžiagą iš įvairių šaltinių, tik nelaimė ne visi būdai buvo pasekmingi. Išsiuntinėjus ankietą lietuvėms moterims ir lietuvių tarpe socijalių santykių žinovams, pasirodė, kad mūsų sesutės nesiinteresuoja savimi, nes vos kelios atsakė ankieton. Ką jau kalbėti apie mūsų inteligentiją. Iš svietiškių inteligentų atsakė ankieton vos vienas ir tai taip nejautriai, kad nieko panaudot komisija negalėjo. Iš dvasiškių inteligentų atsakė du: vienas apipiešė politiškas pažvalgas labai nušviečiančiai ir komisija galėjo daugel pasinaudoti iš jo nuomonės, kitas, taip sakant, nieko nepasakė. Komisija žiūrėjo į moterų sąjungą, kaipo į pageidaujamą draugiją, pataisymui blogųjų ydų, bet mažai gavus patarėjų, negalėjo žymėt taisyklių, bei nurodyt būdų įvykinimui propaguojamųjų projektų pagerinimų. Taigi komisija nurodo veiksmarodį, kas turėtų būt veikiama taisyklės įvykinti, bei tvarkyti palieka busimajai Sąjungai.

Tikėdamies, kad atlikome užduotį iš dalies paliekam linkėdami labo busimajai L. K. M. Sąjungai.

Su tikriausia pagarba

Agota M. Sutkaičiutė,
Kun. J. Vaišnoras,
J. G. Miliauskas.

PROJEKTAS KONSTITUCIJOS LIET. KAT. MOTERŲ SĄ-GOS AMERIKOJE.

Vardas.

Liet.-Katalikių moterų draugija vadinsis: Lietuvių Katalikių moterų Sąjunga Amerikoje; sutrumpinus raidėmis L.K.M.S.A.

Tikslas.

Tikslas Lietuvių Katalikių moterų sąjungos Amerikoje yra suvienyt visas lietuves-katalikes moteris vienon sąjungon savitarpiniui susišelpimui medžiagiškai, auklėjimui tautiško susipratimo, platinimui apšvietos tarpe lietuvių katalikių moterų; platinimui tarpe katalikių moterų tikybinės doros, skelbimui meilės artimo; rūpinimuisi pavyzdingu auklėjimu businčios kartos; mokininmuisi gaspadinystės, naminės dailės, gigienos; apsaugojimui atkeliavusių lietuvaičių ir čion gimusių nuo ištautėjimo, nuo darbaviečių, arba gyvenimo vietų nupuldančių dorą; parūpinimu darbo del ne dirbančių sąjungos narių ir atkeliavusių lietuvaičių; lavinimuisi politikoj, dalyvavimu politikoj, valstijose, kur moterų teisės lygios su vyrų; vietose, kur teisės nėr lygios — reikalaut išvien su kitomis moterimis teisių pripažinimo padorių būdu (ne militarižka) kova; ant galo rūpinties abelnais moterų reikalais.

Skyrius I.

Lietuvių katalikių moterų sąjungon gali priderėti kiekviena, doro elgimosi, Katalikė-lietuvė-moteris, lygiomis teisėmis ištekėjusi ir neištekėjusi, praktikuojanti katalikų tikėjimą, pildanti prisakus Dievo ir Katalikų Bažnyčios (pavienėmis arba kuopomis ir draugijomis).

1. Katalikų tikyba praktikuojančiomis vadįsis: atliekančios visas katalikų Bažnyčios įsakytas apeigas, kaip tai: Velykinę išpažintį ir k. Liūdijimus atlikime priedermių Katalikų Bažnyčios suteiks klebonai parakvijų, kurių ribose gyvena.

Skyrius II.

1. Lietuvių katalikių moterų sąjunga rėdysis įstatais priimtais susivažiavimuose atstovių nuo kuopų ir moterų draugijų, priderančių sąjungai.

2. Kiekviena sąjungos kuopa, moterų draugija priderauti sąjungon, turinti nemažiau 10 narių, turi teisę skirt vieną atstovę sąjungon. Tokios atstovės renkamos kuopų bei draugijų susirinkimuose ir jos laikos tarnystos vieni metai nuo dienos išrinkimo.

3. Sąjungos kuopų-draugijų atstovės laikys reguliariškus ir nepaprastus susivažiavimus, taip dažnai, kaip sąjungos bėgantieji reikalai reikalaus.

4. Kuopų-draugijų atstovė yra augščiausia valdžia sąjungos ir vadįsis: įstatymų taryba.

5. Įstatymų taryba, savo susirinkimuose išdirbinės įstatus rėdymuisi sąjungos — valdymuisi kuopų; kurs reikalingus sąjungai fondus — pašalpinę ligoje ir posmertinės fondus; inkurs fondą, ir nurodys taisykles platinimui apšvietos tarpe lietuvių katalikių moterų, susitarus su dvasiškuoju vadovu išduos taisyklės katalikų tikybinės propagandos platinimui, mokinimuisi tikybinėse doros; kurs tam tikrą fondą vakarinių kursų užlaikymui, inkurs vakarinius kursus, mokinimuisi gaspadinystės, naminės dailės, gigijienos ir pavyzdingo auklėjimo būsinčios gentkartės, kur tik galima ir kaip greit galima; kurs pensijonatus ir užlaikymui — tam tikrą fondą. Pensijonatuose globos naujai atkeliavusias lietuvaitės, kad apsaugojus jas nuo apsigyvenimo tarpe girtuokliaujančių šeimynų, kad neinkliutų į darbavietes nupuldančias dorą; kurs ir rėdys darbo biūrus, parūpinimui darbo sąjungos nariams ir naujai atvykstančioms merginoms; ruoš paskaitas aiškinimui pilietybės šios šalies, rūpinsis, kad sąjungietės taptų pilietėmis šios šalies, kad dalyvautų šios šalies politikoje ir reikalui priėjus tvers ir rėdys tokius fondus, kokie bus reikalingi sąjungos gerovei ir abelnam lietuvių moterų labui.

6. Išpildymui įstatų priimtų įstatymų tarybos rinksis iš atstovių kuopų pildomoji valdyba, kuri vadinsis: Centrališkąja valdyba.

7. Centrališkoji valdyba susidės iš: Pirmininkės, Vice-pirmininkės, Raštininkės, Kasininkės, dviejų kasos globėjų, dvasiško vadovo ir (daktaro-kvotėjo).

8. Tvarka laike susivažiavimų įstatymų tarybos.

1. Atidarymas susirinkimo 9:30 rytmetį.
2. Atstovės lanko bažnyčią išklausymui iškilmingų šv. mišių.
3. Atidarymas susivažiavimo pagrįžus iš bažnyčios.
4. Šaukimas vardų valdybos.
5. Malda pradedama dvasiško vadovo
6. Kalba Dvasiškojo vadovo.
7. Raportas pirmininkės.
8. Raportas raštininkės apie sąjungos veikimą.
9. Raportas kasininkės.
10. Raportas iždo globėjų.
11. Raportas įvairių komisijų.
12. Raportas komisijos mandatų priėmimui.
13. Vardošaukis atstovių.
14. Priėmimas skundų ir atstovių įnešimai labui sąjungos nuo kuopų.
15 Perkratinėjimai konstitucijos ir inešimai del pataisymų.
16. Svarstymas pataisymų ir jų priėmimas.
17. Neužbaigti reikalai iš praeito susivažiavimo.
18. Nauji įnešimai labui sąjungos.
19. Nominavimas ir išrinkimas Centrališkos valdybos.
20. Užtvirtinimas naujai rinktos valdybos.
21. Rezoliucijos, jai tokios esti.
22. Malda, sekant dvasišką vadovą.
23. Pirmininkės kalba uždarymui susivažiavimo.

(Toliaus bus)

Dēk savo pinigus į saugią vietą

People Stock Yards State Banka turi kapitalo ir perviršiaus $600.000.00 ir turto penkis ir pusę milijono doleriu. Bankos direktoriai yra atsakomi biznio vyrai ir taip-pat yra valdytojais Stock Yardų, kuriuose tūkstančiai lietuvių turi gerą ir nuolatinį darbą. Žiūrėk, kad tavo sunkiai uždirbti pinigai būtų padėti bankoje, kuri už padėtus pinigus pilnai garantuoja. Mes mokame 3 nuoš. į metus už sutaupytus pinigus. Taupyti gali pradėti nuo **vieno dolerio.**

Pinigus siunčiame telegrafu į Lietuvą labai pigiai. Jei gyveni kur už Chicagos, parašyk mums, mes viską paaiškinsime.

Peoples Stock Yards

STATE BANK

Ashland Ave. & 47th St., Chicago, Ill.

Seniausia, Didžiausia ir Tvirčiausia Banka į vakarus nuo Stock Yardų.

FEDERACIJOS KONGRESO REIKALAIS.

KONGRESAS.

A. L. R. K. Federacijos kongresas atsibus Chicagoje rugsėjo 22, 23 ir 24. Kiekviena parapija gali siųsti kongresan trįs delegatus, draugijos gi po vieną delegatą. Delegatų mandatai bei ingaliojimai privalo būti paliūdyti vietinio kunigo. Parapijos ir draugijos, negalinčios atsiųsti kongresan atstovo, gali pasiųsti savo inešimus laišku.

Kun. J. Misius, Fed. pirm.

REFERATŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS.

Liepos 3 dieną buvo įvykęs šių metų Federacijos Kongreso Referatų Komisijos posėdis (Kun. Ežerskis, kun. Serafinas, Uršulė Jokubauskaitė, Petras Lapelis, Julius Kaupas, kun. Kemėšis). Komisijos nuomone dar ir šiais metais Federacijos Kongresas negalės nukrypti į kokią nors vieną specijalę sritį, bet turės paliesti visus opiausius lietuvių katalikų visuomenės reikalus. Ilgainiui, padidėjus pajėgoms, pribrendus mūsų visuomenės gyvenimo turiniui—ir kongresų dar bas galės būti tiksliau tvarkomas. Sakysime, vienas kongresas bus pašvęstas ypač parapijų, parapijinių mokyklų reikalams, kitas jaunuomenės reikalams, arba moterų, darbininkų reikalams ir t. p. Geriau įsigilinus į kokią sritį, galima geriau ir plačiau viską toje srityje apimti, negu užgriebiant ją tik paviršium. Tečiau šiemet dar kitokio išėjimo nėra. kaip iškėlus aikštėn visus labiau pribrendusius mūsų reikalus ir nors paviršium juos palietus.

Komisijos nuomone per šių metų kongresą reikėtų iškelti aikštėn šie reikalai:

1) Parapijų susitvarkymas (į referentus pakviestas vienas klebonas, kurio parapijoj, komisijos nuomone, yra pavyzdinga tvarka).

2) Lietuvio vyskupo Amerikoje reikalingumas (referentas pakviestas).

3) Parapijinės mokyklos (apsiėmė referuoti dr. A. Greičiūnas).

4) Šv. Kazimiero vienuolija (referuos kun. A. Staniukynas).

5) Katalikiškos spaudos reikalai (referuos Petras Lapelis).

6) Darbininkų reikalai ir jų organizacijos (pažadėtas referatas J. G. Miliausko).

7) Labdarybės reikalai (pavesta pagaminti referatas šv. Kazimiero seserims).

8) Moterų reikalai (čia pageidaujamu du referatu: 1) lietuvių katalikių moterų padėjimas ir jų reikalai; 2) Lietuvių Katalikių Moterų Sąjunga, (referentes surasti pavesta Uršulei Jokubauskaitei).

9) Lietuvių kolegijos reikalai (pavedama kun. J. Misiui).

10) Vaikų organizacijos (referuos kun. F. B. Serafinas).

11) "Vyčių" gimnastų kuopos (referuos Julius Kaupas).

12) Blaivybės reikalai (referuos kun. F. Kemėšis).

13) Amatų reikalas (referuos Pr. Šivickas).

14) Tautos fondo sutvarkymas (referuos kun. F. Kemėšis).

15) Apsidraudimo ir susišelpi-

(Seka ant 6-to pusl.)

(sveikina) ir mudviejų ginčų tegul bus pabaiga. [illegible]

Tamukas. Gerai, tegu tie mudviejų nesusipratimai, bus kitiems pamokinimu, kad tikrai nepatyrus, nereikia atvyrai ginčyti, o tau Juozuk ir aš tariu ačiū.

UŽDANGA.

Kun. Dr. V. Bartuška.

IŠ DOROS PASAULIO.

III.

Buvo žmonių, kurie manė, kad didžiausia mūsų laimė kūno smagumuose, linksmybėse; kiti, kad mūsų laimė vien tik dorybėse, nors ir niekados gyvenime nepajaustume kūno smagumo. Treti manė, kad kūno smagumus reikia sujungti su dvasios smagumais ir bus žmogus pilnai laimingas ant žemės. Pirmutiniai klydo, jeigu manė, kad laimė kūno smagumuose, geruose valgymuose, gėrimuose, lytiškų reikalų atlikime, gražioj muzikėj ir tt. Užmiršo nabagai dvasios reikalavimus; jos pasielgimus, sielvartas ir skausmus. Parniek geras vyno butelis, jeigu, "nuliūdimas širdį spaudžia", kaip mūsų dainius sako. Klydo antriejie, manydami, kad viena išmintis, narsumas, kantrybė, meilė ir panašios dorybės gali žmogų laimingu padaryti. Jeigu jį vargas spaudžia, jeigu jis nesidžiaugia kūno sveikata, neturi užtenkinai juodos duonelės vienos dorybės jo nešildys, jį visiškai laimingu nepadarys. Šiame atvėjuje turi daug teisybės rusų rašytojaus Dostojevskio žodžiai "Pavalgidyk žmogų, o tik potam jam kalbėk apie dorybės". sakau daug teisybės, o ne visą, nes žmogus ir nevalgęs neprivalo būti nedorus. Arčiausia teisybės stovi tie, kurie laikosi trečiosios nuomonės. Pasak jų, tasai žmogus laimingas, kuris gali ingyti savo amžiaus mokslą, išplėtoti ir paredyti gyvenime savo ingytus gabumus, kūnui suteikti pageidaujamų linksmybių, dvasiai atsakančių džiaugsmų, kuriame, vienu žodžiu netruksta nei sveikatos, nei turto, nei dvasios pakilnumų. Ką manyti apie taip manančius mokslininkus? Nieks neprieštaraus jiems, kad panašios rųšies žmonės stovi arti laimės šaltinių, bet ar galima juos pavadinti visiškai laimingais, tai toli gražu. Žmogui turtų niekados neužtenka, daugiau turi — daugiau nori, — kunkuliuoja jo širdis besirūpindama daugiau turtų ingyti, o dažnai negalėdama, sielojasi, nerimsta; nerimastis nėra laimė. Kas daugiau ingijo žinių — dar daugiau nori ingyti. Žinioms nėra galo ir tt. Pagalios turtai, žinios, gabumai, dorybės, nėra gera patys savyje, o tik atžvilgiu į kitus daiktus. Turtai kad pagaminti sau daugiau linksmybių, žinios, kad sau garbę ingyti, dorybės, kad savo prigimimą ištobulinti. Turint tą viską, žmogaus nerami dvasia toliau klausia, kokiems galams toji man garbė, tobulybė? Garbė del garbės, tobulybė, kad numirus mane lygiai su netobulais kirminai suėstų — tuščios svajonės! Čion būtų galima pritaikyti ispanų poeto žodžiai: "Tušti mano norai, tušti mano širdies tvaksėjimai, tuščias žemiškas gyvenimas"; arba atsiminti rytų šalies Sakyja-Muni aimanavimai "Geriausia žmogaus dalelė visai negimti, o jau sykį užgimus skubinties numirti". Neieškant priparodymų visose šalyse, kad turtai, garbė ir mokslas žmogaus dvasios nepasotina atsiminkim visiems žinomus Salamono žodžius apie žemės laimę. "Tuštybė, sako jisai, ir viskas tuštybė!" Tad kurgi surasti toji laimė, kurlink kreipti mūsų gyvenimo laivużį, kur pasidėti. Tebelieka tik vienas protingas atsakymas, kuris suramina mūsų širdis tarpu tų visų gyvenimo bangų. Dievuje mes surandame laimę, Dievas vienas gali mums suteikti viską, kas reikalinga prie tikrosios laimės, t. y., kad jije niekados nepasibaigtų, ir visi ja lengvai surasti galėtų. Tą suprato gerasis Augustinas, kad tarė: sutvėrei širdis mūsų Viešpats ir jos nenumirs pakolei neatsilsės Tavyje".

Kai-kuriems gali pasirodyti pergreitas mano šio sunkaus klausimo išrišimas, šaukiant Dievą į pagelbą. Tiems priminsiu vieną gamtos įstatymą. Gerai žinome, kad gamtoje niekas nedingsta veltui, niekas nenyksta. Medega pasilieka, energija taip-pat. Jeigu mūsų nerimastis priskaitysime prie mūsų energijos bangavimo, o to bangavimo nieks, o nieks čion ant žemės sustabdyti negali, tuomet atrodys, kad viskas turi tikslą šiame pasaulyje, išskyrus vienus mūsų neramumus. Visus kitus bangavimus sustabdo priešingos jiegos, mūsų-gi nerimastis pasiliktų tarsi kybanti ore. Tuotarpu ji yra, ji negali žūti, kaip niekas nežūsta, ji turi sau surasti atsirėmimo punktą, o juo tik gali būti nesutvertas daiktas — Dievas.

Ir vėl mums paaiškės delko gvildendami prigimtos doros mokslą negalim visiškai prašalinti apreikštos doros mokslo, nes su apreiškimo Viešpačiu mes esame surišti tūkstančiais siulų.

Suprasim pasakymą senovės išmintinčiaus "prieš mirsiant nėra žmogaus perdėm laimingo". Bet iš to dar neseka, kad šioji žemelė, tai prakeikimo vieta, kuri neįstengia suteikti žmonėms jokios laimės. Atpenč: šios žemės laimė, nors ir nepilna, bet visgi tikra laimė. Nereikia tikėti visokiems suvadžiotojams, arba neišmanėliams, kurie visur ir visuomet keikia turtus, mokslą, žemės džiaugsmus. Turtai ir mokslas, žmonėms gyvenantiems ant žemės, yra reikalingi daiktai. Jie pamatas šios žemės laimės. Be jų daug sunkiau intikrinti žmones amžinaja laime. Jeigu nematom šešėlių, neklausinėjam kur saulė skaisščioji! Lietuviams ypač reikia vengti netikrų privadžiojimų, kurie tautai begalo daug užkenkė. Lietuviams reikia pradėti gyventi pilnesniu gyvenimu.

Tolisu bus.

PRIEŠ AUDRĄ!

Smarkus vėjas pust pradėjo,
Dulkes neša ant laukų,
Žalias miškas sušlamėjo,
Juroj' kįla daug bangų.

Vėjas švilpdams dulkes neša,
Jos kįl net už debesų.
Tenai-gi jos greitai nyksta,
Nebelieka nei ženklų.

Šit ir debesys jau kįla,
Temst dangus iš vakarų,
Griaustinis pertraukia tylę,
Plaka žaibas už kalnų.

Jis ugnine savo savo juosta,
Rėžo debesis taumsius.
Jis-gi greičiau negu oras,
Aplek tolymus kraštus.

Ir tu sykiu mano daina,
Lėk su žaibu už kalnų.
Nešk pagelbą ten kur broliai,
Kenč prislėgti daug vargų.

Ten nulėkus tu skambėki,
Tėvynėj mano mieloj,
Ar daug yra pažiūrėki,
Brolių mano šaly toj.

Sakyk jiems lai nesibijo,
Nors ir audra siauč baisi
Greit praeis, nustos ir vėjai,
Išaus diena gan graži.

K—ras J—čia.

RAULO SU KAZIU PAŠNEKOS

Pirmu syk Raulas buvo toks mandagus. Pamatęs ateinant Kazį pasisveikino ir atidavė labą dieną.

— Labą dieną, Kazy.

— Labą dieną. Tu pirma buvai išsitaręs, kad netiki į tai ko nematai. Aš jau beveik buvau tau intikėjęs: nematydamas mandagumo, iš tavo pusės, pradėjau manyti, kad tu visai jo neturi.

— Taip. Aš visuomet taip sakau, kad tikėti į tai, ko nematai, būtų kvailystė.

— Matau, Raulai, kad tu tikėjimo nesupranti, kad taip kalbi. Aš tikiu į tai, ką suprantu.

— Visai netiesa. Aš kada nesupratau tikėjimo, tuomet tikėjau, bet kada pradėjau jį suprasti, tuomet jį pamečiau.

— Su tavim, Raulai, vis blogai iš katro galo neimsi. Tikėjai, o nesupratai o kada klaidingai supratai, paliovei tikėjęs. Pastarasis dar blogiau, nes klaidingas supratimas yra ko tik ne blogesnis už nesupratimą.

— Tai ne mano vieno nuomonė, Kazy. Aš skaičiau, kad ir mokslo vyrai visuomet netiki. Štai kitados Darwinas, Newtonas, o šiandien Šliupas, "Keleivio" redaktorius yra betikiai.

— Ot ir pasakė! Iš kur gi tu, Raulai, žianai, kad Darwinas ir Newtonas buvo netikentieji? Kaip Darwinas, taip ir Newtonas buvo tikinti. Apie jų tikėjimiškus įsitikrinimus rasi bile rimtesniame jų gyvenimo aprašyme. Tik visa nelaimė, kad klaidingai tikėjo, nes klaidingai suprato. O kas link "Keleivio" redaktoriaus, tai atsiprašau, — jis nėra jokis mokslo vyras, o tokis pat nežinėlis, kaip ir tu, Raulai.

— O ar neatsimeni, Kazy, kaip ana metą "Keleivio" redaktorius paprašė "Draugo" redaktoriaus, kad jis ar bent kuris iš kunigų parodytų Dievą, aniuolą, velnią, pragarą ir t. p? Už tą parodymą "Keleivio" leidėjai žadėjo 1000 dol. Ir nei vienas neparodė... Žinoma negalėjo, nes tokių daiktų nėra.

— Palauk, Raulai. Ant valandėlės aš biskį nukreipsiu šneką. Atiduosiu tau paskutinius batus, jei tu man parodysi savo protą, Raulai.

— Protą? To... hm. To negalima parodyti.

— Reiškia tu jo neturi. Į beprotnamį pasodint tave, Raulai! Ir tas būtų visai teisinga, nes tik beprotis tarė širdyje savo, kad nėra Dievo.

— Bet, Kazy, aš tikiu, aš suprantu, kad aš visgi turiu šioki tokį protą!

— Ir gerai. Prie Dievo buvimo prieiname protavimu, supratimu. Jeigu jau netikėti ko nematai, tai reikėtų netikėti nei istorija, nei kad buvo anie mokslavyriai, kuriuos minėjai. Nes nei istorijos nei tų mokslavyrių nematėme.

— Jau aš tave sugavau melnojant. Sakai istorijos nematėme, — istoriją aš netik mačiau, bet ir savo rankose turėjau. Jei norėtum galėčiau atnešęs parodyti.

— Tu, Raulai, kalbi apie istorijos knygą. Aš gi norėjau pasakyti, kad mes nematėme tų mokslavyrių, tų atsitikimų, kuriuos istorijos knyga aprašo.

— Hm... Bet ar tu gali nurodyti nors vieną moksle atsižymėjusį vyrą, kuris būtų buvęs tikinčiu?

— Su tavim sunku susikalbėti. Visi didesni mokslininkai buvo ir yra tikinčiais. Netiki tik tie, kurie mokslo nežino ar nesupranta. Netik pasaulinių mokslininkų, bet aš galiu tau priskaitliuoti visą eilę vienuolių ir kunigų, kurie atsižymėjo moksle. Štai nekurie iš jų: vienuolis Fra Mauro padarė pirmutinį žemlapį; Roger Bacon, pranciškonas išrado mikroskopą ir pagerino teleskopą; vyskupas Regimontanus dar prieš Koperniką mokino, kad planėtos sukasi; vienuolis Schwarz išrado paraką; pirmutinį perkunsargį padarė vienuolis Divisch; pirmutinį balioną padirbo vienuolis Berthold Gusmac; akinius išrado domininkonas Aleks. Spina; pirmutinį dviratį padirbdino kunigas Planton, ir tt. ir tt. O kiek šiandien yra tikinčių mokintojų, universitetų profesorių, tai nei vietos čion nebūtų, kad juos surašius!

— Na, tegul bus ir taip. Bet tikėjimas vistiek neleidžia žmogui apsišviesti.

— Kaip tai, kokiu būdu? Tas aiški netiesa. Aš tik ką sakiau, kad tu rasi tiek ir tiek tikinčių profesorių, o argi jie neapsišviečię? Kas-gi jau tavo supratimu yra apšvieta?

— Mokslas.

— O kas gi yra mokslas?

— Mokslas yra knygos ir laikraščiai. Žinoma, ne visos knygos ir laikraščiai, bet tik geros knygos ir laikraščiai, ot tie laikraščiai, kuriuos aš čia turiu. Jie eina pirmyn ir tamsius žmones paskui save veda.

— Jau su tokiu pirmyn ėjimu! Juk senai pritirta, kad šie laikraščiai eina, brenda purvynan, na, ir tamsius žmones paskui save į purvus veda. Kaip aš matau, tai tu nežinai kas yra mokslas. Mokslas, tai yra žinojimas; taip-pat supratimas ir išmanymas tiesų ir faktų apie koki dalyką. Mokslas dalinasi į daug skyrių, kaip tai: gamtos mokslas, pritaikomasis mokslas, moralis, krikščioniškas ir kiti mokslai. Net dailė, muzika ir t. p. yra mokslas. Ar gali gi tu prirodyti, kad tikėjimas nors kuriam iš tų mokslų priešintųsi? Jeigu gi nepriparodysi, tai jau aišku, kad kalbėtum netiesą, sakydamas, kad tikėjimas neleidžia žmogui apsišviesti. Neužmiršk ir tai, kad rasi šimtus katalikiškų mokyklų ir universitetų, kur mokslas yra išguldomas.

— Bet katalikiškose mokyklose mokinama ir apie Dievą, o aš netikiu, kad Dievas yra, nes nematau.

— Ir vėl tu savo, Raulai. Nelaimingas ir pasigailėjimo vertas

(Pradžia ant 5-to pusl.)

mo reikalai (referentas pakviestas, bet atsakymo dar negauta).

16) Lietuvių ūkininkų kolonizavimas(gal referuos pernai met išrinktoji komisija).

Jeigu kas apsiimtų pagaminti ir kongrese perskaityti referatą ar šiais, viršiau išvardytais reikalais, ar kitais komisijos nepramatytais, malonėkite atsiliepti nevėliau, kaip iki 1 rugsėjo į referatų komisijos sekretorių kun. F. Kemėšį (717 W. 18th st. Chicago, Ill.). Referato skaitymas negali užimti daugiau laiko kaip pusę valandos.

IV-ojo Kongreso Referatų Komisija.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

Chicagos komitetų (pakvietimų komisijos) atsišaukime, išspauzdintame "Draugo" 29-ame numeryje ir išiuntinėtame paskui atskirais lapeliais įsiskverbė klaida. Ten buvo pasakyta: "Federacijos pereitų metų kongresas nustatė, kiek mokės į Federacijos Iždą draugijos, kurios į ją dėsis. Buvo nustatyta mokesnis po 1 centą mėnesinio mokesnio (metams 12 centų) nuo kiekvieno tos draugijos nario". Ištikrųjų gi pernykščių metų kongresas, kaip skelbia jojo protokolas, štai ką nutarė: "Visos Suvienytųjų Amerikos Valstijų katalikiškos draugijos gali prigulėti prie Federacijos... Užteks jei kiekviena draugija, prigulėdama prie Federacijos mokės metams į Federacijos Iždą tiek centų, kiek joje randasi sąnarių. Vėliau jei draugijų susivienijimas sutiktų po daugiau mokėti nuo kiekvieno savo nario galės Federacijos kongresas tai kartą apsvarstyti".

Taigi pagal to nutarimo lietuvių katalikiškos draugijos ir po 1 centą įmokėdamos, galės dėties į Federaciją. Šių gi metų kongresas nutars galutinai ar tas 1 centas bus mėnesinis mokesnis, ar metinis.

... ... **Pakvietimų Komisija.**

(Pradžia ant 3-čio pusl.)

Nereikia nei gilaus tyrinėjimo, kad pamačius gyvenimą esant netobulu, žiauriu, pilnu daugybės nedorybių. Kas tam kaltas? Nedora žmonių prigimtis, figūriškai, pirmųjų tėvų nusidėjimas, greitas į blogą palinkimas. Tuščias apie žmoniškumą kalbėjimas, to blogan palinkimo nesustabdys. Reikia gilesnio, toliaus siekiančio veiksnio, kuris žemą žmogaus prigimtį atsvertų. O tuo veiksniu, kaip tik ir yra tikėjimas. Gali kas nori su tuo nesutikti, bet tas yra taip.

"Jaunosios Lietuvos" redaktoriaus nuomone, Dievą reikėtų palikti sau, o žmogų sau. Kitaip sakant, žmogus už savo pasielgimus atsako pats prieš save. Tokių skelbimų pasaulis jau matė. Tik ji ėjo toliaus, negu "J. L." redaktorius. Jie sąprotavo taip: gerai, iš prigimties žmogus yra žiaurus, spėką mylintis; kam dar varžyti žmogų visokiais apie meilę įsakymais, kam siaurinti jo prigimtį? Čia dar įsimaišo neaiškus apie "kovą už buvį" supratimas ir tokio "žmoniškumo" idėja jau iškepta: iš žmogaus daryta biski už gyvulį augštesnis sutvėrimas! Nuo tokio "žmoniškumo", spėju, ir "J. L." redaktorius trauksis atbulas. Bet savo žmogaus nuo Dievo skyrimu jis kaip tik deda pagrindą tokiam "žmoniškumui". Į kur gi tad kreipties? Nors "J. L." redaktorius apie Dievo, Augštesnės Esmės buvimą dasileidžia abejojimų, bet Dievas yra. Jei, pasak įžymaus psichologo prof. James, Dievas yra, tai tarp Dievo ir žmogaus turi būti koks nors saryšys, žmogaus nuo Dievo priklausomumas. Tas saryšys palaikomas tikėjimu, maldomis, pildymu Dievo prisakymų, gyvenant sulyg artimo meilės įsakymų. Baigsiu. Nes tas visas vargu bejtikrins "J. L." redaktorių— pas jį pilna visokių "faktų"; prietarai, sklumas, inkvizicija ir tt. Bet gilesnis bežališikas dalykų tyrinėjimas jam visgi linktinas.

Atleiskite, kad taip ilgai užtrukau su "J. L." savotišku "žmoniškumu". Bet ką darysi, kad pastarasis numeris tesuteikia tiek maža minčių kiton linkmėn, tesuteikia maža gerėjimuisi, pasidžiaugimui. Didesnė dalis prikimšta savos tendencijos vertimėlių, tarp tų vienas į padebesius keliantis bedievį Voltairą. Tą patį Voltairą, apie kurį, berods, vienas iš vokiečių karalių, arčiau su juo susipažinęs, išsitarė: "Gaila, kad pas tokį žmogų randasi tokia žema siela"*). Kam dar augštinti tokį žmogų, kuris visai to nėra vertas?

Šiek tiek gerėjausi Karolio Vairo atsiminimais bei įspūdžiais "Gyvieji Nabašninkai". Tai proza. Bet jo eilės gimdo tiesiog sloginantį jausmą. Mat, tos eilės veržėsi jam "iš skausmų daugybės", "iš širdies nelaimių". Tad kelia jis į giesmes "draugų vyliugystes", "skausmą nematuotą", nemiegotas naktis ir t.t. Nabagas. Taip ir norėtųsi sušukti: "Dieve, palengvink jam tą sunkią skausmų naštą, pasaldyk jo kartų gyvenimą!" Geistina, kad Karolis Vairas paieškotų gyvenimo rytmo, suradęs gal paliautų kitus savo skausmais kankinęs. Perdaug jau turime lyrikų, kurie be sustojimo tik gieda apie savo skausmus, skundžiasi savo nelaimėmis ir tt. Mums reikėtų gyvesnio, linksmesnio tono.

Šį "J. L." numerį puošia du paveikslėliu. Vienas bus, berods, perspauzdintas nuo O. Vitkauskytės knygyno išleistos atviručių "Lietuvaitės". Antras, nors apačioje ir padėtas parašas, kad tas paveikslėlis atvaizdina Simano Daukanto kapą, bet, kaip atsidėjęs nieškojau, to kapo, neikaip negalėjau surasti. Maciau upę, tiltą, triobas ir tt., bet kapo niekur neįžiūrėjau.

Aliejnai smėmus, perskaičius, pastarasis "Jaunosios Lietuvos" numeris palieka apsivylimo jausmą, sunkų ir nelabai malonų įspūdį. Jei ir toliaus "J. L." bus vedama toje nevisai girtinų tendencijų linkmėje, vargu bau ji įstengs padaryti kokį žymesnį indėlį mūsų raštijoj.

Purėnas.

*) Neturėdamas po ranka reikalingos medegos negaliu privesti žodis į žodį to pasakymo, bet už mintį atsakau.

S. L. A. PHILADELPHIJOS APSKRIČIO 2-OJO SUVAŽIAVIMO NARIAMS.

Atviras laiškas.

Savo suvažiavime birželio 28 d. 1914 metų jūs, gerbiamieji, man užmetate, kad aš užpuldinėjęs ant S. L. A. vyriausybės ir ant "Tėvynės" ir kad aš bandąs pakenkti jūsų susivienijimui ir sėjąs neapykantą lietuvių visuomenėje. Tuo savo tvirtinimu remdamies jūs protestuojate prieš mano veikimą ir išreiškiate man net... papeikimą.

Kiekvienas idėjinis veikimas, ypač sujungtas su agitacija, randa sau nemaža priešų. Taigi ir aš visai nesistebiu, rasdamas nemaža savo veikimo priešininkų. Tik vieno dalyko mes visi turėtume pageidauti, būtent, kad kovos būdai visada būtų krikščioniški ir kultūringi. Dėja! Jūsų žygyje, gerbiamieji, tų dviejų privalumų nematyti. Kad skelbti prieš kieno nors viešą veikimą protestą ir reikšti viešą papeikimą reikia turėti aiškius išrodymus, kad tas veikimas yra nedoras, visuomenei kenksmingas. Mano įsitikinimu nei mano atsakymas A. B. Strimaičiui į jo ypatiškus man padarytus priekaištus, nei polemika su "Tėvyne", dažniausiai principų, idėjų dalykuose, nei darbavimos naudai savo susivienijimo, ar kvietimas lietuvių katalikų, kad spiestųsi į savo katalikiškąjį susivienijimą — tokių išrodymų niekam nedavė. Skelbti gi protestus ir papeikimus, neturint tam rimto pamato, o vien del to kad ingėlus, apjuodinus visuomenės akyse savo idėjos priešininką — nėra tai darbas kultūringų žmonių, bet greičiau palaidų ciciliku, kurių rolę šiame atvėjuje, jūs gerbiamieji ir išpildėte. Į ką tai pavirsių mūsų spauda ir mūsų gyvenimas, jeigu mes imtume skelbti protestus ir papeikimus visiems ir visam kam, kas tik mums nepatinka.

Del visų tų priežasčių aš esu priverstas žiūrėti į šį jūsų žygį, kaipo nerimtą, neapmąstytą išsišokimą.

Kun. Fabijonas Kemėšis.

Blaivybės Dirva.

4-TAS SEIMAS

Lietuvių Rymo-Katalikų Pilnųjų Blaivininkų Amerikoje Susivienijimo, atsibus RUGSĖJO 15 ir 16 DIENĄ, 1914 m., Worcesteryje, Mass. Šv. Kazimiero Lietuvių parapijoje.

SEIMUI BESIARTINANT

Kiekvieno seimo uždavinių yra peržiūrėti ir apkainoti pereitų metų veikimą, surasti jo nepritekliuz, apgalvoti būdą jų prašalinimui, ieškoti naujų geresnių veikimo kelių, naujos darbo dirvos ir tt. Be abejonės, gerb. delegatai tuos uždavinius ir turės prieš akis. Tečiau kadangi kiekvienai organizacijai pirmapradžiu ir svarbiausiu dalyku yra gera konstitucija, nustatanti organizacijos pamatus ir veikimo būdą ir tvarką, — mūsų gi organizacijos konstitucija turi didelių nepriteklių — tai, mano nuomone, šiam seimui ir reikėtų būtinai įvesti į konstituciją kaikurias atmainas.

Visų pirma pilnųjų blaivininkų konstitucija nenustato aiškiai, koks turės būti narių pasielgimas ir priedermės su svaiginančiai gėrimais. Visų tautų ir kraštų blaivininkai pripažįsta, kad pavyzdys, negėrimas yra svarbiausias kovos ginklas, didžiausias įrankis blaivybės platinimo. Tečiau mūsų konstitucija aiškiai nereikalauja iš narių visiško prisiturėjimo nuo svaiginamųjų gėrimų. Ten sakoma tiktai apie davimą pavyzdžio savo pasielgimu (gal išlaikant gėrime saiką?). Reikėtų į įstatus aiškiai įrašyti: **"nariai nevartoja jokių svaiginamųjų gėrimų".**

Toliaus su tuo surištas ir kitas svarbus klausimas: ar nariai gali duoti kitiems gerti svaiginamųjų gėrimų, ar ne? Įstatai apie tai nieko nesako. Nuoseklūs blaivininkas kitam niekuomet nepaduos svaiginamųjų gėrimų, nes jisai žino, kad kas jam nuodai, tai ir kitam ne pyragas. Duodamas kitam alkolį vartoti. jisai bent dviem trečdaliais silpnina savo blaivybės veikimą. Nes jeigu tu duodi savo mylimam svečiui tų gėrimų, tai aišku, kad neskaitai jų dideliu blogumu ir praktikoje paremi vartojimą jų neva su saiku. Tokiuo būdu pats sugriauni savo principą pilnosios abstinencijos.

Antra vertus blaivininkas turėtų suprasti, kad niekas iš svečių neturi teisės norėti paversti jo namus į smuklę, kurioje kiekvienas, kas panorės, gali gauti išsigerti nuodų. Svečias visuomet turi taikinties į namų šeiminiko principus ir papročius, o ne atvirkščiai.

Taigi man regis, mes tik tuomet apčiuopsime tikrą pamatą blaivybės platinime, kai netik patįs alkolio nuodų nevartosime, bet ir kitiems jų neduosime, ir mano nuomone, į konstituciją reikėtų įrašyti priedą **"ir kitiems jų neduoda".**

Taip-pat konstitucijoje nieko nesakoma apie girtybės įstaigų lankymą. Jeigu nariai lankys saliūnus, tai tuo duos progą daugeliui intarti, kad jie nelaiko savo blaivybės, tai griaus organizacijos gerą vardą. Be to saliūnai tai toksai mūsų gyvenimo šašas, kurisai blaivininkams negali kvėpėti ir jie geriausiai padarytų, jeigu tuos ašarų, kančių, tamsybės ir ištvirkimo lizdus boikotuotų. Taigi, man rodos, gerai būtų į konstituciją įrašius, kad: "nariai nelanko girtybės įstaigų".

Kitas svarbus mūsų konstitucijos trūkumas, tai nenustatymas narių mokesnių. Pagal konstitucijos — kuopos moka į centrą kasmet po 10 centų nuo nario. Ir tiek. Jokių kitokių nei mėnesinių, nei metinių mokesnių nariams neuždedama. Jeigu kuopos nori šį-tą veikti ir reikalingos pinigų, lai renka aukas, steigia vakarus. O kadangi aukos dalykas labai nepastovus, vakarai gi dažnai ir nuostolį padaro, tad mes ir turime daugelį kuopų be jokio savo iždo. O ar gali šiandien kokia draugija darbuoties, neturėdama išteklinus savo sumanymams vykinti. Šiandieną ir prakilniausios idėjos neišplatinsi be pinigo. Imkime kad ir blaivybę. Reikia steigti knygynėlį, platinti knygutes apie alkolizmą, taisyti žaislai, gimnastikai įrankių jaunuomenei, kurti orkiestrą, kartais svetainę samdyti — pinigų tiek ir tiek pravartu būtų turėti. Taigi ir reikia čia ne nepastovių aukų, bet pastovaus ir nuolatinio ineigų šaltinio, būtent mėnesinių mokesnių. Jeigu tų pritruktų didesniems sumanymams vykinti, tuomet, žinoma, neprošalį būtų pridurius ir aukomis. Mūsų idėjinės organizacijos, kai antai "Vyčiai", "Blaivybė" negali norėti didelių mėnesinių mokesnių, nes jie atbaidytų daugelį narių, negalinčių dar prideramai apvertinti idėjų svarbos. Tečiau 10 centų mėnesiui, yra tai visai nedidelis mokesnis. Jį įmokės nerūgodamas ir darbininkas žmogus. Jam čia nebus jokio sunkumo ir skriaudos, nes juk jo draugai neblaivininkai už savo "dinerkes", ne tiek dešimtukų sumoka. (Reikėtų dar ir įžangos mokesnio bent 25c. Tokią tvarką ir įvedė jau kai-kurios kuopos: Worcesteryje, Mass. Roselande, Ill. ir r.).

Iš tų mėnesinių mokesnių kuopos valdyba turėtų atskirti pakalnaujamą dalį metų gale ir nusiųsti į Centrą. Naujų mokesnių iš narių tuo tikslu nebereikėtų rinkti 10 centų metams nuo nario į centrą, mano nuomone, būtų mažoka. Viena, kad centras turėtų vykinti didesnius sumanymus (leisti knygas priešalk. turinio, taisyti kinematografą priešalk. parodas ir tt.) Tam gi reikia nemaža pinigo. Be to "Blaivybei", kaip ir kitoms visoms mūsų katalikiškoms organizacijoms, labai būtų naudinga prisidėti prie R. K. Federacijos ir tuo pačiu prie Tautos Fondo, kursai prie jos yra vykinamas. Kaip galima tikėties, visoms centralinėms organizacijoms, kaip antai ir "Blaivybei", — bus nustatytas 6 centų metinis mokesnis nuo kiekvieno suvienyto su centru nario. Bent "Vyčių" kongresas jau ir į įstatus sau įrašė prisidėti prie Federacijos ir mokėti po 6 centus nuo nario. Jeigu tą pat nutartų ir "Blaivybė", ir kitos mūsų centralinės organizacijos, tai tuos mokesnius parankiausia būtų mokėti centrui iš savo centralinės kasos. Kuopoms tai būtų didelis palengvinimas. Jos nei juste nejustų to mokesnio į Tautos Fondą. Bet jeigu ir "Blaivybė" tokią tvarką pas savę įvykintų, tai tuomet iš 10 centų gaunamų nuo nario atskirti 6 centus į Federaciją būtų perskaudu. Reikėtų gauti iš kiekvieno nario bent po 20 centų metams. Tuomet savo reikalams liktų 14 centų, su kuriais vis dar daugiau galima būtų padaryti, negu, kaip dabar, su 10 centų. Tuos 20 centų nuo nario kuopos galėtų siųsti centrui per du atvėju, kas pusmetis po 10 centų.

Tiek šiuo tarpu.

F—as.

MŪSŲ JAUNIMAS.

KONGRESO PASVEIKINIMAI.

Kad ir labai gerbiame daktaro Rutkausko nuomonę, tečiau prie šio jo laiškelio vietos, kur kalbama apie vienybę ir Lietuvos garbę, kaipo "Vyčių" sąžinės vadovą, turime pastebėti šit ką: Lietuvių katalikų (taigi ir "Vyčių") sąžinės vadovu yra Kristus ir Jojo mokslas, paliktas ir skelbiamas katalikų Bažnyčioje. Lenkų endekai, tiesa, turi net savo programoje įrašytą mintį, kad vyriausiu doros įstatymu yra tautos gerovė ir garbė. Ir kaipo pasekmę to jų klaidingo principo mes turime skandalus Vilniaus vyskupujos bažnyčiose, begėdiškus šmeižimus mūsų užsitarnavusių veikėjų ir tt. Juk endekija visa tai daro su ramiausia sąžine, savo ojczyznos" gerovės dėlei. Mes jais neturėtume sekti. Tautų sąžinės vadovu turi būti amžini, nepajudinami, Dievo apskelbti doros dėsniai. Žmonių gi numanymai apie tautos gerovę ir garbę yra nepastovus.

"Dr." Redakcija.

II-ąji "L. Vyčių" kongresą pasveikino ir geriausius linkėjimus išreiškė kai-kurios vietinės Brocktono draugijos, J. B. Šaliūnas ir O. Stalioniutė iš Waterburio, Antanas Ramoška iš Baltimorės.

Bol. Buskis iš Krazmantos, M. Drumstytė iš New Yorko, Kun. M. Gustaitis iš Lietuvos, Juozas Gabrys iš Paryžiaus, D-ras Antanas Kazys Rutkauskas iš Chicagos ir kiti.

Čia spauzdiname ištisai pasveikinimą, gautą iš d-ro Rutkausko:

Į LIETUVOS "VYČIŲ" ANTRĄJĮ SEIMĄ. 195 AMES ST., MONTELLO, MASS. LIEPOS 7 DIENĄ, 1914.

Gerbiamieji Lietuvos "Vyčiai"! Mūsų išeivijos Rinktiniai Tėvynainiai! Nuoširdžiai sveikinu Jus visus. Lai Lietuvos meilė būva Jūsų nuolatiniu ir amžinu Idealu. Vienybė ir Lietuvos garbė, lai būva Jūsų sąžinių vadovu.

Prakilniausiais darbais pašvęskite Lietuvos vardą!

Minių pasišventimais Lietuvos labui, išaugs Lietuvos garbė. Tos garbingosios Lietuvos atspindyje mes visi, kurie lietuvių vardą nešiojame, būsime garbės verti, tiktai tąjį dvasiškąjį saldumyną, it bitės medų, nešk ime visi į mūsų tautiškąjį avilį. Aš troškštu, kad visoje Lietuvos "Vyčių" Draugijoje neatsirastu šnei vieno trano savmylio, bet visi būtų it bitės; Lietuvos garbės saldumynu gamintojai.

Tvirtai tikiu kad Lietuvos "Vyčiams" yra Dievo žadėta, (dorais, blaivais, naudingais ir meilingais darbais), aplaiminti būsimąją Lietuvą.

Lietuvos "Vyčiai" kaipo tikrieji Lietuvos garbės auklėtojai vienkart bus mūsų jaunosios kartos nuo amerikonizmo Išgelbėtojai. Nei viena kita Lietuvių tautos draugija tiek daug nešada Lietuvai palaimos kaip Lietuvos "Vyčių" Draugija.

Lietuvos "Vyčiai" it palaimos banga išmes mūsų tautą ant kranto palaimos iš amerikonizmo paskendimo juros. Visos mūsų partijos galvojo, dejavo ir tebedejuoja apie mūsų jaunuomenės ištautėjima — suamerikonėjima, bet dejavimuose ir dingsta visi pasirįžimai. Lietuvos "Vyčiai" vieni rodo tikrosios Lietuvos gyvybės skaisčiausią vilti.

Su Lietuvos meile.

Antanas Kazys Rutkauskas.

Kad ir labai gerbiame daktaro Rutkausko nuomonę, tečiau prie šio jo laiškelio vietos, kur kalbama apie vienybę ir Lietuvos garbę, kaipo "Vyčių" sąžinės vadovą, turime pastebėti šit ką: Lietuvių katalikų (taigi ir "Vyčių") sąžinės vadovu yra Kristus ir Jojo mokslas, paliktas ir skelbiamas katalikų Bažnyčioje. Lenkų endekai, tiesa, turi net savo programoje įrašytą mintį, kad vyriausiu doros įstatymu yra tautos gerovė ir garbė. Ir kaipo pasekmę to jų klaidingo principo mes turime skandalus Vilniaus vyskupujos bažnyčiose, begėdiškus šmeižimus mūsų užsitarnavusių veikėjų ir tt. Juk endekija visa tai daro su ramiausia sąžine, savo ojczyznos" gerovės dėlei. Mes jais neturėtume sekti. Tautų sąžinės vadovu turi būti amžini, nepajudinami, Dievo apskelbti doros dėsniai. Žmonių gi numanymai apie tautos gerovę ir garbę yra nepastovus.

"Dr." Redakcija.

LIETUVOS "VYČIAI".

Apveizdos Dievo parapijos "Vyčiai", ketvirtadienį 30 liepos, surengė paskaitas. Daktaras Drangelis, su pagalba paveikslėlių, aiškino: "apie dantis ir jų užlaikymą". Jeigu neklystu, Chicagoje ar nebus pirmos paskaitos lietuvių surengtos "apie dantis". Ypač mūsų tarpe iki šiam laikui į užlaikymą švariai dantų ir abelnai visos burnos, nebuvo atkreipta atydos, žiurėta į tai kaipo į nesvarbų dalyką. Bet nuo šios dienos, neabejoju, kas pradės į tą dalyką žiūrėti rimtai, kiekvienas, turėjęs progą atsilankyti į paskaitą daktaro Drangelio, kuris savo aiškia gražia kalba daug įdomių ir naudingų davė pamokinimų. Toliau buvo deklemacijos ir lietuviški žaislai su daimomis; jaunimas linksmai žaidė. Žmonių prisirinkusi pilnutė svetainė netik vienų vietinių, bet iri š kitų parapijų buvo nemažai; laikė paskaitų užsilaikė ramiai. Ateinantį ketvirtadienį 6 rugpiūčio daktaras Drangelis kalbės toliau.

Vytis.

Ohio valstijoj yra apie 29197 viešųjų mokyklų mokytojų. Vidutiniai jos apmokamos po 500 dol. metuose.

(Traukia ant 2-ro pusl.)

MONTREAL, CANADA.

12 liepos š. m. šv. Kazimiero Draugijos nariai savo sueigoje, įvykusiame kun. J. Vyšniauskui, viešai su džiaugsmu nutarė paminėti 10 m. sukakti spaudos atgavimo. Tuojau tapo išrinktas tam reikalui sutvarkyti komitetas, kurin pateko tarp kitų ir mokslei-vis K. J. Bajorinas, Visi stropiai pradėjo ruošties, nes laiko bepaliko tik 2 savaiti. Darbo daug, jiegos dar vis silpnos.

Didelė naujiena Montrealio lietuvių gyvenime delto visi laukė tos dienos pasiilgę.

26 d. liepos iškilmė prasidėjo iškilmingomis šv. mišiomis, laike kurių parapijos choras pagiedojo savo pariuktas giesmes. Baigiantis pamaldoms lauke sugaudė dudų orkestras. Po pamaldų prie bažnyčios susitvarkė išrinkto komiteto pakviestos draugijos ir patraukė miesto gatvėmis. Kelią vedė ant žirgų du raiteliu juodai apsitaisiusiu su cilinderiais. Juos sekė muzika įvairius maršus duodama. Čia tuojau linksmai žinksniavo vasarinės lietuvių mokyklos mergaitės ir vaikiukai vėliavėlėmis plevesuodami.

Po jų šv. Onos draugijos komitetas, plačiomis juostomis per petis persimetę, vedė dvi ilgas porines eiles su savo draugijos kukardoms pasipuošusių moterų ir merginų. Na jau "Blaivybė" — tai niekas nesitikėjo, kad taip puikiai pasirodys. Visiems puolė į akį ant pečių komiteto aiškiomis tautiškomis spalvomis išdirbtos, žėrinčios juostos. Aukštai iškeltas, tai dienai paruoštas, taip-pat tautikomis spalvomis sutaisytas ženklas stebino visus, ką tik patiko. Kiekvieno svetimtaučio lūpos taip ir spaudžiasi norėdamos sylebizuoti parašus "Blaivybė", "Lietuva". Tik pamatęs kitoj pusėj "Temperance" — apsiramina. Pirma moters paskui vyrai žengia rimtai su pagarba apsupę apsupę savo ženklą.

Po jų sekė skaitlinga šv. Kazimiero draugija, taip senai žinoma Montrealy. Per ją ir apie lietuvius kanadiečiai pirmą kartą sužinojo. Jų, brangaus išdirbimo su šv. Kazimiero paveikslu veikshu vėliavą, senai pažįstama montrealiečiams su pagarba nešė penki vyrai. Ją sekė iškilmingais savo draugijos rūbais pasipuošęs draugijos komitetas.

Paskui šv. Kazimiero dr-jos ėjo Vytauto draugija drauge su Lietuvių Susivienijimu.

Pasiekus salę National muzika triukšmingu maršu suleido žmones į salę.

Trečią valandą po pietų K. J. Bajorinas sutvarkęs svečius pagarsino programą. Tuojau parapijos choras vedant kun. J. Vyšniauskui pasveikino publiką žinomu Česlovo Sosnauskio imnu "Jau slavai sukilo". Jaučiama buvo salėje, kad tautiečių širdis smarkiau suplakė. Pirmiau prabilo kun. J. Vyšniauskas smulkiai išdėstydamas stovį lietuvių prieš uždraudimą spaudos, taip-pat istoriją uždraudimo ir atgavimo spaudos, drauge duodamas daug faktų, kaip darbavosi ir kaip platino literatūrą lietuviai spaudą uždraudus.

Potam K. J. Bajorinas išrodinėjo, kaip naudinga spauda kultūrai aplamai. Prie tos progos prabylo dar M. Masaitis.

Pirmą dalį programos užbaigė par. choras tautiška daina.

Antrą dalį programos K J Bajorinas paskelbė septinioms pasibaigus. Parap. choras užtraukė "Lietuva Tėvynė mūsų". Atstovai draugijų Blaivybės, Šv. Kazimiero, Šv. Onos moterų, įėjo paeilium su savo pasveikinimais. Kun. J. Vyšniauskas nurodė svarbą lietuvių tautos tarpe kitų pasaulio tautų. K. J. Bajorinas ragino leisti kuodaugiau jaunimo mokslan, auklėti jį blaivume, taip-pat aiškino veikimą mokslevių ir tikslą jų susivienijimo.

Vedėjas parapjos choro J. Valiuskas ir Marijona Norkeliuniutė padainavo maloniai solo. Deklemacijas pradėjo P. Kilikevičius. Po jo visa eilė vasarinės mokyklos mokinių deklemavo įvairaus turinio eilutes ir žavėjo publiką savo jaunais balseliais ir maloniu apsiėjimu. Programa užbaigė par. choro ir vaikų žaidimais, vadovaujant K. J. Bajorinui. Oras buvo labai gražus delto procesija nusisekė puikiai. Ypač gi įvairus programas ir gražus jo išpildymas paliko žmonėse nepamirštinai malonų įspūdį. **Bajoras.**

SHENANDOAH, PA.

Tik žia! 26 dieną liepos nedėldienyj atvyksta gerbiamieji svečiai iš Europos: Kun. Dr. M. Gustaitis ir p. J. Gabrys, lydimi gerbiamojo Mahanoy'aus klebono kun. V. Dargio. Vakare-gi septintą valandą gerbiamieji svečiai turėjo prakalbas pobažnytinėje svetainėje. Gerb. Shenandoah klebonas kun. S. Pautienius perstatė svečius ir jųjų tikslą atvykimo Amerikon. Tik gaila, kad Shenandoriečiai prastai atjautė tautos reikalus, nes tik svetainėje laike prakalbų buvo surinkta 8 dol. su centais, tarpe kurių buvo 5 dol. klebono. Bet už tai patsai kun. S. Pautienius paaukavo net 1,000 rublių "Žiburiui", Saulei" ir "Rytui" po 1 šimtinę. Pagalaus gi ant rytojaus 27 dieną liepos p. Bredickas Shenandoah Trust Co. Bankos kasierius paaukavo 1 šimtinę "Rytui" ir keletą dolerių Informacijos Biūrui Paryžiūje. P-ns Birštonas teisėjas taip-pat prisidėjo savo auka prie Informacijos Biūro. Tad gerbiamieji svečiai pralaimėję svetainėje atsigriebė ant pavienių ypatų ir tokiu būdu Shenandoah gali susilyginti ir su kitomis lietuvių kolionijomis, kurios ir gi gausiai dėjo aukas ant Tėvynės aukuro!

P—us.

HARTFORD, CONN.

Liepos 25 dieną atsibuvo lietuviškas vakaras, kurį surengė šv. Kazimiero ir "Lietuvos Vyčių" kuopos. Programa buvo labai įvairi, net iš 19 dalykėlių, kaip tai: dainų, muzikos deklemacijų ir komedijos "Aukso Dievaičiai" kuri buvo labai gerai atvaidinta, nes kiekvienas artistas rūpinosi savo rolę išmokti kuogeriausiai. Režišiavo A. Kneižis. Dainos taip-gi pavyko. Vaikų choras padainavo "Per girelę jojau" — dainavo gražiai. Deklemacijas atliko vien maži vaikai, iš jų gan vykusiai pasakė p. Vytautas Vaitkevičius, p-lė A. Salaveičikiutė, p-lė O. Vaitkevičiutė iš New Britain, Conn. Žodžiu pasakius — vakaras pavyko labai gerai. Žmonių buvo virš 200.

Tikimės, kad viršminėta draugija surengs dažniau tokių naudingų vakarų.

Kas?

LONDONAS.

Lietuvių šv. Kazimiero parapija laikė savo bertainįnį susirinkimą, 5 d. liepos sekmadieny. tuoj po mišparų, savame klube.

Kaipo ant bertainiojo susirinkimo žmonių prisirinko mažai.

Kaip visuomet, taip ir ėj kartą pirmiausia musiškiai susirinkę griebiasi pasilinksminti, pašokti, padainuoti ir tt. Po pasilinksminimui, tapo svarstyta parapijos reikalai. Pirmiausia buvo perskaitytas praėjusio susirinkimo protokolas, ir išduotos skaitlinės ineigų ir išeigų. Iš atskaitų pasirodė, jog šių trejatos pastarųjų mėnesių buvo įplaukų parapijos iždan apie šimtas 24 svarus suviršum. O išlaidos buvusios mažesnės. Tat iš tų 3 mėnesių įplaukų, yra kiek ir atlikusių pinigų. O revizoriai padavė atskaitą, net nuo pusmečio, sakydami, kad per 6 mėnesius parapijos kason įplaukė apie 500 ir ar 24 svarai, kad neapsirikčiau, ant kokio svaro pasakęs Revizoriai minėjo ir išlaidas, bet gerai neįsitėmijau. Kiek viso dabar parapija turi skolos šiame susirinkime neminėjo.

Toliau buvo rinkimas naujo kasininko ir finansų raštininko, į atsisakiusių vietą. Naujų inešimų del parapijos reikalų kaip ir nebuvo. Tik mus vietos klebonas K. Matulaitis, liepė kaikuriems dailiaus pasielgti bažnyčioj. Tarp kitko barė, kad bažnyčioj perdaug dairosi, o ypač tuo laiku, kada koks svetimtautis ineina mūsų bažnyčion.

Visas susirinkimas pasibaigė linksmiausia. Mat už žėrą pagiria, o blogą papeikia.

Kalnavietis.

LIETUVOJE.

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

(Iš laikraščių)

Josvainiai, Kauno gub. Biržėlio 15 d. "Blaivybės draugija padarė klebono daržinėje susirinkimą. Atvyko į 300 narių. Tarp ko kito nuspręsta prašyti Josvainių valsčiaus sušaukti susirinkimą del uždarymo visų gėrimų įstaigų.

Beržėnų priemiestis, Šiaulių apskr. Ukio draugijėlė rengia bitininkystės kursus, kurie prasidės nuo 1 liepos ir tęsis visą savaitę.

Kursai bus veltui, pragyvenimas savo.

Kaunas. Kauno lietuvių kooperatorių būrelis inteikė gubernatoriui prašymą užregistruoti Lietuvių Kooperatorių Draugijos įstatus. Draugijos tikslas — remti savo krašto kooperaciją, prekybą, bei promonę.

Vilniaus gub.ę pradinėse mokyklose sausio 1 d. 1914 m. buvo 35,231 vaikas ir 13,425 mergaitės, išviso 48,646 žm..

Amatų buvo mokinama 19 mokyklose. Šiaip rankų darbo 100 mokyklose.

Nemunu ir Neriu. Šimet daug mažiau gabenama sielių į Prūsus, negu kitais metais, sako delto, kad Prūsuose labai atpigo Rusijos medžiaga.

Vilnius Lietuvių 2 klesėj mokykloj per 1913-14 mokslo metus mokinosi 93 mokiniai — 31 berniukas ir 42 mergaitės. Mokyklą šį pavasarį pabaigė 5 auklėtiniai. Vakarinius kursus, kurie buvo laikomi prie šios mokyklos lankė 48 mergaitės, o kursą baigė 14.

Užlaikymui mokyklos per metus inplaukė 1205 rub. 66 k. pajamų, o išplaidų turėta 1143 rub. 45 k. Dar kitiems metams liko 62 rub. 21 kap. Daugiausiai šios mokyklos palaikymu rūpinosi "Vilniaus Lietuvių Susišelpimo Draugija". Tai vienintėlė lietuvių mokykla Vilniuje, kuri atlieka didelį Lietuvai darbą.

Rokiškis, Kauno gub. Įžiūroma šmėkla blogų metų. Žmonės nuo Šv. Jono pradėjo kirsti rugius, grūdai nuo neišpasakytų karščių be laiko subrendo ir kertami bira. Vasarojus nuspirgėjo, nes nuo pavasario nelyje, pasimaišęs keleis atvėjais lietus tik įeibių pridarė. Dega miškai ir durpinės; kur tik pažvelgsi, vis bent keliose vietose matyti, kaip veržėsi į padanges dūmų kamuoliai, net kvėpuoti sunku; pakįla vėjai tai dulkes stulpais nešioja ir kliudo laukų darbams. Prasti metai!

Melagėnai, Vilniaus gub. Antras mėnuo nėra lietaus, viskas nudžiūvo.

Šiauliai, Kauno gub. Rajoninė ūkio ir pramonės paroda Šiauliuose prasidės 29 rugpiučio ir tęsis 5 dienas.

Druskininkai, Vilniaus gub. Po didelių karščių 27 d. birželių krito ledai. Nuplėšyta iškabos, paukščiai krito nuo medžių, o visa žemė apsidengė lapais, ant kurių stovėjo geroka ledų eilė. Audra truko visą valandą. Tai nepaprastas apsireiškimas. Nuostolių daugybė.

Kapčiamiestis, Suv. gub. 29 birželio Juškonių sodžiuj iškilo gaisras, kuris sunaikino trobas ir visą mantą 16 ūkininkų. Labai apdegė bemiegąs piemenukas ir vienas senis, kuris bandė išgelbėti penimį meitelį. Padegėliai liko be duonos kąsnio ir pastogės.

CHICAGOJE.

SUSIVIENIJIMO PRAKALBOS.

2 d. rugpiūčio Susiv. L. R. K. Amerikoje 39-ta kuopa turėjo parengusi prakalbas. Prakalbos atsibuvo Ellis svetainėje ant 57 Pl. ir S. State gatv.

Kalbėtojai buvo 4: Klerikas M. Vitkus, kurį perstatė publikai p. A. J. Sutkus, kuopos raštininkas. Gerb. M. Vitkus, kalbėjo apie reikalingumą mokyklų, plačiai išdėstydamas jų reikalingumą, ir naudingumą, ir ragino tėvus leisti vaikus į katalikiškas mokyklas. Antras kalbėjo gerb. kun. A. Briška, apie Susiv. L. R. K. A., ir apie baivybę, išaiškindamas apie Susiv. stovį ir kaipo yra reikalingą prie jo prigulėti, taip-pat ir apie blaivybę, išdėstydamas, kaip alkolis yra žmonėms kenksmingas ir ragino prisirašyti prie blaivybės, Trečias kalbėjo gerb. Dr. A. K. Rutkauskas. Jis kalbėjo apie draugijų reikalus, ir jų stovį. Nurodė kaip dauguma draugijų randasi, pavergtos smuklininkų, ir kaip be jų jos neapsieinančios, ragino tą blogą paprotį pamesti ir šalinties nuo smuklių, Jis dar pridurė kad geriau yra prisirašyti prie susivienijimo, ir ragino neužmiršti tautos reikalus kaip tai Kairiukščio sumanymui ir t. t. Ketvirtas kalbėjo gerb. Klerikas P. Lapelis. Jis kalbėjo apie kultūrą, išaiškindamas kas tai yra kulturą, ir kaip reika stengties ją pasiekti, ir paaiškino, kad tarpe mūsų randasi tamsių žmonių, kurie tik į smuklininkus tiki ragino visus prie mokslo ir įsteigimo lietuviškos kolegijos. Publika visą laiką ramiai klausėsi, ir gausiai plojo rankomis. Kiekvienas jautesi patenkintų.

Galop prakalbų vedėjas paraginо prisirašyti prie viršminėtos kuopos. Žmonės visi ramiai klausėsi ir nei vienas nesiskirstė. Tuo tarpu atsiradęs vienas cicilikas arba "Šakės" agentas, pradėjo dalinti apskelbimus cicilikų kuopos; gerb A. Briška paaiškino publikai, kad netikėtų tų šmeižėjų. Visi džiaugsmingai jo kalbą priėmė ir apskelbimai likosi išnaikinti.

Prie minėtos kuopos prisirašė 11 naujų narių. Geistina, kad ir daugiau panašių prakalbų sugebėtų surengti šitoji kuopa

A. J. S.

Viename didžiųjų Chicagos dienraščių "Daily News" Dr. A. L. Graičūnas patalpino straipsnį apie lietuvius. Tas pats straipsnis prieš keletą savaičių buvo indėtas, kitame dienraštyje "Tribune". Apie jo turinį buvo jau "Drauge rašyta.

Chicagoje, Ill. 101-os kuopos mėnesinis susirinkimas buvo 2 rugpiūčio Dalyvavo keliolika narių. Įsirašė 2 nauju nariu.-Kuopos delegatas papasakojo apie seimą. Žinia apie įvedimą ligos pašalpos priimta su džiaugsmu. Daugelis žada rašyties.

Į vietą jau daugiau kaip pusę metų nesirodančio Sim. Pilecko, buvusio kuopos pirmininku — dabar pirmininku kuopos išrinktas kun. M. Krušas. Be to kuopa nutarė pranešti Centro valdybai, kad ji S. Pileeko delegatu į 29-ąjį seimą nėra rinkusi. Nutarta kreipties į visas Illinojaus valstijos Susiv. L. R. K. A. kuopas, kviečiant jas dalyvauti per savo delegatus Illinojaus apskričio suvažiavime, kur įvyks 30 d. rugpiūčio mėn. (nedėldienį), 1914 m., 3 val. po pietų, Apveizdos Dievo parapijinėje svetainėje. Suvažiavimo tikslas suorganizuoti Illionjaus apskritį, pasitarti apie naujų kuopų steigimą, senųjų stiprinimą, išrinkti agitatorius ir tt.

Sus. L. R. K. A. Pilnas Narys.

Birutiečių žiniai.

"Birutės" dr-jos dainavimo sezonas prasidės ateinančioj Pėtnyčioje Rugpiūčio (August) 7 d., 1914 paprastoj svetainėje Mark White Square. Taigi, visi "Birutės" nariai teiksities atsilankyti augščiau minėtoj dienoj, apie 8 dol. vakare. Prašome nepasivėluoti.

Rašt. A. Lebecki.

PRANEŠIMAI.

KOLEGIJOS FONDAS.

Vyčių kuopa iš Montello (Brockton), Mass. prisiuntė kolegijos fondan $10.00. Ačiū. Kolegijos pinigais yra sudėti ant nuošimčių Polithania State Bank, Pittsburgh'e ir kasdieną, nors ir pamažu, auga. Savai kolegijai pastatyti čia Amerikoje yra reikalinga milžiniška pinigų kruva, tečiaus pusė milijono lietuvių apsigyvenusių šioj šalyj gali lengvai sudėti reikalingą pinigų sumą, jei tik visi suprastų savos kolegijos reikšmę mūsų ateivių tautiniame ir kultūriniame gyvenime. Lenkai čia Amerikoje turi net kelias augštesnės mokyklas, o mes lietuviai argi negalėtume įsisteigti nors vienos augštesnės mokyklos? Be abejones galime, tik reikia sukrusti.

Kun. J. Misius.

DOMAI LIET. R.-KAT. DRAUGYSTĖMS, WESTVILE, ILL.

Kaip žinoma, kiekvienos lietuvių R.-Katalikų draugijos konstitucija reikalauja, kad nariai atliktų velykinę išpažintį. Išpažintis gali būti atlikta tiktai prie R. Katalikų kunigo. Nariai gi atlikę išpažintį prie kokio kito kunigo, kuris nepriguli prie R. Katalikų bažnyčios, skaitosi prasižengę prieš konstituciją. Kadangi Jankauskas nėra tikru R. Katalikų kunigu,, nes nepriguli prie Rymo katalikų vyskupo, nei Šventojo Tėvo tai atlikimas velykinės išpažinties prie jo neturi jokios vertės akyse R. katalikų bažnyčios. Taigi jei draugijos nori prigulėti prie R. Katalikų bažnyčios, tai tetėmija, kad ant paliūdijimų būtų pasirašęs tikras Rymo Katalikų kunigas.

Su pagarba

Kun. K. Skrypko.

GERB. SVEČIŲ IŠ LIETUVOS MARŠRUTAS.

" 5-6 d. Pittsburg, Pa. ir apygardos.
" 7 d. Export, Pa.
" 8 d. Homestead, Pa.
" 9-15 d. Chicago ir apygardos.

Maršrutas bus sekantis:

9. rugpiūčio pas kun. Kraučiūną.

10 d. rugpiūčio pas kun. Skrypką.

11 d. rugpiūčio pas kun Serafiną.

12. rugpiūčio pas kun. Ambrozaitį.

13 d. rugpiūčio pas kun. Krušą.

14. rugpiūčio pas kun. Ežerskį.

Lietuvos švietimo fondui 100= 100,000 rublių pasižada įmokėti.

75-78 L. R. K. A. Federacija "Saulei", "Žiburiui" ir "Rytui" po 100 rb.

79. Kun. Krasnickas "Žiburiui" 100 rb.

80. P. Čaplikas "Žiburiui" 100 rublių.

81. J. Sokas Boston, Mass "Žiburiui" 100rb.

83. J. Bulvičius ir J. Sutkus "Žiburiui" 100 rb.

84. J. Vaitkus, "Žiburiui" 100 rublių

85. L. P. Choras Čižauskio vedamas, Worcester, Mass. "Žiburiui 100 rublių.

86. Kun. K. Vasiliauskas "Ž." 100 rublių.

87. Petras Civinskas ir broliai "Žiburiui" 100 rublių.

88. Kun. J. Ambotas "Žiburiui" 100 rublių.

89. Jonas Krotkus, Chicagoje, "Žiburiui" 100 rublių.

90. J. K-pas Chicagoje "Rytuj" 100 rublių.

Rugpiūčio (August) 5, 1914.

Redakcijos Atsakymai.

Vyščiukui, Montreal. Tamstos korespondencija, nors ir labai vykusiai parašytą turėjome atidėti į šalį, nes jau buome sustatę apie tą patį dalyką aprašymą kito mūsų korespondento.

Apgarsinimai.

IŠ KANADOS.

Mr. Paul Bartos, Kanados gyventojas, sako: "Aš turiu pranešti jums, kad Trinerio Linimentas yra puikus. Aš niekuomet nesu vartojęs geresnio vaisto. Mūsų daktaras užrašė man specialį linimentą. Trinerio Linimentas yra kitoniškas. Dvidešimts bonkų kitų linimentų niekuomet neturėjo tos veikmės, kaip Trinerio viena. Aš kenčiu nuo sprando štyvumo, ir kaip tiktai patrinu jįjį šiuo linimentu, skaudėjimas išnyksta. Aš noriu rekomenduoti Trinerio Linimentą kiekvienam, kenčiančiam nuo kokio nors skaudėjimo; trumpame laike jie vėl bus sveiki. Paul Bartos, Box 31, Pocahontas, Alta., Canada". Trinerio Linimentas yra labai stiprus, ir daugelis žmonių praskiedžia jį alyvų aliejum. Jisai visuomet yra veikmingas raumenų ir sunarių štyvume, reumatizme ir neuralgijoje. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333 — 39 South Ashland ave., Chicago, Ill.

PAIEŠKOJIMAI.

Ieškau savo dėdės Mykolo Manceviėiaus. Paeina iš Kauno gub., Telšių parapijos ir pavieto. 28 m. kai Amerikoj. Pirmiau gyveno Bostone. Jei kas žinote praneškite arba pats atsiliepkite šiuo antrašu:

Stanislovas Mancevičia,
19 Wilson st., Worcester, Mass.

Aš Juozas Romeika nesenai atvažiavau iš Lietuvos, paieškau vargonininko vietos. Vargonininkystės kursą baigiau Varšuvoje pas profesorių Makakauską, kurio ir šiaip klebonų galiu duoti paliūdijimus. Galiu vesti didelį chorą ir orchestrą. Groju ant vargonų su pedaliais. Esu blaivininkas. Adresas:

J. Romeika,
1104 Samberton st., Trenton, N.Y.
32—33

REIKALINGAS kepėjas, kuris moka iškepti juodą, pusjuodę ir baltą duoną. Del išlygų atsišaukti šiuo antrašu:

K. J. Žemaitis,
618 Fullum st., Montreal, Canada.
31—32

VISOKIOS FARMOS.

Wisconsino, Michigano, Indianos, Luizianos ir kitose valstijose. Galima gauti lengvais išmokėjimais be trobų ir su trobomis, su padarinėmis ir gyvuliais. Dabar laikas, viską galima matyti ant lauko. Parduodu kompanijos kainomis, nes aš gaunu mėnesinę mokesnį. Kreipkitės šiuo adresu:

W. Gaisewski,
10759 Michigan ave., Roseland, Ill.

KNYGYNE.

AM. LIET. R. K. VARGON.

8-GOS RANDASI ŠIOS GAIDOS:

1. Liet. bažn. didelis giesmynas J. Naujalio $2.00
2. Liet. bažn. mažas giesmynėlis J. Naujalio .30
3. Giesmė į Panelę Švenčiausią J. Naujalio .40
4. Mišios šv. Aloyziaus 3 bal. J. Singerberger .35
5. Mišios Tercija 2 b. M. Hallar .30
6. Kalėdų Giesmė P. Čiurlionio .25
7. Skambančios Stygos M. Petrausko .50
8. Gamta Graži M. Petrausko .50
9. Lopšinė daina J. Naujalio .40
10. Barkarolė J. Naujalio .50
11. Kur bakužė samanota S. Šimkaus .30
12. Dvi daini S. Šimkaus .30

Knygius J. Hodell,
304 Wharton St., Phila, Pa.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

Susiv. Liet. R.-Kat. Am. valdybos antrašai:

Prezidentas: K. J. Krušinskas, 59 Ten Eych st., Brooklyn, N. Y.

Vice-prezidentas: J. Riktoraitis, 91 Congress ave., Waterbury, Conn.

Sekretorius: J. S. Vasiliauskas, 112 N. Greene st., Baltimore, Md.

Kasierius: Pranas Burba, 456-58 Main st., Edwardsville Kingston, Pa.

Knygius: Kun. J. Inčura, P. O. Freeland, Pa.

Dvasiškas Vadovas: Kun. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Kasos Globėjai.

J. Stulgaitis, 122 S. Meade st., Wilkes Barre, Pa.

V. Lukoševičia, P. O. Minersville, Pa.

Lietuvių Katalikų Federacijos Centro Valdybos antrašai:

Prez. Rev. J. Misius, Box 253, Elsworth, Pa.

Vice-prez. Rev. F. B. Serafinas, 10806 Wabash ave., Chicago, Ill.

Sekr. Rev. A. Jurgutis, P. O. Box 105, Export, Pa.

Kas. B. W. Washner, 1514 Corson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Kasos glob. Rev. S. J. Čepanonis, 318 Fourth ave., Homested, Pa.

Kas. glob. P. V. Obiecunas, 33 and Corson st., S. S. Pittsburg, Pa.

"LIETUVOS VYČIŲ" CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI.

2) Dvasiškas Vadovas: Kun. F. Kemėšis, 717 W. 18th str., Chicago, Ill.

1.) Pirmininkas: N. A. Norkūnas, 166 Melrose str., Montello, Mass.

Vice-pirmininkas: A. Aleksandravičius, 732, W. 19th str., Chicago, Ill.

Prot. raštininkas: Al. M. Račkus, Gilbertville, Mass. P. O. Box 65.

Finansų raštininkė: Ona Kašetaitė, P. O. Box 58, Montreal, Mass.

Iždininkė: M. Juškienė, 22 Broad str., Brockton, Mass.

Kasos globėjai:

K. Pakštas, 1644 Wabansia ave., Chicago, Ill.

A. Visminas, 315, 4th ave. Homestead, Pa.

J. Naginevičius, 32 Dominick str., New York.

Literatiška komisija:

A. Kneižis, 41 Capital ave., Hartford, Conn.

J. J. Ramanauskas, P. O. Box 58, Montello, Mass.

F. Virmauskis, 22 Broad str., Montello, Mas.

Antrašai Administracijos Draugystės, Šv. Kazimiero Kar. (and Town of Lake).

Pirmininkas — V. Paukšta, 4304 So. Wood st.,

Vice-pirm. — A. Mikalauskis, 1660 W. 47th st.

Rašt. — L. Abaravičius, 4366 So. Hermitage ave.

Knygvedis — Jonas Cerniauskas, 4459 So. Wood st.,

Iždininkas — Kazimieras Vanagas, 4351 So. Wood st.

Organo Užveizdėtojas — J. S. Palekas, 1802 W. 46th st.,

Liet. Im. Dr-jos Cent. Valdybos Antrašai:

Prez. St. Jankus, 350 Newark st., Hoboken, N. J.

Vice-prez., Kaz. Vaškevičius, 184 New York ave., Newark, N. J.

Iždin., P. Vaičeliunas, 38 Farley ave., Newark, N. J.

Rašt., A. M. Stanelis 49 Warwick st., Newark, N. J.

Visuokiuose susinešimuose kreipkitės prie raštininko.

Kuomet kitos firmos žlunga dėlei netvarkaus šeimyninkavimo, prarydamos jusų sunkiai uždirbtus sučėdijimus, reikia atminti, kad

Senas Lietuviškas Bankas

firmos

Henry J. Schnitzer,

141 Washington Street, New York, City,

turįs locną nuolatinį ir nepaliečiamą, New Yorko valstijos Bankų skyriaus patvirtintą įsteigiamąjį kapitalą

$250.000.00

Du šimtai penkiasdešimts tukštančių doleriu

pilnai džiauglasi visuomenės užsitikėjimu, kokio užsitarnavo teisingu reikalų vedimu.

Šiame banke Jusų pinigai yra pilnai apsaugoti nuo žuvimo.

New City SAVINGS BANK

A. J. BIERŽINSKI, Pres.

4601 So. Ashland Avenue

CHICAGO, ILL.

KADA IR IŠ KUR GERIAUSIA IR GREIČIAUSIA LAIVAI ĮSIbPLAUKIA IR KIEK ŠIPKORTĖ KAŠTUOJA? — Parašyk mums atvirutę, paduodamas savo vardą, pavardę ir tikrą adresą, o mes atgalia paėta prisiųsime pilnus padavadijimus.

AR SIUNTEI KADA PINIGUS PER MŪSŲ BANKĄ? — Prisiųsk mums savo adresą, o mes paaiškinsime mūsų rublių kainas ir reikalingas blankas. Susipažinęs su mumis kitų Bankų neieškosi.

Mes aprūpinume visus bankinius ir Seno Krašto reikalus pigiai, greitai ir tinkamai. Kiekviename reikale kreipkitės į mumis.

Kiekviename reikale kreipkitės į NEW CITY SAVINGS BANK, o gausite Mandagų, Greitą ir Gerą Patarnavimą.

EXTRA $$$ Jums

7 reikalingi dalykai vertės $25.00 tik už $5.85

PINIGŲ NESIŲSK. Didžiausias pasiulijimas, koks kada nors buvo. Vieninteliu atsitikimas amžiuje. Kad supažindinti su mūsų naujais geležinkelio laikradžiais ir kitais dalykais, mes siunčiame angšto laipsnio gražiaj įspianustytą su puikiais akmenais moterų arba vyrų laikrodį už $5.85. Su juo 7 šuviais nikeliuotą revolverį, dėžę Havanos cigarų, peilį, lencingėlį, pagražinimų, spilką dykai. Pilnai gvarantuojame. Vienas laikrodis vertas $15.00 kiti dalykai $10.00. Nepirk pigių dalykų kur kitur, bet pamatyk mūsų laikrodžius. Specijalis pasiulijimas. Sugrąžink čitą apskelbimą parašydami savo vardą, pavardę ir antrašą ir mes iššiųsime visus angščiau pažymėtus dalykus jums peržiūrėti ir išbandyti. Jei tiks užmokėk agentui $5.85 ir expreso kaštus. Rašyk tuojaus FISHLEIGH and Co. ATHENAEUM BLDG. CHICAGO, ILLINOIS.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE

THE HIBERNIAN BANKING ASSOCIATION

ĮKURTA 1867 M.

S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir dangiau, už kuriuos mokam 3 nuošimčius ant metų, kurį pridedam kas pusė metų.

Atdaras Šubatos Vakarais nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda propertes ant komisijos; iškolektuoja randas ir prižiuri propertes; parduoda geros vertės morgičius; skolina pinigus ant įtaisytų savasčių (properčių).

Gerų lentų pigiai EIK PAS

Carr Bros. Wrecking Co.

(Inc)

Vartotas namams statyti medžiagos naujų lentų, stogams poperas, vynių, plumbingų ir t. t.

3005-3039 So. Halsted St.

Phone Yards 1294 CHICAGO

ARION MUSIC STORE

Armonikos, akordinos, koncertinos, smulkai biaus pigiai. Krautuvė atvira iki 9 val. vak. Nedėliomis iki 12 val. 1909 So. Halsted St.

Yards 1741

J. F. EUDEIKIS

GRABORIUS

Parsamdo karietas ir automobilius dėl pagrabų, vestuvių ir krikštynų. 4605 Hermitage ave. Chicago

TIKRIAUSIA VIETA PINIGAMS LIETUVOJE

Kas ketina grįžti į Lietuvą arba nori atliekamus pinigus gerai pasidėti, rašykite ir siųskite pinigus šiuo adresu:

"Brolial Vailokaičiai ir Co."

Kaune, Rusija-Lietuva

Draugija priima pinigus, kaipo paskolą, išduoda tam tikras kvitas-vekselius su knygutėmis ir atsako už pinigus visu savo turtu.

Reikia gerai įsitėmyti sis švarbus dalykas, kad

Visi pinigai užtikrinami nekilnojamu turtu-žeme, namais ir t. t.

Be to bar Draugijos yra sudėta Šimtas Penkiolika Tūkstančių Rublių Garantijos Perviršiijimo, tokiuo būdu piniga niekad negali pražuti.

MOKAMA PROCENTŲ METAMS 5 rub. PUSEI METŲ 2 r. 50 k.

KIEKVIENAM PAREIKALAVIMUI 4 rub. nuo kiekvieno šimto rub.

Broli Lietuvi, atsimink kad dėdamas pinigus Brolių Vailokaičių ir K. Draugijoje: 1), turėsi gerą procentą; 2), nebus baimės kad pinigai gali prapulti, nes atsako už juos Draugija visu savo turtu ir perviršijimu; 3). prisidėsi savo pinigais prie Lietuvos pakėlimo.

Draugija perka ir parduoda dvarus, miestuose namus, suieško norintiems pirkti žemės; užtatai, jeigu manai grįšti į Lietuvą ir pirkti sau vietą, tai būtinai susižinok su Draugija Brolių Vailokaičių ir Ko. Kaunas Viešasis Plecius, Lietuva-Rusija.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero

Seseru Seminarija

CHICAGOJE.

Vienuolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių skyrių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School).

Lietuviškosios Sesers priima pas save mergaites mokinimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguleriškojo mokslo, arba ir atskyriam, yra mokinama: muzika, paišymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

Telephone Yards 5834

Dr. P. G. WIEGNER

DAKTARAS

(Kalba lietuviškai)

3337 S. Morgan St., Chicago

Tel. Yards 1594

ED. REUTER

Didžiausė siuvamų mašinų krautuvė. Mašinas parduodame nuo $3.00 ir augščiau.

1616 W. 47th St. Chicago, Ill.

Telefonas Canal 4052

Dr. A. K. Rutkauskas

2302 So. Leavitt St.

Telephone Drover 1924

O. JONIKIENE

Geriausia Akušerka

3364 So. Halsted St., CHICAGO

(kampas 34tos)

Tel. Drover 5052

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIS DENTISTAS

VALANDOS: nuo 8 iki 11 ryta, nuo 1 iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.

Nedėlioms ir Seredoms pagal sutartį.

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

TEMYKITE!

Mes prosijame visai veltui per visus metus kiekvieną mūsų krautuvėje pirktą siutą.

Ateik ir pažiūrėk mūsų puikių siutų ir čeverykų.

Atmink, kad mūsų kainos yra pigiausios ir tavorą duodame geriausį.

S. Kulvinsky

4558 So. Ashland Ave.

Du-kart Savaitinis Laikraštis

"SAULE"

Jau 25 metai, kaip išeina kas Utarninkas ir Pėtnyčia. Prenumerata kasztuoja metams: Amerikoje $2.50 metams, pusei metų $1.25, Rusijoje ir Europoje $3.50 metams, $1.75 pusei metų.

Rašykite šiądien, o gausite vieną numerį pasižiurėjimui dykai, adresuojant

W. D. BOCZKOWSKI — CO.

Mahanoy City, Pa.

Plymouth National BANK.

Kapitolas su perviršiu

$165.000.00.

Šitoji Banka prižiuroma Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite, išdininkas.

Mandagus patarnavimas

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokiu ženklu draugystem. o ypatingai: kokardu guzikučiu metaliavu, anameliotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.

Man pavestus darbus atlieku artistiškai.

M. A. Norkunas

166 MELROSE, ST., MONTELLO, MASS.

Dr. A. Yuška

1749 So. Halsted St. CHICAGO

Tel. Canal 2118

R. H. Morgan

Išdirbėjas Kepurių, Kukardų, Vėliavų, Antspaudų, Šarpų ir kitokių tam panašių dalykų.

Reikalauk Katalogo.

3 N. Main St.,
SHENANDOAH, PENN'A

Bell System

Išmintingas sąveikimas yra raktas Bell telefono patarnavimo.

Už jusų Bell telefono yra armija 200000 vyrų ir moterų, dirbančių kruvoj, kad jums patarnavimas būtų kuodidžiausias ir kuogeriausias.

Vaisius jų sujungto veikimo yra telefono patarnavimas toks, kokio sviete nei vienas negali susilyginti didumu ir išnašumu.

Vartok vietinį ir Long Distance telefoną apščiai.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išejo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga apysaka. Pradėjus skaityti, sunku yra atsitraukti nuo knygos. Kiekvienas, norintis smagiai ir naudingai praleisti laiką, lai skaito šią knygą. Yra tai stora knyga, turinti 520 puslapių, o kainuoja

TIKTAI $1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge taip pigios knygos dar nebuvo pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street, - Chicago, Ill.

Rašyk tuojaus.

Naudinga ir kiekvienam reikalinga užsisakyti

"KATALIKAS"

"Katalikas" yra 12-kos puslapių, didelio formato ir suteikia svarbiausių žinių iš Amerikos, Lietuvos ir iš viso pasviečio.

"Katalikas" metams $2, pusei metų $1.

Užsirašyt "Katalikas" galima kiekviename laiš Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Katalko" numerį pamatyti veltui.

J. M. TANANEVICZ,
3249 S. Morgan St., Chicago.

LIETUVIŠKA BANKA

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.

4600-4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Priimame pinigus į Banką užčėdyjimui nuo vieno dolerio ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas dalis svieto pigiai, greitai ir teisingai, svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į kraičų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Amerika ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda roda lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikalose ypatėškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Daktaras Ignotas Stankus,

Lietuvis daktaras. Gydo ivairiauses ligas Vyru, Moteriu ir Vaiku. Daro operacijas. Turei savo locna ligonbuti. Lekarstas sutaiso pats del kiek vieno sergančio.

Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 iš rito: 2—4 po piet. 7—8 vokaro. Nedel. iki 3 po piet.

Kreiptis reik visumet ant to tikro adriso taip:

DR. STANKUS, 1210 S. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

TIEMIKITE LIETUVIŠKOS

Draugystės

kad aš nupirkau

Slavie Svetainę ir daržą

Kurie lietuviams gerai žinomi

ant 47tos ir Winchester Ave.

Lietuviai kreipkitės į saviškį

JUOZAS ANDRUŠKA

Savininkas.

Drover 3473

J. G. KAWALLS

LIETUVIS FOTOGRAFAS

1624 w. 47th St. Kertė Marshfield Ave. netoli nuo Ashland Ave.

Naujausi ir geriausi paveikslai vestuvems ir kitiems atsitikimams. Ateik ir pats pamatyk

"ATEITIS"

Naujas Sąvaitinis Laikraštis.

Skiriamas daugiausiai jaunimo reikalams. Kadangi visos žmonijos geresnės ateities viltimi yra jaunimas, todėl kiekvienas privalo rupintis jaunimo apšvietimų.

"ATEITIS" yra bepartyviškas jaunimo laikraštis ir bepartyviškai tarnaus kultūriškiems jaunimo reikalams.

"ATEITIS" gvildena ir kitokius gyvenimo klausimus.

"ATEITIJE" tilpa kodaugiausiai žinių apie mūsų jaunimo judėjima ir veikimą. Taipgi tilpa daugybė ir kitokiu žinių ir žinelių iš Lietuvos ir iš viso pasaulio.

"ATEITĮ" išleidžia nuo Nauju Metų kooperativiška bendrovė.

"ATEITIS" inkorporuota ant $25,000.00 pagal Massachusetts valstijos tiesų reikalavimą.

"ATEITIS" yra 8 puslapių didumo ir prekiuoja tiktai $1.50 metams ir 85c. pusei metų. Į Lietuvą ir kitas užrūbėžinės viešpatijas $2.00 metams ir $1.25 pusei metų.

"ATEITIS" galima užsisakyti šiuo adresu:

"ATEITIS"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

(kas prisiųs savo adresą gaus vieną numerį pažiurėjimui dykai).

Pirmutinis Lietuviškas New Yorke

UŽEIGOS NAMAS arba HOTELIS

LIETUVIAI, KREIPKITĖS PAS SAVUOSIUS

Mes patėmijom, kad butinai yra reikalinga lietuviams New Yorke UŽEIGOS NAMAS. Taigi mes ir ir įsteigėm tą užeigos namą, kuris randasi po numeriu 498 Washington St., kampas Spring St., New York, City. Brangus keliauninkai, kurie manot keliaut į Lietuvą, nepamirškit atsilankyti į mus užeigos namą, o gausite sanžiniškus patarimus. Mes pasitinkam New Yorke pasažierus, pribuvusius iš kitų miestų. Suteikiam jiems nakvynę ir paruošiam pasportus iš konsulio.

PARDUODAM LAIVAKORTES

ant dručiausių ir greičiausių garlaivių už pigiausią kainą iš Lietuvos ir į Lietuvą. Siunčiam ir išmainom pinigus visų viešpatysčių. Darom daviernastis pigiau kaip kiti. Reikalauk laivakorčių kainų, pažymėdamas iš kur ir į kur nori važiuot. Meldžiam kreiptis pas mus su visokiais reikalais į artymiausį jums offisą ar per laiškus.

Geo. J. BARTAŠIUS ir J. P. WASILIAUCKAS

498 Washington St., Corner Spring Street NEW YORK City. N. Y.

261 W. Broadway SO. BOSTON, MASS.

320 Bank Street, WATERBURY, CONN.

Telefonas Yards 994

Dr. MAURICE KAHN

VALANDOS: nuo ryto 8 iki 10 nuo 1 po pietu iki 3 irnuo 7 iki 9 vakaro.

4627 S. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.

MICHIGANO FARMOS.

George W. Swigart, valdytojas Swigarto žemės plotų šiuo skelbia, kad A. Kiedis nėra toliaus jo agentu. Lietuviai visose Jungtinėse Valstijose žino apie p. Swigarto Michigano žemės. Daugelis iš jūsų turite jo mapas. Tos mapos parodo miestelius Wellstone ir Peacock, kuriuos p. Swigart apgyvendino. Jam dabar priguli didesnė dalis miesto Peacock, kuris paliks lietuvių miestu. Weston yra 13 mylių į šiaurę nuo Peacock ir yra jo Michigano stotis, kurioje jis užlaiko ofisą ir aštuonius automobilius, kuriais parodomos žemės. P. Swigart nusprendė parduoti žemės stačiai lietuviams ir jiems sutaupyti agentams išmokamus pinigus. Kada perki nuo jo, perki iš pirmųjų rankų. Jis turi didžiausį biznį žemės Michigane ir veža vežimą pirkėjų ant savo žemės kas dvi savaiti. Ekskursija bus rugpiūčio 4 d. automobiliu važiavimas dykai. Jis turi 50,000 akrų iš kurių gali sau pasirinkti. Jo lietuviškos kolonijos randasi Mason, Manistee ir Lake pavietuose ir yra didžiausiomis Jungtinėse Valstijose. Jis padavė lietuviams šimtus ūkių, kurios randasi šioj apielinkėje ir ant kurių gerai gyvena. Jei neturi mapos, arba literatūros, rašyk mums, o mes atsiųsime. Dažinosi apie šitą naują Lietuvą Amerikoje, kame lietuviai yra laisvi ir nepriguimingi. Žemės nuo $10 iki $25 už akrą, netoli gražių ežerų, ūpių ir gerų miestų. Lengvas išmokesnis — nuo $50 iki 200 įmokėti ir $10 kas mėnuo. Kada už žemę yra pusė išmokėta, užasekuruoja už dyką, jei numirtumei, žemė palieka dykai palikusiai šeimynai kada žemė išmokėta jis skolina pinigus ją pagerinti. Klausk apie mus žinių nuo žymesniųjų lietuvių Chicagoje arba čia pat kur randasi farmos. Jie jums pasakys apie p. Swigarto finansinį stovį ir ypatiškumą ir teisingą tikrą reikalų varymą su visais lietuviais vienodai praėjusiais laikais. Dangiau lietuvių iš daugybės Valstijų atkėliauja pirkti žemių šiais metais, neg kada pirmiau. Jiems malonu pasiliuosuoti iš mainų ir dirbtuvių. Mokyklos, geri keliai, telefonas, ir t. t. jau randasi čionai. Jau rengiamės statyti lietuvių bažnyčią. Čia lietuviai augina įvairias žolias, javus, daržoves, verčiasi galvijais, avimis ir kiaulėmis. Oras ir laukai labai panašus į tėvynės laukus ir orą. Kviečiame prisijungti prie didelios lietuvių kolonijos. Rašyk mums tuojaus ir mes atsakysime lietuviškai. P. Swigart turi savo didįį ofisą Chicagoje. First National Bldg.

Adresas:

GEORGE W. SWIGART,

A 1247 First National Bank Bldg.

Chicago, Ill.

Jei nori žinių iš

Škotijos ar Anglijos

išsirašyk dvisavaitinį laikraštį

"IŠEVIŲ DRAUGĄ"

Vienintelį Didžiosios Britanijos Lietuvių-Katalikų organą.

Kaina metams vienas doleris

Pusei metu 50 centu.

Adresas: Rev. Jos. Norbut
Mossend, Lanarkshire,
Scotland.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"

Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik $2.00, pusei metų $1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

P. A. MAŽEIKA

Seniausias lietuviškas graborius Chicagos mieste. Per 15 metų mano graborystės tarnavau savo broliams lietuviams. Grabai yra numažinta kaina: dideli nuo $12.00 ir augščiau, o maži grabeliai nuo $3.00 ir augčiau. Meldžiu atvažiuoti į mano krautuvę, o persitikrinsite, kad ne reikia sunkiai uždirbtus pinigus mėtyti, jie paliks našlaičiams, kurie bėdnais palieka. Žinokite gerai, jei norite mokėti $100.00 tai pas mane galite gauti už $50.000. Neklausykite agentų ir kokių bobelių, bet nueikite pas kitą ir persitikrinkite kas pigiau daro. Darome pigiau, nes turime savo dirbtuvę, savo karabonę ir daugybę automobilių.

Su pagarba P. A. MAŽEIKA.

3315 Auburn ave. Tel. Yards 1138

• 28 metų senas laikraštis •

VIENYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metams tik $2.00; pusei metų $1.00. Užrubežiuose; metams $3.00; pusei metų $1.50.

RAŠYK ADRESU:

J. J. Paukszlis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.